

Riksdagens protokoll

2008/09:46

Onsdagen den 10 december

Kl. 09.00 – 13.46

16.00 – 16.06

Protokoll
2008/09:46

1 § Högtidlighållande av 60-årsdagen av FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna

Anf. 1 TALMANNEN:

Ärade ledamöter! I dag är det den 10 december, och den 10 december 1948 antog FN:s generalförsamling den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna. FN-förklaringen antogs på Alfred Nobels dödsdag – dagen för Nobelpriset.

Artikel 1 i förklaringen lyder ”Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter”.

Tanken om alla människors lika värde och rättigheter är själva grunden för ett fritt och demokratiskt styrelsesätt.

I sin moderna form har de mänskliga rättigheterna sitt ursprung i 1700-talets upplysningstid.

De fick sitt första tydliga statsrättsliga uttryck i Frankrike 1789 och USA 1791 trots att minnet av dessa två årtal i övrigt knappast förknippas med mänskliga rättigheter i alla delar.

I Sverige är demokrati och mänskliga rättigheter starkt förknippade med den 200-åriga fred vi har haft, 1800-talets frihetsreformer och ekonomiska liberalism hand i hand med uppkomsten av starka demokratiska folkrörelser med stor respekt för människors lika värde.

Detta skedde även under en period i Sverige då vi gick från hungersnöd, massutvandring och platsen som Europas kanske fattigaste land till att bli ett av världens tio rikaste.

Denna utveckling står i stark kontrast till vår våldsamma medeltids- och stormaktshistoria med få fredsår men desto fler krigsår.

Kampen för demokrati och mänskliga rättigheter präglar i dag kammarens arbete i allmänhet och i synnerhet arbetet i utrikes- och biståndspolitik.

Vi har fått konventioner mot rasdiskriminering, mot diskriminering av kvinnor, mot tortyr, för barnets rättigheter och om rättigheter för personer med funktionshinder.

Arbetet synliggörs genom vårt engagemang i Förenta nationerna, Europeiska unionen, Världsbanken, Europarådet, i biståndspolitik och i den alltmer växande valövervakningen som en stor del av kammarens ledamöter tar del i. Vi har dessutom ett flertal grupper bland kammarens ledamöter som särskilt engagerat sig för mänskliga rättigheter i olika delar av världen.

*Högtidlighållande
av 60-årsdagen av
FN:s förklaring
om de mänskliga
rättigheterna*

Frågorna lyfts regelbundet fram i det årliga betänkandet från utrikesutskottet om mänskliga rättigheter världen över samt i ett otal interpellationer i princip varje vecka.

Respekten för och kampen för demokrati och mänskliga rättigheter måste föras i varje generation – den kan aldrig tas för given.

Därmed vill jag lämna över ordet till utrikesministern.

Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Det var den 10 december 1948 som Förenta nationernas generalförsamling sammanträdde i Palais de Chaillot i Paris. Sveriges delegat var en av de 48 som var med och röstade – och röstade ja. Ingen röstade emot, men åtta länder avstod. Det var Sovjetunionen och dess satellitstater. Föremålet för omröstningen var Förenta nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna som alltså antogs med en komfortabel majoritet.

Då var det nog ganska få som tillmätte dokumentet någon avgörande tyngd. Staterna bands inte juridiskt vid texten och brotten mot de principer som slogs fast var så vanligt förekommande att det var mycket svårt att tro att några ord på ett papper kunde innebära någon förändring. För de allra flesta gick ceremonin i Paris spårlöst förbi.

I dag när vi runt om i världen firar förklaringens 60-årsjubileum är FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna världens mest översatta text och dess principer något som varje stat i alla fall förväntas respektera.

Herr talman! Förklaringen om de mänskliga rättigheterna handlar om individens frihet och rättigheter och om statens skyldighet att respektera och skydda denna frihet och dessa rättigheter. Den handlar om frihet från förtryck, om rätten till en privat sfär, om skyddet för den kroppsliga och psykiska integriteten och om rätten att få delta i ett lands styre. Deklarationen slår fast ordets och tankens frihet, rätten att få sprida och ta del av information, och den drar upp bestämda gränser för statens makt över den enskilde.

För många kanske allt detta framstår som rätt självklart, men så har det inte varit förr i mänsklighetens historia och så är det inte heller i dag i betydande delar av vår värld. Kampen för individens frihet har varit lång och svår. Några av historiens främsta filosofer och politiska tänkare har utvecklat de idéer som friheten och den demokratiska rättsstaten grundas på. FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna är ett led, kanske en kröning, i en lång process för att skapa ett bättre och friare samhälle.

Denna process är långt ifrån avslutad. Fortfarande fångas människor för sina åsikters skull. Fortfarande förekommer tortyr och dödsstraff. Fortfarande förvägras människor yttrandefrihet, tankefrihet och trosfrihet. Fortfarande förekommer diskriminering.

Ändå är världen och mänskligheten långt mycket friare i dag än för 60 år sedan. Majoriteten av FN:s medlemsstater är någon form av demokratier. Rättsstaten – *the rule of law* – är normen för statsbyggande runt om i världen.

Frihet och integritet för den enskilde, demokrati och rättsstat är inte längre bara stora ord och ouppnåeliga ideal. De har blivit konkret verklighet för hundratals miljoner under dessa sex decennier. Det finns alltså mycket att göra innan frigörelsen och friheten fullt ut har nått jordens alla länder. I dagarna påminns vi om de fruktansvärda förhållanden som invånarna i Zimbabwe lever under. Mycket arbete återstår således, men mycket har ändå åstadkommit under dessa decennier.

Deklarationen kom till efter några decennier då friheten och demokratin hade fått kämpa till det yttersta för sin blotta överlevnad. Fram till 1945 var det ingalunda säkert att världen skulle kunna undvika att förslavas under totalitära regimer. Demokratin och friheten var undantaget – diktaturen och förtrycket regeln, också i vår egen världsdelen, i vårt eget Europa.

Men idealen bestod provet och världen slog in på en ny väg. Det öppna samhällets idéer som FN:s allmänna förklaring ytterst grundas på fick ett allt starkare fäste i allt fler länder. Trots konflikter kring identiteter och intressen är det faktiskt mer av frihet som efterfrågas i dagens värld och mindre av förtryck och ofrihet, mer av demokrati, mindre av auktoritära lösningar och diktatur.

Vi lever långt ifrån i någon perfekt värld och på många håll hotas friheten av ledare som slåss för sina maktpositioner. På andra håll hotas friheten av populistiska strömningar och av ett gruppförtryck som förkväver och förtrycker dem vars enda fel är att de råkar vara för få eller råkar vara annorlunda till ursprung, inriktning eller något annat.

Men den stora strömmen i vår tid går, tack och lov, åt ett annat håll. Vanliga människor – de må bo i Kairo, Peking eller Moskva – strävar alla efter ett liv i frihet. De vill leva i en rättsstat. De vill kunna påverka sitt liv och sina barns framtid precis som var och en av oss i detta land och i denna kammare.

Herr talman! Vi högtidlighåller i dag ett stort ögonblick i det internationella samarbetets historia, en händelse som innebar ett slutgiltigt erkännande av att politik måste grundas på något mer än bara makt och intressen – att människans frigörelse och skapandet av en bättre värld handlar om att slå vakt om de värden som uttrycks i den rättighetsförklaring som vi i dag hyllar. En bättre värld och ett bättre samhälle kan bara byggas på den frihet som är alltings egentliga grund.

Anf. 3 MONA SAHLIN (s):

Herr talman! Det är en ära att få vara med i dag. När FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna antogs för 60 år sedan var den djärv och modig. Det är den fortfarande. De mänskliga rättigheterna är universella. De gäller för alla människor utan åtskillnad, över hela världen, oavsett land, kultur eller vilken situation man befinner sig i. Alla rättigheterna är lika mycket värda. Ingen är viktigare än någon annan. Det är så stort, så självklart och precis så svårt.

Jag vill citera några av de artiklar som det handlar om. Den viktigaste är den första: ”Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap.”

Artikel 5: ”Ingen får utsättas för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.”

Artikel 23.2: ”Var och en har utan diskriminering rätt till lika lön för lika arbete.”

Artikel 22.4: ”Var och en har rätt att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att värna sina intressen.”

Artikel 24 är kanske en vision för alla riksdagsledamöter och utrikesministrar så här i jultid: ”Var och en har rätt till vila och fritid, innefattande skälig begränsning av arbetstiden.”

Herr talman! Hur ser världen ut i dag, 60 år efter antagandet? Även om världen, precis som utrikesministern sade, på många sätt är en mycket bättre, säkrare, tryggare och friare plats att leva på är det fler än 70 av världens närmare 200 länder som fortfarande tillämpar dödsstraff. 300 000 barnsoldater deltar just nu i väpnade konflikter. 115 miljoner barn går inte i skolan. 900 miljoner vuxna är analfabeter. Färre än var femte parlamentariker runt om i världen är kvinna. Fler än en miljard människor lever på mindre än en dollar om dagen. Var sjätte människa går och lägger sig hungrig varje kväll – var sjätte människa!

De mänskliga rättigheterna hör ihop. De går inte att dela på, för ingen människa går heller att dela på. Därför är det så viktigt att de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna också ökar i betydelse. Det gäller inte minst kvinnors och flickors rättigheter till sin egen kropp och till sitt eget liv. Mänskliga rättigheter är också kvinnors rättigheter. Det är ingen självklarhet i dag.

I dag högtidlighåller vi och värnar dem, men de mänskliga rättigheterna måste också utvecklas. Det har de gjort under de gångna 60 åren. Att arbeta för en värld där solidariteten inte stannar vid en gräns utan alltid når de människor som lever i nöd betyder att det är varje stats ansvar att skydda sin befolkning mot folkmord, krigsförbrytelser, etnisk rensning och andra brott mot mänskligheten. Stater ska agera för att förebygga övergrepp, men stater som brister i sitt ansvar kan inte längre ges frihet att slippa all inblandning.

Varje människa som kränks är en kränkning mot alla andra människor. Så stora är de mänskliga rättigheterna.

Avslutningsvis: Förutom att vi skulle respektera rättigheterna fick vi för 60 år sedan som medlemsstat i FN i uppgift att också göra artiklarna kända, lästa och förstådda. Det är ett ansvar som åvilar oss här i riksdagen. Det är därför dagens högtidlighållande är särskilt viktigt just för oss. Denna mycket bra skrift som Regeringskansliet har tagit fram är ett litet bidrag till det. Den heter *Så vilket är då viktigast?*

Ja, vilket är då viktigast? Kanske är det att aldrig vara tyst och passiv när en medmänniskas rättigheter trampas på, oavsett var. Nelson Mandela sade det bäst. Fritt översatt sade han: Det var de vanliga, vänliga, sjysta medmänniskorna i Sydafrika som inget hörde, inget såg och inget sade som var de farliga.

Att påminna om de orden blir mitt bidrag till att hylla de mänskliga rättigheterna i dag.

(Applåder)

Kammaren beslutade kl. 9.16 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 9.20.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 9.20.

2 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 4 december.

3 § Meddelande om skriftliga frågor och svar under juluppehållet

Talmannen meddelade att skriftliga frågor som lämnats in under tiden *fredagen den 12 december kl. 10.00–fredagen den 9 januari 2009 kl. 10.00* skulle besvaras senast inom fjorton dagar efter det att frågan framställts.

4 § Meddelande om information från regeringen

Talmannen meddelade att *tisdagen den 16 december kl. 13.30* skulle statsminister Fredrik Reinfeldt (m) lämna information från Europeiska rådets möte den 11 och 12 december.

Meddelandet hade delats ut till riksdagens ledamöter.

5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2008/09:188

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:188 Pensionärernas ekonomiska situation
av Veronica Palm (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 januari 2009.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 4 december 2008

Socialdepartementet

Cristina Husmark Pehrsson (m)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:190 Penningpolitiken och politiskt anställdas
bloggar

av Peter Hultqvist (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 januari 2009.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 4 december 2008

Socialdepartementet

Cristina Husmark Pehrsson (m)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditions- och rättschef

6 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades

Proposition

2008/09:74 till socialutskottet

7 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2008/09:AU1

Civilutskottets betänkande 2008/09:CU1

Försvarsutskottets betänkande 2008/09:FöU1

8 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 3 december

NU3 Utgiftsområde 21 Energi

Punkt 1 (Energipolitikens inriktning)

1. utskottet

2. res. 1 (s)

3. res. 2 (v)

4. res. 3 (mp)

Förberedande votering 1:

20 för res. 2

15 för res. 3

266 avstod

48 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 2:

113 för res. 1

20 för res. 2

168 avstod

48 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

153 för utskottet

113 för res. 1

35 avstod

48 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 88 m, 25 c, 20 fp, 20 kd

För res. 1: 113 s

Avstod: 20 v, 15 mp

Frånvarande: 17 s, 9 m, 4 c, 8 fp, 4 kd, 2 v, 4 mp

Punkt 2 (Vattenfall AB)

1. utskottet

2. res. 4 (s, v, mp)

Votering:

153 för utskottet

148 för res. 4

48 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 88 m, 25 c, 20 fp, 20 kd

För res. 4: 113 s, 20 v, 15 mp

Frånvarande: 17 s, 9 m, 4 c, 8 fp, 4 kd, 2 v, 4 mp

Punkterna 3–7

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU2 Utgiftsområde 15 Studiestöd

Kammaren biföll utskottets förslag.

9 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 8 december

MJU1 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Punkt 4 (Nedskräpning av hav och stränder)

1. utskottet

2. res. (s, v, mp)

Votering:

153 för utskottet

148 för res.

48 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 88 m, 25 c, 20 fp, 20 kd
För res.: 113 s, 20 v, 15 mp
Frånvarande: 17 s, 9 m, 4 c, 8 fp, 4 kd, 2 v, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU2 Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar m.m.

Punkt 1 (Mål för politikområdena Djurpolitik, Livsmedelspolitik, Landsbygdspolitik och Samepolitik)

Yrkanden:

1. utskottet

2. under överläggningen framställt yrkande om avslag på propositionen i denna del (v)

Votering:

263 för utskottet

37 för yrk.

1 avstod

48 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 88 m, 25 c, 20 fp, 20 kd

För yrk.: 2 s, 20 v, 15 mp

Avstod: 1 s

Frånvarande: 17 s, 9 m, 4 c, 8 fp, 4 kd, 2 v, 4 mp

Punkt 7 (Regelförenkling m.m.)

1. utskottet

2. res. 2 (s)

Votering:

168 för utskottet

114 för res. 2

19 avstod

48 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 88 m, 25 c, 20 fp, 20 kd, 15 mp

För res. 2: 113 s, 1 v

Avstod: 19 v

Frånvarande: 17 s, 9 m, 4 c, 8 fp, 4 kd, 2 v, 4 mp

Punkt 9 (Förutsättningar för statliga myndigheters verksamhet m.m.)

1. utskottet

2. res. 4 (mp)

Votering:

266 för utskottet

15 för res. 4

20 avstod

48 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 113 s, 88 m, 25 c, 20 fp, 20 kd

För res. 4: 15 mp

Avstod: 20 v

Frånvarande: 17 s, 9 m, 4 c, 8 fp, 4 kd, 2 v, 4 mp

Punkt 15 (Kommunal djurskyddskontroll)

1. utskottet

2. res. 7 (s)

Votering:

188 för utskottet

112 för res. 7

49 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 88 m, 25 c, 20 fp, 20 kd, 20 v, 15 mp

För res. 7: 112 s

Frånvarande: 18 s, 9 m, 4 c, 8 fp, 4 kd, 2 v, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU7 Befogenhet att beslagta fisk och annan egendom enligt fiskelagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

FöU4 Immunitet och privilegier för Organisationen för gemensamt försvarsmaterielsamarbete (Occar)

Kammaren biföll utskottets förslag.

*Beskattning av
vinster på utländska
premieobligationer
och utländska lotteri-
vinster, höjd belopps-
gräns för avdrag för
resor och höjt scha-
blonavdrag vid
upplåtelse av den
egna bostaden*

10 § Beskattning av vinster på utländska premieobligationer och utländska lotterivinster, höjd beloppsgräns för avdrag för resor och höjt schablonavdrag vid upplåtelse av den egna bostaden

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU11
Beskattning av vinster på utländska premieobligationer och utländska lotterivinster, höjd beloppsgräns för avdrag för resor och höjt schablonavdrag vid upplåtelse av den egna bostaden (prop. 2008/09:47).

Anf. 4 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till utskottets förslag.

Emellertid är det på det sättet att det här betänkandet innehåller mycket disparata förslag. Liksom under föregående mandatperiod har jag vid olika tillfällen påtalat, med instämmande av både majoriteten och oppositionen i utskottet, inte minst under Arne Kjörnsbergs tid som utskottets ordförande, att det inte är bra, inte tydligt att det i en del propositioners titel bara står ”m.m.” Den här propositionen heter *Beskattning av vinster på utländska premieobligationer, m.m.*

Som talmannen läste upp är det flera olika saker som tas upp i den, nämligen just beskattning av vinster på utländska premieobligationer och utländska lotterivinster. Det är en fråga. Höjd beloppsgräns för avdrag vid resor är en annan fråga. Den sista frågan är höjt schablonavdrag vid upplåtelse av den egna bostaden.

Det hade varit bra om regeringen hade kommit med tre olika propositioner, därför att det är så olika frågor. Om man från riksdagens sida ska vara tydlig mot allmänheten blir det väldigt besvärligt när man ska hantera den här frågan, till exempel om man ska yrka avslag på propositionen. Det blir nästan omöjligt. Däremot är det lättare att yrka bifall till de olika delarna.

Jag ville bara ha detta sagt, herr talman. Precis som under föregående mandatperiod vill jag under denna mandatperiod uppmana regeringen att vara tydligare gentemot allmänheten. Vi kan nog hantera detta i utskottet, men för allmänheten blir det väldigt otydligt vad ”m.m.” innebär.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under 17 §.)

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU12
Sänkt skatt på förvärvsinkomster (prop. 2008/09:39) och
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU13
Sänkt skatt för pensionärer (prop. 2008/09:38).

*Sänkt skatt på
förvärvsinkomster
och Sänkt skatt
för pensionärer*

Anf. 5 LAILA BJURLING (s):

I dag fyller FN:s förklaring om mänskliga rättigheter 60 år, Nobelpriset delas ut och här i kammaren ska vi debattera förslaget om sänkt skatt på förvärvsinkomster och sänkt skatt för pensionärer.

Jag vill börja mitt anförande med några citat som var publicerade i Aftonbladet den 26 november i år.

”Görs inget riskerar lågkonjunkturen att fördjupas för svensk del.”
Lars Calmfors, ekonomiprofessor.

”Sverige behöver ett kraftfullt stimulanspaket.” Thomas Östros, ekonomisk talesman för oss socialdemokrater.

”Lägre räntor innebär större möjligheter för företagen att komma i gång med investeringar och det behöver vi nu.” Michael Treschow, ordförande i Ericsson.

”Misstron i ekonomin är så stor att alla gör allt för att inte konsumera.” Sture Nordh, ordförande i TCO.

Jag har ytterligare ett citat. Det är från Anne-Marie Lindgren, Arbetarrörelsens Tankesmedja: ”Regeringens passivitet är oroande, men framför allt förbryllande. Man kan naturligtvis skylla på ideologiska blockeringar. Men både Reinfeldt och Borg har i andra sammanhang visat sig kapabla att svära i den moderata kyrkan – så bara ideologi kan det inte vara.”

Facken, näringsliv, ekonomer, opposition, alla är överens om att vi måste göra något snabbt för att inte lågkonjunkturen ska bli ännu djupare. Men regeringen med Fredrik Reinfeldt i spetsen har i det längsta stått emot. De förlitar sig på den budget som de arbetade fram innan finanskrisen slog till i alla delar av världen. De kallar det till och med för en superbudget.

USA lägger fram förslag om gigantiska stöd för att rida ut krisen. Storbritannien satsar stora belopp. EU-kommissionen presenterar krispaketet på miljarder kronor. Regeringen var snabb att följa EU när det gällde att få fram ett räddningspaket för bankerna, men när det gäller att rädda jobben går det sakta.

In i det längsta hävdade moderaterna Fredrik Reinfeldt och Anders Borg sitt nej. Det behövs inget krispaket i Sverige. Det räcker med den budget som arbetades fram innan finanskrisen slog till.

OECD vill se snabba svenska satsningar för att möta krisen, men finansministern står emot. Tillfälliga åtgärder är dyra och ineffektiva, tycker han, och förespråkar i stället långsiktiga lösningar för att skapa permanenta jobb.

Statsministern tycker att kortvariga stimulanser är ett trubbigt instrument. Han vill hellre tänka "runt hörnet".

Både statsministern och finansministern tycker tydligen att det inte är regeringens uppgift att hantera akuta situationer. De ska bara genomföra den borgerliga politiken som de kallar arbetslinjen.

Det är dessvärre så att det inte hjälper att öka arbetsutbudet om det inte finns några jobb att söka, när det inte byggs något längre, när inga nya bilar köps och när vi sparar i stället för att konsumera.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har alla lagt fram förslag till stimulanspaket för att möta lågkonjunkturen. Sent omsider har regeringen fått ge upp sitt motstånd och komma med åtgärder för att dämpa effekterna av finanskris och lågkonjunktur.

Vad kom de med? Ja, det bidde knappt en tumme.

Varför gör ni så lite? Jag anklagar inte er för finanskrisen, men det är ni som har tagit bort 70 procent av utbildningsplatserna som skulle behövas nu för de arbetslösa. Det är ni som har tvingat ut 500 000 individer från a-kassan för att den har blivit för dyr. Och det är ni som har ökat klyftorna mellan oss som jobbar och pensionärer, sjuka och arbetslösa.

Det är inte stimulanspaketet vi ska debattera i dag, men jag har ägnat tid åt denna beskrivning eftersom det är mot den bakgrunden vi ska diskutera de skattesänkningar som regeringen föreslår i sin så kallade superbudget och fortfarande håller fast vid.

Vi socialdemokrater tycker att skattesänkningar för pensionärer är ett steg i rätt riktning eftersom den borgerliga majoriteten har ökat klyftorna mellan den som arbetar och den som har pension. Redan när regeringen föreslog slopande av förmögenhetsskatten föreslog vi socialdemokrater att de pengarna skulle gå till skattesänkningar för pensionärer i stället, men då var regeringen kallsinnig. Det är bra att man kom på bättre tankar, men nog är 68 kronor i månaden lite för lite för att kompensera inflation, höga räntor, skatt på trafikförsäkringspremien och mycket annat.

Vårt förslag ger alla pensionärer en skattesänkning på minst 2 700 kronor. Det är för lite, men det ska ses som ett första steg på vägen mot lika skatt för alla oavsett om man arbetar, är pensionär, sjukskriven eller arbetslös.

Det vi däremot är helt emot är ytterligare sänkningar av skatten för oss som jobbar. Regeringen föreslår att skatten ska minskas med ytterligare 15 miljarder kronor utöver tidigare skattesänkningar på 50 miljarder. Det blir totalt 65 miljarder kronor som skulle vara bra att ha nu när lågkonjunkturen pressat alla branscher, både privat och offentligt.

Regeringen hävdar även den här gången att skattesänkningarna går främst till låg- och medelinkomsttagarna, samtidigt som de föreslår att gränsen för när man betalar statlig skatt ska höjas. Statlig skatt betalas bara av dem som tjänar över 349 500 kronor om året. Det är inte låginkomsttagarna. En individ som tjänar 40 000 kronor i månaden får en

skattesänkning på 11 664 kronor enligt de nya skattetabellerna. En individ som tjänar 15 000 kronor i månaden får en skattesänkning på 1 440 kronor. Det är en skillnad på över 10 000 kronor om året. Så ser satsningarna för låg- och medelinkomsttagarna ut i borgarnas Sverige.

I utskottets betänkande skriver den borgerliga majoriteten: ”De utmaningar som Sverige står inför måste enligt utskottets mening tas på allvar, och målet med en varaktig ökning av antalet arbetade timmar är viktigt.” Just precis. De utmaningar som Sverige står inför måste tas på allvar. Då gäller det att se till att den som är arbetslös får en rimlig nivå att leva på under omställningen till ett nytt jobb. Det gäller att arbetsmarknadspolitiken har en chans att erbjuda utbildningar så att de arbetslösa är redo när konjunkturerna vänder, och under en sjukdomsperiod ska inte hela ekonomin stjälpas.

Vi socialdemokrater avstyrker förslagen till skattesänkningar för oss som har jobb. Vi vill i stället använda skattepengarna till att höja taken i sjukförsäkringen och a-kassan och dessutom kraftigt sänka avgiften till a-kassan så att alla har råd att vara med. Vi tror nämligen att människor är beredda att betala skatt om de upplever att systemet bygger på solidaritet och rättvisa.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservation 1 i SkU12 och till reservation 1 i SkU13.

Anf. 6 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Först vill jag säga att jag instämmer i kritiken mot regeringens handlingsförklaring i den situation som råder i dag med lågkonjunktur och finanskris. Jag noterar också att regeringen mer eller mindre under galgen fick lägga fram ett stimulanspaket förra veckan. Det var ett ganska magert paket.

I övrigt hade jag tänkt att använda min tid i talarstolen till att debatera dagens båda betänkanden vad gäller inkomstskattefrågan. Jag tänkte kritisera regeringens inkomstskattepolitik utifrån fyra perspektiv – utgångspunkter.

För det första: Jag och mitt parti tycker att det ni gör är fördelningspolitiskt felaktigt. Ni säger att ni ökar skattesänkningarna mest för låg- och medelinkomsttagare, och ni använder i era tabeller procentuella jämförelser. Men om man tittar på vad detta ger i kronor, om vi till exempel läser på s. 19 i er proposition, framgår det att den som tjänar 500 000 kronor på ett år med ert jobbskatteavdrag får drygt 18 000 i skattesänkning, medan den som tjänar hälften så mycket absolut inte får lika stor skattesänkning. Den tabellen talar sitt tydliga språk, oavsett vad ni framför i er retorik.

Vi har också framfört kritik mot att såsom ni utformar er inkomstskattepolitik innebär det också att det är männen som får de högsta skattesänkningarna på kvinnornas bekostnad.

För det andra: Er skattepolitik bidrar till orättvisa mellan olika grupper. Ni har olika skattesatser för olika inkomster. Ni vill öka skillnaden mellan dem som har ett jobb och dem som inte har ett jobb. Den som blir sjuk, arbetslös eller går i pension får inte bara lägre inkomst utan dessutom en höjd skatt. Såsom det ser ut i dag kommer ni helt enkelt att straffbeskatta människor som går ut i arbetslöshet och har a-kassa. Dessutom har er politik lett till att människor som går ut i arbetslöshet många

*Sänkt skatt på
förvärvsinkomster
och Sänkt skatt
för pensionärer*

gångar inte har a-kassa. Anders Borg medgav i går i en intervju i tv att de nog gick lite för långt.

Arbetsförmedlingen har konstaterat två nya trender i lågkonjunkturen, nämligen att en större andel av dem som varslas hamnar också i arbetslöshet jämfört med tidigare och att andelen som blir arbetslösa och som inte har någon a-kassa har fördubblats. För ungdomar mellan 20 och 24 år handlar det om en siffra över 50 procent.

För det tredje: Er inkomstskattepolitik begränsar möjligheten att investera i välfärd, jobb och infrastruktur. Det är nog så viktigt i det läge som Sveriges ekonomi befinner sig i just nu. Ibland verkar det som att skattesänkningar är ett projekt i sig för er i högeralliansen. Vi menar att höga skatter har inget egenvärde. De ska kopplas till de välfärdsambitioner man har. Vid högkonjunktur är det viktigt att sänka skatter, men precis samma argument använder ni nu i lågkonjunktur. Det är på något sätt mirakelmedicinen oavsett vilken ekonomisk situation landet befinner sig i.

För det fjärde: Er inkomstskattepolitik innebär enbart att vi tar flera steg bort från en likformig beskattning. Ni inför helt enkelt ett systemfel i skattepolitiken. Det blir räddigt och krångligt för den enskilde att följa med och förstå varför olika inkomster ska beskattas olika.

När det gäller beskattning av pensionärer förstår jag att regeringen har lyssnat på den starka kritikerkör som bland annat har talat om att pension är uppskjuten lön. Vi står bakom det ni gjort för pensionärerna med höjda grundavdrag. Det vi kritiserar er för är att ni inte har gått längre. Vänsterpartiet tycker att i den mån skatter ska sänkas ska man i första hand använda sig av höjning av grundavdrag. Det har vi föreslagit bland annat för den gruppen. Det skulle i så fall innebära att med Vänsterpartiets politik får pensionärer en större skattesänkning än med högeralliansens politik.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall till reservation 1 i SkU12.

Anf. 7 HELENA LEANDER (mp):

Herr talman! I dag är det tänkt att vi ska sänka skatten för höginkomsttagare igen. Nu är det inte så regeringen lägger fram förslaget, utan man lägger fram förslaget som att både det tredje steget i jobbskatteavdraget och den höjda gränsen för statlig inkomstskatt är till för att öka sysselsättningen. Det är sällan som vi går riktigt på djupet i den här frågan, i vilken utsträckning de här åtgärderna verkligen ökar sysselsättningen, så det tänkte jag ägna lite tid åt.

I sin mest vulgära form brukar resonemanget gå ungefär så här: Okej, vi har fler jobb nu än vad vi hade vid regeringsskiftet – alltså har regeringens politik ökat sysselsättningen. Det är ungefär som om konjunkturen inte spelade någon som helst roll. Nu, i takt med att konjunkturen försämras och jämförelsen med antalet jobb vid regeringsskiftet med tiden kommer att bli allt mindre smickrande för regeringen, misstänker jag att man kommer att bli mer mån om att försöka skilja ut vad som beror på regeringens politik och vad som beror på konjunkturen. Det är inte en dag för sent. Tyvärr är det inte helt lätt att räkna på, särskilt inte eftersom jobbskatteavdraget och de andra åtgärderna har funnits så pass kort tid. Mig veterligen, enligt det som finns att tillgå, är det olika simuleringar av hur det här borde ha verkat enligt nationalekonomisk teori.

Om vi tittar lite grann på den ekonomiska teorin bakom jobbskatteavdraget ser vi att den är lite mer komplicerad än det enkla slagordet ”det ska löna sig att arbeta”. Grundtanken med jobbskatteavdraget är att det gör det mer lönsamt, eller kanske snarare ännu mer lönsamt, att arbeta jämfört med att inte arbeta och att fler människor då väljer att arbeta. Nu tycker jag att det är en lite förenklad bild av verkligheten att människor bara väljer att arbeta eller att inte arbeta beroende på hur lönsamheten ser ut, men även om verkligheten är komplex är incitamenten för arbete inte betydelselösa. Om vi nu köper att fler väljer att arbeta med ett jobbskatteavdrag har vi ändå inte rakt av ökat sysselsättningen. Det vi har gjort är att vi har ökat arbetskraftsutbudet, alltså antalet människor som är villiga att arbeta. Om vi ska öka sysselsättningen måste dessa människor också få jobb – det räcker inte att de bara söker jobb.

En idé skulle kunna vara att man samtidigt genomför åtgärder som ökar efterfrågan på arbete, men det har det i ärlighetens namn varit lite si och så med från regeringens sida. I stället är tanken ungefär att när det blir mer lönsamt att arbeta jämfört med att inte arbeta kommer de som söker arbete att vara beredda att acceptera lägre löner. De får då också behålla en större andel av den lönen, ska man säga i ärlighetens namn. När det blir lägre löner blir det lägre lönekostnader för företagen, och då kan sysselsättningen öka – ungefär.

Med det här resonemanget i åtanke har Finanspolitiska rådet i en rapport i våras konstaterat att man kan anta att regeringens jobbskatteavdrag har ökat sysselsättningen. Det är regeringen förstas väldigt mån om att framhålla i propositionen. Däremot talar man lite tystare om andra slutsatser från rapporten, till exempel att större delen av sysselsättningsökningen efter regeringsskiftet beror på konjunkturen och inte på regeringens åtgärder.

Några av slutsatserna från rapporten är direkt relevanta för den diskussion vi har i dag. Till att börja med måste vi vara på det klara med om syftet med åtgärderna i första hand är att få människor som inte har ett arbete att börja arbeta, att människor som redan har ett arbete ska arbeta mer eller att det inte spelar någon roll så länge det totala antalet arbetade timmar ökar. Är syftet att öka sysselsättningen menar Finanspolitiska rådet att det är bättre att rikta jobbskatteavdraget direkt till låginkomsttagare, där man kan anta att drivkrafterna för ökat arbetskraftsdeltagande är störst. Tycker man däremot att det är viktigare att människor som redan har jobb ska jobba mer menar Finanspolitiska rådet att det är mer rättframt att höja gränsen för statlig inkomstskatt för dem så att det lönar sig att arbeta mer för dem som redan har jobb. Däremot ska man vara medveten om att en höjd gräns för statlig inkomstskatt minskar progressiviteten i skatteskalen, vilket inte bara har negativa fördelningspolitiska konsekvenser utan också kan minska sysselsättningen genom den lönedrivande effekten av att man får mer pengar av en ökad lön. Om man försöker förhandla sig till högre lön skulle det minska sysselsättningen.

Från Miljöpartiets sida tycker vi inte att ett ökat antal arbetade timmar i sig är ett mål. Världen blir inte nödvändigtvis lyckligare av att den som jobbar 40 timmar i veckan i stället jobbar 60 timmar i veckan. Tvärtom tror vi att många människor, och för den delen miljön, skulle må bättre av ett något lugnare tempo. Däremot är det ett väldigt viktigt mål att människor ska kunna stå på egna ben och känna tryggheten och stolt-

heten i en egen försörjning. Vår gröna arbetslinje handlar inte om att de som har jobb ska jobba ända in i väggen utan om att alla som har möjlighet ska kunna vara med och arbeta.

Med den inriktningen föreslår vi, i linje med Finanspolitiska rådets resonemang, att jobbskatteavdraget ska inriktas på de grupper där det gör mest nytta och därför trappas ned vid inkomster från 30 000 kronor i månaden. Vi säger också nej till höjningen av gränsen för statlig inkomstskatt utöver den årliga inflationsuppräknings. Det ger inte bara ett bättre fokus i jobbpolitiken utan också en mycket bättre fördelningspolitik, där skattesänkningarna prioriteras till låg- och medelinkomsttagare inte bara i retoriken utan också i verkligheten. I regeringens verklighet ger man ju de största skattesänkningarna till dem som redan tjänar mycket. Jag tycker att man kunde vara ärlig och säga det.

Därför, herr talman, yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservation nr 2 i skatteutskottets betänkande nr 12.

Herr talman! Vi ska inte bara sänka skatten för höginkomsttagare i dag, utan vi ska också sänka skatten för pensionärer. Äntligen ser vi ett förslag från regeringen där alla fördelningspolitiska staplar ser riktigt snygga ut. Plötsligt har vi skattesänkningar som i första hand går till dem som tjänar knapert, och för en gångs skull är det faktiskt kvinnor som får en större del av skattesänkningen än män, för omväxlings skull. Nu ska vi vara ärliga med att anledningen till att staplarna ser så snygga ut är att det är en grupp med låga inkomster som man tidigare helt utslöt från skattesänkningar men som nu får vara med och ta del av kakan. Och visst kan jag tycka att man skulle kunna göra mer, att man skulle kunna höja garantipensionen för de sämst ställda pensionärerna också. Men det är inte riktigt en fråga för skatteutskottet, så det ska jag inte orda mer om. I stället ska jag bara vara glad och konstatera att regeringen äntligen gör någonting för en grupp människor som har ett långt och säkert i många fall slitigt arbetsliv bakom sig, som kan vara värda värddiga och anständiga villkor på ålderns höst.

Anf. 8 FREDRIK SCHULTE (m):

Herr talman! Det känns kul att få fortsätta där Helena Leander slutade, med de vackra orden att hon tycker att det är väldigt positivt med vår skattesänkning för pensionärer. Det tackar vi för.

Vi ska nu ta ställning till ett betänkande som handlar om omfattande skattesänkningar för vanliga människor. Det handlar om att öka friheten för den enskilde, vilket också är ett bra sätt att möta den stundande lågkonjunkturen, i form av att det ger mer utrymme att spendera pengar på konsumtion. Vi ger skattesänkningar till pensionärer, som sagt, i synnerhet till dem som är sämst ställda. Vi sänker skatten för alla som arbetar så att det blir mer lönsamt att arbeta. Det är viktigt att fortsätta att bejaka just arbetslinjen i tider av oro.

Vi står, som alla vet, inför en tid med den kanske största globala lågkonjunkturen i modern tid. Vi kan här i Sverige se hur varslen ökar, hur våra traditionella industrier är hotade och hur exportindustrierna är satta under stor press. Samtidigt finns det ovanpå detta en bristande tilltro till det globala finansiella systemet, vilket medför att upplåningen inte fungerar som den ska och bromsar den ekonomiska rulljansen i vårt land och i världen i övrigt.

Trots det – detta tror jag är viktigt att framhålla – står Sverige väldigt väl rustat för att möta denna lågkonjunktur.

Om man jämför till exempel med krisen i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet står vi väldigt väl rustade att möta denna globala lågkonjunktur när finanskrisens globala svallvågor slår in mot vårt land. Det är ingen slump att vi står väl rustade, utan det finns en mycket tydlig och enkel förklaring. Det beror på att vi i Sverige under de senaste två åren har fört en ansvarsfull ekonomisk politik som går ihop och samtidigt har återupprättat arbetslinjen.

Sedan 1970-talet har vi kunnat se en utveckling där fler och fler människor hamnar i utanförskap, där fler och fler inte får möjlighet att stå på egna ben, och där färre och färre har ett arbete att gå till så att de får känna att de bidrar till samhället och får vara delaktiga i en arbetsgemenskap och just känna att de står på egna ben och att de så att säga bär sig själva, vilket är någonting otroligt viktigt för självkänslan. I stället har vi, som sagt, kunnat se hur just den grupp av människor som inte får göra det har blivit större. Under Göran Perssons tid vid makten ökade antalet förtidspensionärer med 140 per dag, människor som ofta blev dömda till att leva i ett livslångt utanförskap utanför arbetsmarknaden.

När den borgerliga regeringen tillträdde hade vi en situation där uppemot en och en halv miljon människor inte hade ett jobb eller inte fick arbeta så mycket som de skulle vilja. Den här utvecklingen har vi nu brutit. Vi har brutit den politik som tidigare gick ut på att avskaffa arbetslinjen och som gick ut på att ersätta arbetslinjen med bidragslinjen. Vi har sett till att bryta den utveckling som trots en enorm ekonomisk tillväxt inte har ökat sysselsättningen. Vi har haft en jobblös tillväxt. Denna utveckling har vi nu brutit. Sedan regeringen tillträdde har 175 000 fler människor fått jobb.

Enligt de flesta bedömare står vi inför en ökad arbetslöshet. Det handlar om ungefär 150 000 jobb. Det innebär att vi trots denna globala historiska lågkonjunktur faktiskt kommer att ha fler människor i arbete 2010 än vi hade när den socialdemokratiska regeringen klev av 2006. Förklaringen till det – där får vi medhåll från alla seriösa politiska bedömare, till exempel Finanspolitiska rådet, LO, Konjunkturinstitutet, OECD – är i stor utsträckning, men inte enbart, just inriktningen på regeringens politik, där vi har ersatt bidragslinjen med arbetslinjen, och där vi har gjort det mer lönsamt att arbeta. Vi fortsätter nu med den inriktningen.

Vi har i dag att ta ställning till skattesänkningar av tre olika slag egentligen. Det handlar om att sänka skatten för pensionärerna, att höja taket för den statliga inkomstskatten och att sänka skatten för alla som arbetar.

Sänkningen av skatten för pensionärer är någonting som vi inte gör för att öka sysselsättningen och egentligen inte för att få ekonomins hjul att snurra snabbare – men självklart är alla skattesänkningar positiva eftersom de ökar konsumtionen – utan detta är en skattesänkning som vi gör primärt därför att vi vill visa solidaritet med dem som tillhör samhällets mest utsatta.

Jag tror att det är viktigt att påpeka att alla pensionärer inte är lika. Jag skulle kunna gå så långt som att påstå att det vore åldersdiskriminering att utmåla pensionärerna som en stor homogen grupp. Det finns pensionärer som har det mycket gott ställt och som har fått ta del av våra

skattesänkningar under de senaste två åren i form av borttagandet av fastighetsskatten och förmögenhetsskatten. Men det finns också pensionärer som lever på extremt små marginaler – våra fattigpensionärer. Det finns pensionärer som är otroligt pigga och som kan jobba långt efter att de har fyllt 70 år, och det finns pensionärer som i ett tidigt skede efter att de har fyllt 65 år behöver samhällets stöd.

Den skattesänkning som vi nu presenterar och som riksdagen ska ta ställning till i dag handlar om att ge stöd till just dem som har det sämst ställt. Jag tycker att Helena Leander från Miljöpartiet argumenterade mycket väl för den frågan.

Till Laila Bjurling vill jag påpeka att detta är en skattesänkning som inte handlar om att kompensera för inflation – det ska finnas med i den årliga uppräknings av pensionerna, vilket Laila Bjurling borde känna till – utan det handlar om ytterligare ett extra tillskott framför allt till de pensionärer som har det sämst ställt.

Vi höjer också taket för den statliga inkomstskatten. Det gör vi därför att det finns många människor i Sverige som upplever att det inte lönar sig att jobba extra och att det inte lönar sig att slita lite hårdare. Vi har en situation i dag där det inte går att påstå att det bara är höginkomsttagare som betalar statlig inkomstskatt, utan det är lärare och vanliga tjänstemän. Det kan vara taxichaufförer som sliter extra hårt och jobbar på obekväma arbetstider, och det kan vara lokförare. Dessa människor upplever just att de har väldigt lite för dessa ansträngningar, och det tycker vi är fel. Vi tycker också att det är fel att det inte lönar sig bättre att utbilda sig och ta studielån och att man inte får något för dessa ansträngningar. Därför vill vi höja taket för den statliga inkomstskatten för att återgå till den ambition som fastslogs i den skatteuppgörelse som gjordes i början av 1990-talet, nämligen att 15 procent av befolkningen ska betala statlig inkomstskatt. Detta är en skattesänkning som kommer även pensionärerna till del. Det är viktigt att framhålla.

Viktigast av allt är däremot den skattesänkning som handlar om att förstärka jobbskatteavdraget och att göra det ännu mer lönsamt att arbeta. Den här gången gör vi det genom att uteslutande höja så att säga bottenavdraget i jobbskatteavdraget, eller, som man också skulle kunna uttrycka det, genom att höja grundavdraget till 39 000 kronor för dem som arbetar. Detta innebär att de första 39 000 kronor som man tjänar är skattefria. För ungdomar handlar det oftast om att kunna sommarjobba skattefritt. För vanliga inkomsttagare innebär det 3 000 kronor i sänkt skatt per år, eller 250 kronor per månad.

Detta är någonting som framför allt Helena Leander, som verkligen har efterfrågat skattesänkningar riktade till låginkomsttagare, borde uppskatta. Därför är jag väldigt förvånad över att Helena Leander nu står i talarstolen och så kritiskt markerar att våra skattesänkningar skulle handla bara om att sänka skatten för höginkomsttagare, när den viktigaste beståndsdel i detta skattesänkingspaket handlar just om att höja detta tak så att de som har det sämst ställt och som har de lägsta inkomsterna verkligen får ta del av skattesänkningen. Detta gör det mer lönsamt att arbeta och skapar fler jobb. Det håller till och med LO med om. Detta ger större möjligheter till konsumtion för vanliga medborgare.

Socialdemokraterna anklagar oss för att göra för lite, trots att vi nu kommer att sänka skatten med 32 miljarder. Vi gör ett extrainsatt paket

för 8 miljarder. Vi gjorde inte det i all hafs, utan regeringen gjorde noggranna överväganden av vad man skulle göra och kom fram till ett stimulanspaket på just 8 miljarder.

Då kan man fråga sig: Vad gör Socialdemokraterna? Vad är alternativet i svensk politik? Först och främst kan man konstatera att de är emot våra skattesänkningar. De är emot alla de pengar som ska strömma in till vanliga inkomsttagare och som ska ge ett ökat utrymme och bättre förutsättningar för att möta lågkonjunkturen. I stället vill de chockartat höja skatterna och höja bidragen.

Säg mig, Laila Bjurling: På vilket sätt får vi fler människor i arbete genom att vi höjer bidragen och gör det mer lönsamt att inte arbeta?

Jag vill också poängtera en tydlig idémässig skillnad mellan den borgerliga regeringen och socialdemokratien. Vi tror inte på den keynesianska ekonomiska teorin. Vi tror att det är framför allt penningpolitiken som ska vara det som balanserar låg- och högkonjunkturer. Därför genomför vi i huvudsak satsningar som är av mer permanent karaktär och inte tillfälliga lösningar.

Det kan också vara intressant att påpeka att samtliga i oppositionen för ett år sedan stod här och krävde att vi skulle elda på ekonomin ännu mer. Jag kan säga att om vi hade gjort det hade vi varit i en väsentligt värre situation än vad vi är i nu. Det är tack vare en ansvarsfull politik som vi nu kan möta lågkonjunkturen på ett bra sätt.

Det är också intressant att påpeka att det ständigt är arbetsmarknadspolitiska åtgärder som är oppositionens alternativ, nu i lågkonjunktur som tidigare i högkonjunktur. Marie Engström sade att vi ser skattesänkningar som den ständiga mirakelmedicinen för att förbättra ekonomin. Ja, det gör vi. Skattesänkningar är bra. Det visar sig att har man låga skatter stimuleras tillväxt i förhållande till om man har höga skatter.

Däremot kan vi konstatera att oppositionens mirakelmedicin är arbetsmarknadspolitiska åtgärder – arbetsmarknadspolitiska åtgärder i högkonjunktur, arbetsmarknadspolitiska åtgärder i lågkonjunktur. Det är oppositionens mirakelmedicin, som historiskt sett har visat sig inte fungera.

Jag skulle avslutningsvis vilja säga att vi i och med skattesänkningen tydligt – här tror jag att de flesta håller med – har infriat vallöftet om 1 000 kronor mer i månaden. Vi hörde i inledningen av mandatperioden från Socialdemokraterna höga skrik och rop om att alla skattesänkningar äts upp av avgiftshöjningar. De här ropen hörs inte längre. Vi tystade dem därför att det nu står bortom allt tvivel att vi inte bara sänkte skatten, som vi lovade, vi gick mycket längre.

Vi fortsätter på den inriktning som vi har slagit an, att det ska bli mer lönsamt att arbeta. 175 000 människor har fått jobb. Det innebär att när vi är klara med lågkonjunkturen kommer vi att ha fler människor sysselsatta än när den socialdemokratiska regeringen klev av. Vi har klarat av att göra detta samtidigt som vi fört en ansvarsfull ekonomisk politik där vi har kunnat minska statsskulden och samtidigt satsa på välfärden, någonting som Marie Engström har sagt inte går. Men vi har visat motsatsen. Vi har visat att det går att föra en ansvarsfull politik, sänka skatten och också satsa på välfärden. Jag tycker att Socialdemokraterna i synnerhet borde rannsaka sig själva och fråga vad de gjorde för välfärden under de

*Sänkt skatt på
förvärvsinkomster
och Sänkt skatt
för pensionärer*

tolv år som de styrde. Vad är det bestående minnet av den regeringens insatser för välfärden? Vi kan räkna upp långt fler satsningar.

Med de orden yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet.
(Applåder)

Anf. 9 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Det var många stolta uppräkningsfrågor från Fredrik Schulte. Vi har brutit bidragslinjen, vi har återupprättat arbetslinjen, vi kommer att ha fler sysselsatta än efter den tidigare regeringen när vi kliver av, sade Fredrik Schulte. Vi i s, v och mp hoppas att ni kliver av år 2010.

I går kom det prognoser från Arbetsförmedlingen. De befarar att vi år 2010 kan ha över 400 000 öppet arbetslösa. Vi kan ha en öppen arbetslöshet på över 9 procent. Man befarar att den kan stiga. Hur stämmer det med Fredrik Schultes utfästelser?

Jag skulle vilja ställa en fråga till Fredrik Schulte angående de människor som nu drabbas av arbetslöshet, som blir utförsäkrade och tvingas till socialbidrag. På vilket sätt ökar er skattepolitik friheten för den enskilde och för dessa människor? Det var det du inledde ditt anförande med. Du sade att er skattepolitik ökar friheten för den enskilde.

Anf. 10 FREDRIK SCHULTE (m) replik:

Herr talman! Jag gjorde många stolta uppräkningsfrågor därför att jag är stolt över den politik vi för. Men jag är faktiskt inte nöjd, jag tror att vi kan göra mycket mer. Jag tror att de skattesänkningar som vi nu genomför kommer att fortsätta att bidra till den enormt positiva utveckling som Sverige har haft under den här borgerliga regeringen. Vi har fått minskat utanförskap – 175 000 personer har lämnat utanförskapet och fått jobb.

Åter vill jag påpeka för Marie Engström att det innebär att i lågkonjunktursdjupaste dipp kommer vi att ha fler människor i jobb än när ni styrde. Det tycker jag om något ger er anledning till självrannsakan.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Marie Engström. Jag tittade nämligen på protokollen från de tidigare debatterna om jobbskatteavdragen och kunde konstatera att den bärande och viktigaste argumentationen för Marie Engström och även för alla andra i oppositionen var att vi sänkte skatten inte för låginkomsttagarna utan för höginkomsttagarna. Det är en argumentation som i och för sig är ganska så vansinnig därför att de skillnader som har funnits har varit ytterst marginella. Procentuellt sätt har avdragen varit kraftfullt riktade till låginkomsttagare. De som är höginkomsttagare betalar mycket mer i skatt.

Sedan var argumenten att fördelningsprofilen var för dålig. Nu gör vi en jobbskatteavdragsförstärkning som inriktar sig till låginkomsttagare – ja, höginkomsttagare får också ta del av dem. Men höginkomsttagare får inte mer jobbskatteavdrag än låginkomsttagare. Bottenavdraget förstärks. Har ni ljugit i talarstolen de senaste två åren?

Anf. 11 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Jag vet inte vilken värld som Fredrik Schulte lever i. Vi får rapporter om varsel varje dag. Människor slås ut i arbetslöshet. Det finns väldigt många som står utanför a-kassa. Människor tvingas till socialbidrag. Dessutom kommer människor som tidigare har haft sjukförsäkring att slängas ut i den turbulenta verkligheten efter nyår. Det är den

verkligheten som i varje fall jag och mitt parti pratar om. Fredrik Schulte pratar om någonting helt annat – vad vet jag inte. Uppenbarligen har han inte märkt vad som pågår.

Så till innehållet i inkomstskatterna. I mitt anförande kritiserade jag ert inkomstskatteupplägg ur en rad olika perspektiv. Det är fördelningspolitiskt orättfärdigt. Det räcker med att läsa er proposition, jag hänvisar till en del tabeller. Det bidrar till orättvisa mellan olika grupper. Stora skattesänkningar begränsar möjligheterna att göra nödvändiga investeringar. Jag menar att ni råddar till hela skattesystemet eftersom ni gör kraftiga avsteg från likformig beskattning.

Det är den samlade kritiken från mitt parti och säkert från andra partier också.

Jag tycker att vi ska återvända till det som vi pratade om först, verkligheten så som den ser ut i dag. På vilket sätt ökar er skattepolitik friheten för den enskilda?

Anf. 12 FREDRIK SCHULTE (m) replik:

Herr talman! Jag kan försäkra Marie Engström om att jag lever i den här världen, och jag är på intet sätt omedveten om vad som händer ute i världen och i vårt land. Jag betonade mycket tydligt i mitt inledningsanförande och också i min första replik att vi står inför en situation av en historisk global lågkonjunktur som drabbar Sverige oerhört. Varslen har ökat stadigt under de senaste månaderna, och vi kommer troligen att förlora 150 000 jobb. Vi har problem med flykt från a-kassan, och det är någonting som vi har medgett och som vi arbetar med att hitta lösningar på.

Jag tycker fortfarande att det faktum att vi trots den globala lågkonjunkturen, i den djupaste dalen, kommer att ha fler människor sysselsatta än när vi hade en socialdemokratisk regering föranleder självkritik hos er. När vi i den djupaste dalen av lågkonjunkturen har fler människor sysselsatta än när Socialdemokraterna styrde tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet finns det anledning till självrannsakan för er. Jag kan inte i mitt liv förstå hur det kan vara rätt sätt att möta lågkonjunkturen att göra det mindre lönsamt att arbeta, att höja skatterna för dem som arbetar och i stället använda pengarna till att göra det mindre lönsamt att arbeta.

Det finns ingen logik bakom att ge mer pengar till dem som inte arbetar och mindre till dem som arbetar. Det är den politiken som har gjort att människor har fastnat i utanförskap och bidragsberoende. Det är den politiken som ni förlorade valet 2006 på, därför att ni inte fixade jobben. Och nu kommer ni tillbaka med exakt samma politik: mindre pengar i plånboken för dem som jobbar och mer pengar för dem som lever på bidrag.

Anf. 13 LAILA BJURLING (s) replik:

Herr talman! Ja, Fredrik Schulte, vi har ju stått här i talarstolen några gånger och pratat om er skattesänkarpolitik för framför allt dem som redan har det bra. Hittills har du alltid försvarat den borgerliga politiken. Du har till och med ärligt sagt att du tycker att det är sjyst och rättvist att den som tjänar allra mest också får stora skattesänkningar.

*Sänkt skatt på
förvärvsinkomster
och Sänkt skatt
för pensionärer*

Nu börjar du prata om solidaritet med de allra mest utsatta, att ni satsar på välfärden. Vad är det för sorts satsningar på välfärden att ni sänker a-kassan för dem som är arbetslösa, att ni sänker sjukpenningen för den som är sjuk, att ni kastar ut folk från sjukförsäkringen även om de fortfarande är sjuka? Är det era satsningar på välfärden, Fredrik Schulte?

Er moderata politik fortsätter precis som om ingenting har ändrats på arbetsmarknaden. Nu föreslår ni ytterligare skattesänkningar för dem som har jobb. Men verkligheten har ju visat nu att det inte hjälper. Se er runt omkring! Det hjälper inte att sänka skatten när det inte finns några jobb att söka för dem som är arbetslösa. Det blir inga jobb av det, kanske något enstaka. Så står Fredrik Schulte här och tycker att han kan vara stolt över att det kanske kommer att vara några fler anställda 2010 än det var 2006. För det första vet vi ingenting om det, någon av oss, i dag. För det andra vore det inte speciellt konstigt eftersom befolkningen i arbetsför ålder har ökat. Det vore då rimligt att det är fler i sysselsättning.

Nej, jag tycker att det är dags, Fredrik Schulte, att byta politik och använda skattepengarna till att bekämpa arbetslösheten och till att rusta dem som blir av med jobben, så att de får chansen att återkomma i jobb igen.

Anf. 14 FREDRIK SCHULTE (m) replik:

Herr talman! Psykvårdsreform, lärarlyft, omfattande satsningar på rättsväsendet, tandvårdsreform, sjukvårdsmiljarder för att korta vårdköerna – det är vad vi gör. Vad gjorde ni för välfärden 1994–2006? Förklara det!

Laila Bjurling säger att våra jobbskatteavdrag inte ger några nya jobb. Det håller inte LO med om. Det håller inte Konjunkturinstitutet med om. Det håller inte Finanspolitiska rådet med om. Det håller inte OECD med om. Alla förutom Socialdemokraterna håller med om att våra jobbskattesänkningar ger fler jobb. Ni är förblindade av politisk ideologi.

Jag skulle vilja ställa samma fråga till Laila Bjurling som jag ställde till Marie Engström. Ni har tidigare stått här i talarstolen och sagt att det är de fördelningspolitiska konsekvenserna av vår politik som ni inte kan ställa er bakom. Men det har varit en lögn. Nu visar det sig tydligt att det inte handlar om det, utan att det handlar om att ni vill satsa mer pengar på dem som inte arbetar, att ni vill dra in våra skattesänkningar för dem som jobbar och satsa på bidragstagarna. Ni vill till och med ta skattesänkningar från låginkomsttagare och ge dem i form av höjt tak i ersättningsystemen till höginkomsttagare. Ni tar från låginkomsttagare som jobbar och ger till höginkomsttagare som inte jobbar. Jag förstår inte hur det kan vara en bra fördelningspolitik.

Jag tycker också att ni måste göra ett klagörande av var ni egentligen står i frågan om jobbskatteavdraget. När vi införde första steget var ni emot det. När vi införde andra steget var ni emot andra steget men för första steget. När vi nu inför tredje steget är ni för första steget och andra steget men emot tredje steget. Vad händer när vi inför fjärde steget? Kommer ni då att vara för tredje steget?

Vad tycker ni egentligen om jobbskatteavdraget? Som sagt är LO för det. Och Mona Sahlin har sagt: Nej, men de här pengarna ska vi inte ta ifrån vanliga inkomsttagare, därför att det blir för jobbigt, då förlorar vi

val. Det var också någon som sade att jobbskatteavdraget ger 60 000 nya jobb. Vad tycker ni egentligen?

Prot. 2008/09:46
10 december

Anf. 15 LAILA BJURLING (s) replik:

Herr talman! Vi har pratat om det ett antal gånger tidigare, och jag kan upprepa det igen: Vi vill ha ett likformigt och rättvist skattesystem där man betalar skatt efter inkomst och inte efter varifrån inkomsten kommer, att man inte bestraffas med högre skatt för att man är sjuk, arbetslös eller pensionär.

En uppsagd Volvoarbetare får till exempel en kraftigt sänkt inkomst, eftersom den borgerliga regeringen vägrar att höja taket i a-kassan, men också en höjd skatt. Totalt sett hamnar hon i en situation där hon kanske får försöka överleva på hälften av den inkomst hon hade när hon jobbade. Det tycker inte vi är en rättvis politik. Det är därför vi vill höja taken i a-kassan och i sjukförsäkringarna, så att man har en inkomstrygghet även när oturen är framme och man drabbas av sjukdom eller arbetslöshet. Det ökar också konsumtionen. Det gör att folk känner sig trygga och kan ägna sig åt att bli friska om de är sjuka eller åt att söka jobb om det är arbetslösheten som har drabbat dem. Det tycker vi är rättvis politik.

Jag tycker faktiskt inte att det är trevligt att se hur den borgerliga regeringen piskar de fattiga för att de ska ut i jobb men däremot göder de rika.

Stå inte och säg att det är en rättvis skattepolitik ni för! 40 000 kronor i månadslön ger en skattesänkning på nästan 12 000 om året, men tjänar du 15 000 i månaden får du 10 000 mindre än så. Det är inte att satsa på låginkomsttagarna, Fredrik Schulte. Och det är inte värdigt en välfärdsstat att behandla sina människor på det sättet.

Anf. 16 FREDRIK SCHULTE (m) replik:

Herr talman! Vi kan konstatera att Laila Bjurling inte har svarat på några av mina frågor.

Du har inte gett något tydliggörande av vad ni egentligen tycker om jobbskatteavdraget. Nu har du stått här och argumenterat precis som du har gjort under de tidigare debatterna och sagt att jobbskatteavdraget är förfärligt och bedrövligt. Men du har inte svarat på frågan: Hur kommer det sig då att ni accepterar jobbskatteavdragen ett och två? Jag tror inte att du nästa år kommer att kunna svara på varför du troligen kommer att acceptera jobbskatteavdragen ett, två och tre. Men det kanske är så att Laila Bjurling tillhör vänsterfalangen i Socialdemokraterna, som egentligen inte gillar Mona Sahlins mer ansvarstagande skattepolitik som accepterar våra skattesänkningar.

Du har inte kunnat svara på varför du tidigare har stått och försökt argumentera för att jobbskatteavdraget är så förfärligt därför att det framför allt har en dålig fördelningspolitisk profil. Nu har vi en fördelningspolitisk profil på jobbskatteavdraget som enkom handlar om att rikta sig till låginkomsttagare. Det visar sig nu att du har stått och ljugit i talarstolen de senaste två åren. Det var inte där skon klämde. Skon klämde därför att du hellre vill ge de pengarna till höginkomsttagare som inte arbetar. Det är så er politik fungerar. Ni tar bort våra skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare och använder dem i stället för att satsa på höjda bidrag till dem som inte jobbar och som har tjänat mycket pengar.

*Sänkt skatt på
förvärvsinkomster
och Sänkt skatt
för pensionärer*

Det visar sig tydligt att den bärande idén bakom Socialdemokraterna inte handlar om att utjämna skillnader i samhället mellan låginkomsttagare och höginkomsttagare, utan den bärande idén bakom Socialdemokraterna handlar om att ge mer pengar i bidrag till dem som inte arbetar. Ni är inte ett parti för ekonomisk utjämning och solidaritet. Ni är ett parti för höjda bidrag, ett bidragsparti.

Anf. 17 HELENA LEANDER (mp) replik:

Herr talman! Det är väldigt befriande att höra Fredrik Schulte. Det är verkligen inget hyllning, utan det är ett strålande engagemang. Sedan håller jag kanske inte med honom i alla delar, men engagemanget är det, som sagt, inget fel på.

Ibland tror jag att den här debatten skulle tjäna på om vi kunde ha samma definitioner på vad som är en höginkomsttagare och vad som är en låginkomsttagare och hålla oss till de definitionerna under hela debatten, så att inte den som var en låginkomsttagare när den tjänade över 30 000 i månaden och fick ta del av höjningen av gränsen för statlig inkomstskatt plötsligt blev en höginkomsttagare om den tjänade typ 16 000 och vi ville att den skulle få 80 procent från a-kassan. Någonstans kan man inte vara höginkomsttagare om man tjänar 16 000 i månaden och låginkomsttagare om man tjänar 32 000 i månaden, tycker jag.

Jag tror att debatten skulle vinna på om vi var lite tydliga med vad vi menar. Då skulle inte Fredrik Schulte kunna stå här och säga att det här är en satsning på låginkomsttagare när den ena efter den andra har varit uppe här i talarstolen och sagt att den som tjänar 40 000 i månaden får 11 664 kronor i skattesänkning nästa år och att den som tjänar 15 000 får 1 140 eller möjligtvis 1 146 kronor – jag skriver inte så snyggt alla gånger. Nåväl, fördelningspolitiken tycker jag faktiskt att vi har all rätt att kritisera.

Även det här med sysselsättning kan man fundera på. Jobbskatteavdraget får man väl ändå säga att de flesta ekonomiska bedömare säger ökar sysselsättningen, även om man kanske skulle kunna rikta det tydligare mot just låginkomsttagarna, vilka de nu än är. När det däremot gäller pensionärerna handlar det inte om sysselsättning. Och Fredrik Schulte säger ärligt och bra att det inte handlar om sysselsättning utan om solidaritet med de utsatta. Men då har vi den höjda gränsen för statlig inkomstskatt. Det där döms ut som något som inte har någon sysselsättningsökande effekt, tvärtom. Vad handlar det då om? Är det solidaritet med de utsatta höginkomsttagarna, eller hur var det?

Anf. 18 FREDRIK SCHULTE (m) replik:

Herr talman! Jag skulle först vilja tacka dig, Helena Leander, för de varma orden. Jag håller helt med dig om att den här debatten både nu och i andra sammanhang blivit ganska märklig. Helt plötsligt är ju, som du säger, en höginkomsttagare en person som tjänar 16 000 kronor.

Socialdemokraterna och Mona Sahlin angrep kraftfullt vårt första och vårt andra steg i jobbskatteavdraget. Nu är de, helt plötsligt, för dessa. Men initialt angrep de dessa därför att det ansågs vara skattesänkningar till höginkomsttagare. Helt plötsligt var metallarbetare, lärare och försollärare höginkomsttagare. Jag håller alltså helt med och vill, som sagt,

framhålla att den debatt som jag primärt haft här med Marie Engström och Laila Bjurling har handlat om jobbskatteavdraget. Jobbskatteavdraget som också du, om jag läst betänkandet rätt, ställer dig bakom är faktiskt en riktad skattesänkning för låginkomsttagare genom att man höjer bottenavdraget – grundavdraget, som man också skulle kunna kalla det – för dem som jobbar.

Sedan har vi också ett inslag i det här paketet – det är ju ett paket med olika beståndsdelar – som handlar om att höja taket för brytningsgränsen, för när man börjar betala statlig inkomstskatt. Där har Helena Leander inte yrkat bifall. Men det ligger väl i linje med vad du, Helena, tidigare sagt, så du ska ha heder och ära för att du under de senaste två åren åtminstone har varit konsekvent i din argumentation, till skillnad från Laila Bjurling och Marie Engström.

Vi tycker att även den skattesänkningen är viktig just för att det ska bli lönsamt för den som sliter. Den som jobbar hårt – taxichauffören eller lokföraren som jobbar på obekväm arbetstid – ska känna: Jag får också någonting för det här.

Vi vill alltså minska den skattekillen och vill också att det ska bli mer lönsamt för den som har utbildat sig, att den personen ska få avkastning på sin utbildning.

Anf. 19 HELENA LEANDER (mp) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja påstå att det är Miljöpartiets utformning av jobbskatteavdraget som är riktat till låg- och, möjligtvis, medelinkomsttagare. Vi trappar faktiskt av vårt jobbskatteavdrag från 30 000 kronor i månaden. Det gör inte ni, utan ni smetar ut det över höginkomsttagare. Tvärtom trappas det upp, även om det så småningom stannar av så att man inte kan få hur mycket som helst. Men fortfarande får man en större skattesänkning ju mer man tjänar.

Jag har väl, som sagt, argumenterat för varför jag tycker att det är en felaktig prioritering att höja gränsen för statlig inkomstskatt för höginkomsttagare. De pengarna tror jag skulle kunna göra mer nytta i form av satsningar på de sämst ställda. Det skulle också ge en bättre fördelningspolitik.

Jag skulle vilja ta chansen och återvända lite grann till det här med arbetsmarknadspolitik som mirakelmedicin kontra skattepolitik som mirakelmedicin, som ju Fredrik Schulte i sitt anförande var inne på.

Någonstans ska vi inte, tror jag, glömma bort individen i det här. Det känns kanske jobbigt för en moderat att få höra det. Men även om vi nu har en bra strukturpolitik, har sjysta skatteregler och en bra företagarpolitik och vad som nu kan göras som gör att det blir lönsamt att arbeta och lönsamt att anställa, kommer det fortfarande att finnas människor som inte har ett arbete under kortare eller längre period. Dessa kan man inte lämna helt i sticket. Någonstans behöver de människorna en trygghet, kanske rentav också någon form av arbetsmarknadsåtgärd för att coacha dem rätt och se till att matcha dem, så att de kan få ett nytt jobb.

Om man bara säger att man ska se till att det lönar sig att arbeta och att allting sedan kommer att lösa sig glömmar man bort de individer som faktiskt drabbas. Det tycker jag vore väldigt synd.

Anf. 20 FREDRIK SCHULTE (m) replik:

Herr talman! Jag talar gärna om individer. Det är ett favorittema. Jag vill påpeka, Helena Leander, att vi i vårt extra stimulanspaket på 8 miljarder har en hel del satsningar dels på just ökade matchningar för dem som nu kommer att hamna i utanförskap för att se till att de kommer tillbaka i jobb, dels på arbetsmarknadsåtgärder – utbildning och liknande.

Jag tycker ändå att Helena Leanders argumentation inte riktigt går ihop. Om det var så att Miljöpartiet föreslog avtrappningar av jobbskatteavdraget för höginkomsttagare som tjänar mer än 30 000 kronor och använde de pengarna till att ytterligare förstärka jobbskatteavdraget för låg- och medelinkomsttagare skulle jag ha lite mer respekt för argumentationen, även om jag inte hade hållit med dig. Problemet är att du inte gör det, utan du vill använda de pengarna till annat i er budget.

Men då handlar er omsorg inte om låginkomsttagare utan om att ni absolut inte vill låta höginkomsttagare få en lika stor del av kakan, av de skattesänkningar som vi genomför. Det kan jag inte ställa mig bakom. Först och främst skulle det komplicera systemet alldeles oerhört mycket. Det skulle vara svårt att motivera varför just låginkomsttagare, inte höginkomsttagare, när båda jobbar inte ska få del av skattesänkningar.

Det skulle också sända ut en konstig signal i samhället. Våra jobbskatteavdrag handlar ju primärt om det moraliska – om att det ska vara mer lönsamt att arbeta, om att arbetslinjen ska återupprättas. Jag tycker alltså att din argumentation inte riktigt går ihop.

Avslutningsvis skulle jag bara vilja säga att det är intressant att notera att Miljöpartiet i den här debatten och i ställningstagandet till det här betänkandet faktiskt står mycket närmare den borgerliga alliansen än sina rödgröna vänner i oppositionen.

Anf. 21 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Finanskrisen och lågkonjunkturen präglar all debatt i dagsläget såväl innanför som utanför det här husets väggar.

Trots den finansiella oron, som är en internationell oro, har Sverige ett gott utgångsläge. Sverige framstår enligt EU som ett finansiellt föredöme för övriga Europa. Det är ett gott betyg åt nu sittande regering.

Herr talman! När varslen haglar är det svårt, speciellt för oppositionen, att komma ihåg att 185 000 nya jobb har tillkommit sedan valet – jag tycket inte att det är vulgärt att säga det här, utan det är ett faktum – jobb som tidigare inte fanns i det socialdemokratiskt styrda Sverige.

På den socialdemokratiska regeringens tid förtidspensionerades 140 personer om dagen. I dag har vi en budget som är den starkaste på decennier. I dag har vi nysatsningar i budgeten som saknar motstycke, 32 miljarder. I dag har vi höjt köpkraften rejält för svenskarna – inte undra på att LO står på åskådarläktaren och applåderar.

I mitt hemlän innebär jobbskatteavdragets första, andra och nu tredje steg sammantaget att västmanlänningarna från årsskiftet netto fått 1 604 000 kronor mer i plånboken. Därutöver får de privata företagen genom en sänkning i budgeten av arbetsgivaravgiften 200 miljoner, och kommuner och landsting får av samma skäl 79 miljoner. Det motsvarar 900 nya jobb i mitt hemlän. Man kan ta län efter län och se samma effekt.

Herr talman! Socialdemokraterna sade nej till jobbskatteavdrag ett men ändrade sig efter ett år och sade ja.

Socialdemokraterna sade nej till jobbskatteavdrag två men ändrade sig efter ett år och sade ja.

Socialdemokraterna säger nu nej till jobbskatteavdrag tre. Frågan är vad Socialdemokraterna säger om ett år.

Herr talman! Vi har i dag problem – det inser alla – såväl ekonomiskt som psykologiskt. Regeringens förmåga att vidta åtgärder, oavsett hur regeringen ser ut, är givetvis begränsad. Men det som går att göra ska göras.

I ett sådant arbete går det inte att föra en yvig ekonomisk politik. Något sådant ägnar sig regeringen heller inte åt. I stället är det målinriktade insatser i rätt tid, till rätt målgrupp och till rätt kostnad. Nu gäller det att föra en ekonomisk åtgärds politik som är sådan att vi verkligen når de mål som vi eftersträvar att nå.

Oppositionens förslag om att strö pengar över olika grupper är knappast målinriktat. Socialdemokraternas förslag om att använda pensionärernas pengar till att köpa bilföretag framstår som rena hasarden med pensionärernas pengar. Man frågar sig vad som ligger bakom ett sådant förslag. Vad är tanken, om det över huvud taget finns någon tanke, bakom ett sådant förslag?

Jag tycker att vi kan konstatera och, förhoppningsvis, också vara överens om att vi har problem nu i den internationella kris som vi lever med. Men den ska vi klara. Detta kräver kraftsamling, eftertanke och målinriktade satsningar.

Herr talman! I stimulansåtgärderna ska vi inte glömma Riksbankens stora sänkning av reporäntan i förra veckan. I en god ekonomisk situation motsvarar den stora sänkningen en satsning på näringsliv, banker och privatpersoner via ett kapitaltillskott i storleksordningen 58 miljarder kronor. Det är alltså enorma satsningar som gjorts för att rädda jobben i vårt land. Nu är det upp till banker och näring att göra sin andel av hemläxan.

Herr talman! Jobbskatteavdraget framstår som en väsentlig del i arbetet att få i gång hjulen. Det måste löna sig att arbeta. Arbetslinjen måste stärkas. Det har varit och är en bärande del i alliansregeringens politik. Fler i arbete betyder att samhället kan tillhandahålla en sund ekonomisk situation för alla medborgare – kanske främst de som blir sjukskrivna, arbetslösa eller går i pension.

I konstruktionen av jobbskatteavdragets tredje steg föreslås, i likhet med tidigare, att den disponibla inkomsten för låg- och medelinkomsttagare ökar i förhållande till övriga grupper. De som främst berörs av denna skattesänkning är flertalet ungdomar, invandrare, deltidsarbetare och åtskilliga kvinnor.

Det är i detta sammanhang intressant att notera att vi numera har ett regeringsalternativ att ta ställning till. Det är dock oroväckande att dessa tre partier har så skild syn på så många frågor, framför allt när det gäller jobbskatteavdragets vara eller inte vara.

Miljöpartiet vill i stort sett behålla regeringens jobbskatteavdrag. Vänsterpartiet vill avskaffa det helt. Socialdemokraterna för sitt retoriska spel i frågan men accepterar i smyg efter en tid. Dessförinnan slår de gång på gång på regeringen för att det förs en orättvis politik som påstås

*Sänkt skatt på
förvärvsinkomster
och Sänkt skatt
för pensionärer*

gynna höginkomsttagarna. Frågan är hur man i rådande finanskris och inför julhandeln ska få gehör hos sina väljargrupper för sina stora åtstramningspaket. Retoriken är väl en här i kammaren och en annan på verkstadsgolvet, men det är inte så man styr Sverige.

Som jag ser det är det självklart att vi ska upprätthålla en rättvis, generös och offentligt finansierad välfärd. Det innebär att vi måste sänka trösklar och marginalskatt.

Herr talman! För alliansregeringen har det varit viktigt att bryta utanförskapet då det ger viktiga värden för såväl den enskilde som samhället i stort. Enligt Finanspolitiska rådet förstärks den offentliga ekonomin i genomsnitt med över 225 000 kronor per år när en person går från arbetslöshet till arbete.

Kommer Socialdemokraterna till makten och genomför sin politik kan vi konstatera att förutsättningarna för en kvalitativ och trygg välfärd försämras i våra kommuner och landsting.

Herr talman! Jobbskatteavdraget är bra också för dem som fyllt 65 år och som väljer att vara kvar på arbetsmarknaden något eller några år. Den här gruppen frikopplas från grundavdraget. Det är viktigt för att öka gruppens incitament att fortsätta arbeta ett tag till. Vi vet att vi har en demografisk utveckling framför oss som kommer att vara svår att möta om vi inte redan nu gör insatser för att stärka arbetslinjen och gör det lönsammare att arbeta och att driva företag så att man kan skapa jobb och nyanställa.

För den här gruppen frikopplas som sagt grundavdraget. Kommunal-skatten beräknas till 20 procent av arbetsinkomsten upp till 100 000 kronor och 5 procent av den del av arbetsinkomsten som överstiger 100 000 men inte 300 000 kronor. Det är en tydlig stimulansåtgärd för pensionärer att vara aktiva några år extra.

Herr talman! 90 procent av landets pensionärer får lägre skatt nästa år. Utformningen av förslaget är sådant att de med de lägsta pensionerna får den största sänkningen på ca 227 kronor i månaden. Pensionärer med pension i nivån 133 000–337 000 kronor får 67 kronor i månaden i sänkning. Den resterande gruppen med pensioner över 337 000 får ingen sänkning men innefattas givetvis via den förändrade nivån på statsskatten.

I denna debatt är det också viktigt att framhålla att riksdagen nyligen beslutat om att gränsen för skälig levnadsnivå höjs inom förmånerna för äldreförsörjningsstöd och särskilt bostadstillägg för pensionärer. Även förbehållsbeloppet höjs vid fastställande av avgift enligt socialtjänstlagen.

De satsningar som görs har alltså en tydlig profil för att stärka de pensionärer som har det svårast. Som jag ser det är denna satsning ett steg i höjningen av pensionerna. Förhoppningsvis kommer det ytterligare steg.

Herr talman! Nivåer på pensioner, stimulans till arbetslinjen, sysselsättning, samhällets förmåga att erbjuda kvalitativt bra service och möjligheten att ge så många som möjligt mer kvar i lönekuvertet är frågor som hänger ihop. Det är genom fler arbetade timmar som vi lägger grunden för välfärden.

Vi vet att vi har problem i dag. De ska övervinnas. Regeringens budget med satsningar på arbetslinjen och omfattande investeringsprogram

tillsammans med regeringens målinriktade åtgärdsprogram – i fredags om drygt 8 miljarder kronor – och Riksbankens sänkning av reporäntan ger ihop med den starka ekonomiska situation Sverige trots allt har goda förutsättningar att även klara de problem vi står inför.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag till beslut.

Anf. 22 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Jörgen Johansson sade i sitt anförande att LO applåderar. Jag vet inte vad det var LO applåderade. Det var i varje fall inte jobbskatteavdraget som är det vi debatterar i dag.

Jag vet att LO tidigare i år skickade ett svar till Finansdepartementet med anledning av ert förslag till steg tre i jobbskatteavdraget. Där konstaterade man att det inte fanns utrymme för fortsatta skattesänkningar. Om ett sådant utrymme hade funnits skulle det inte ske genom ett skatteavdrag. Man var kritisk till att arbetslösa, sjuka och pensionärer ställs utanför era inkomstskatteförändringar. Man var kritisk till att er skattesänkning presenteras som en sysselsättningsfrämjande åtgärd. LO menade att pengarna skulle kunna användas mycket bättre på ett annat sätt, till exempel genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det är LO:s syn på jobbskatteavdraget.

Det LO applåderade kanske avsåg något helt annat. Det är mycket möjligt att jag missuppfattade Jörgen Johansson, men eftersom LO nämndes är det viktigt att referera till vad de har sagt i denna fråga.

Jörgen Johansson sade att oppositionen vill strö pengar över olika grupper. Vi har vid ett flertal tillfällen sagt att vi är kritiska till att människor som har a-kassa eller sjukersättning eller är pensionärer inte får samma skattesänkningar som andra grupper. Jag vill inte kalla det att strö pengar över olika grupper. Jag vill kalla det att skapa en rättvis skattepolitik.

Anf. 23 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! I debatten om vad som är rättvist och orättvist kan man fundera på hur rättvisan såg ut under den föregående mandatperioden. Jag ska inte gå in på det, men jag vill ändå kasta ut frågan. Envar kan själv tänka sig det.

Vad gäller jobbskatteavdraget som företeelse säger ordet som sådant vad det är – jobbskatteavdrag. Det är ett avdrag man får när man arbetar. Vi ligger kvar på samma skattenivåer som vi hade under den föregående socialdemokratiska perioden för vissa grupper, nämligen de som inte jobbar. Man måste alltså jobba för att få detta avdrag. Svårare är det inte. Det är alltså en stimulans för att få i gång hjulen i Sverige och därigenom öka välfärden och så vidare. Jag tycker inte att det är speciellt konstigt.

LO står på läktaren och applåderar skattesänkningar. Om man sedan, i likhet med Socialdemokraterna, för ett retoriskt resonemang mot jobbskatteavdraget som ord betraktat må vara hänt, men man har aldrig tackat nej till skattesänkningar.

Anf. 24 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Det kanske är svårt att stå här och debattera LO när LO inte får vara med och säga vad man tycker. Det kanske man ska tänka på. Jag citerade ändå ur ett pm som LO skickat till Finansdepartementet.

Prot. 2008/09:46
10 december

*Sänkt skatt på
förvärvsinkomster
och Sänkt skatt
för pensionärer*

Jag förstår mycket väl vad jobbskatteavdraget är, Jörgen Johansson. Det är just därför jag är så kritisk. Jag har på en rad punkter framfört min kritik och behöver kanske inte göra det igen. Det är dock viktigt att framhålla att vi vill ha ett skattesystem som omfattar alla och inte har olika skattenivåer för olika grupper. Vi tycker att det är väldigt diskriminerande även vad gäller pensionärer. Även om ni nu har lyssnat på och tagit åt er av kritiken är skillnaden mellan högeralliansens politik och Vänsterpartiets inkomstskattepolitik för pensionärer att pensionärerna får drygt 250 kronor mer i månaden i skattesänkning än med den politik som ni företräder.

Dessutom vill vi höja nivån i både a-kassan och sjukförsäkringen och inte straffbeskatta de människor som av olika skäl tvingas utnyttja a-kassa eller ha sjukersättning. Det är det vi kallar en rättvis politik. Vi tycker också att människor förtjänar trygghet vid de tillfällen då de står utanför arbetsmarknaden eller tvingas ta en sjukförsäkring.

Och kalla inte detta bidrag! Detta är en försäkring. Det gör ont i mig varenda gång ni står här och pratar om att vi bara företräder något slags bidragslinje. Nej, vi vill att människor ska känna trygghet. Vi vill att de ska vara försäkrade vid de tillfällen i livet då de är sjuka eller hamnar utanför arbetsmarknaden.

Anf. 25 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Jag har full respekt för Marie Engströms åsikter. Jag konstaterar att vi inte har samma uppfattning i den frågan. Med det kan vi lägga den frågan åt sidan.

Jag delar uppfattningen att man ska ha trygghet. Samtidigt ska man också se vad olika saker är. Marie Engström säger att man inte ska kalla det bidrag. Det ligger nära till hands när man har ett system som man kallar försäkring som inte är en försäkring. När huvuddelen kommer från statskassan, alltså a-kassan, vad är det då? Är det en försäkring, eller är det ett bidrag?

Förändringen av a-kassan har ju också varit ett sätt att få respektive fackförbund att ta ett visst ansvar. Många fackförbund, utom ett, har ju också försäkrat upp sina medlemmar. Det fackförbund som inte gör det har ju i stället valt att prioritera att skicka pengarna till ett politiskt parti. Det kanske hade varit bättre att man hade månat om sina medlemmars sympati i stället för att vidta andra åtgärder.

Anf. 26 LAILA BJURLING (s) replik:

Herr talman! Jörgen Johansson tog upp ekonomin i Sverige och sade att Sverige är ett föredöme och har bra ordning på sin ekonomi. Det har jag gärna på.

De borgerliga partierna vann valet år 2006. Det var ingenting som jag kan påstå att jag uppskattade, men det var väljarnas val. De bestämmer, och de ville ha det så, i alla fall någon vecka. Opinionssiffrorna dalade ganska snabbt och visade att väljarna ångrade sig. Den enda trösten som jag då kunde hitta var att den här gången skulle väl inte en borgerlig regering kunna köra Sveriges finanser i botten, som ni har gjort de andra gångerna då ni har haft regeringsmakten. En så välordnad ekonomi med så stora överskott som den socialdemokratiska regeringen lämnade över kan man inte, trots alla skattesänkningar, köra i botten – trodde jag.

Men nu visar prognoserna återigen att den borgerliga regeringen ännu en gång har lyckats få Sveriges tillväxt under nollstrecket.

Jag vill fråga dig, Jörgen Johansson: Är det otur, är det oskicklighet, eller är det rentav en medveten strategi från den borgerliga regeringens sida att köra Sveriges finanser i botten så fort ni finns med i regeringen?

*Sänkt skatt på
förvärvsinkomster
och Sänkt skatt
för pensionärer*

Anf. 27 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Det är knappast regeringen i Sverige som har otur, Laila Bjurling, när den amerikanska bostadsmarknaden kapsejsar. Det är väl egentligen grunden till hela den situation vi har.

Det är nästan lite absurt att höra diskussionen om den ekonomiska situationen när den borgerliga regeringen gav sig in i den här valperioden. Jag håller med om att vi var på väg in i en högkonjunktur. Förutsättningarna var goda. Sedan sade Laila Bjurling faktiskt i sitt inledningsanförande att hon inte skulle skylla den här krisen på den borgerliga regeringen. Det är ju en internationell kris. Nu är vi där, Laila Bjurling. Nu är det helt plötsligt alliansregeringens fel att vi har en finanskris i Sverige. Jag tycker att vi ändå borde ha den medvetenheten att det inte är så.

Vad gäller att vara ett ekonomiskt föredöme som nation är det ju faktiskt EU-kommissionen som har gjort det uttalandet. Sverige är ett föredöme. Vi har de bästa statsfinanserna. Vi har den bästa investeringsnivån inom Europa. Vi har uppfyllt de krav och nått de nivåer, med råge till och med, som EU-kommissionen har rekommenderat sina medlemsstater. Givetvis är det så att vi har bra förutsättningar.

Nu gäller det att hålla i pengarna också. Jag delar kanske inte uppfattningen att vi just nu är i den djupaste dalen i lågkonjunkturen, utan jag tror att det kommer att förvärras. Då gäller det också att ha muskler kvar i det arbete som fordras då.

Anf. 28 LAILA BJURLING (s) replik:

Herr talman! Det stämmer, det jag sade i mitt anförande. Jag anklagar inte er för finanskrisen. Men hur ni hanterar den lågkonjunktur som kom samtidigt som finanskrisen får ni stå ansvariga för, precis som jag sade i mitt anförande. Det är ni som har dragit ned 70 procent av utbildningsplatserna för de arbetslösa, det är ni som har tvingat ut 500 000 individer från a-kassan för att det har blivit för dyrt, och det är ni som har ökat klyftorna mellan dem som jobbar och pensionärer, sjuka och arbetslösa.

Jag önskar ibland att jag kunde visa bilder här, herr talman. Jag skulle visa en bild av den ekonomiska utvecklingen i Sverige under ett antal år. Det är ett stapeldiagram som med olika höjd på staplarna visar Sveriges tillväxt. Staplarna har lite olika höjd genom åren, men de är så gott som alltid över nollstrecket.

Vid två tillfällen pekar staplarna djupt ned under nollstrecket, och det råkar vara under borgerliga regeringars tid, i slutet av 70-talet och under den borgerliga regeringens tid i början av 90-talet. Och prognoser framåt visar att nästa år dyker den här stapeln återigen, för tredje gången, ned under nollstrecket. Alla tre gångerna då den är under nollstrecket är det en borgerlig regering som sitter vid makten i Sverige. Tycker inte Jörgen Johansson att det är lite pinsamt med dessa ständiga ekonomiska misslyckanden för den borgerliga regeringen?

Anf. 29 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Vi kan naturligtvis djupdyka i respektive decennium som Laila Bjurling tar upp och föra en diskussion kring detta. På 70-talet hade vi en oljekris som knappast styrdes från det här landet. I början av 90-talet hade vi effekterna av en uppblåst byggbubbla. Man borde egentligen föra diskussionen: Vem var det som hade blåst in så mycket luft i fastighetsmarknaden i slutet av 80-talet, vilket innebar att den socialdemokratiska regeringen också förlorade makten? Detta fick sedan rensas upp av den regering som kom. Det här kan man naturligtvis göra analyser om och så vidare.

Den här gången har vi inte samma situation. Det rådde faktiskt högkonjunktur. Men vi har en finansiell kris som är internationell. Då kan man naturligtvis diskutera vad som är den finansiella krisen och vad som är lågkonjunktur.

Tittar man på orderböckerna för lastbilar i Europa kan man konstatera att normalingången är 45 000 lastbilar i månaden. I september månad hade man 5 000 i orderböckerna. I oktober månad hade man 1 000. Jag tror inte att någon med vett och vilja vill säga att det beror på lågkonjunkturen, utan det beror helt och hållet på den finansiella kris vi har. Det är fråga om kommunicerande kär. Jag tror att Laila Bjurling tar i för hårt när hon säger att det är den regering som i dag sitter som har orsakat detta.

Anf. 30 HELENA LEANDER (mp) replik:

Herr talman! Det är lite glädjande att se vilket engagemang Jörgen Johansson har i att vi från oppositionen ska kunna presentera ett bra och samlat regeringsalternativ med klara besked på de olika punkter som är viktiga för medborgarna. Det är jag alldeles övertygad om att vi kommer att kunna göra i god tid före valet.

Nu vet inte jag hur det gick till när alliansen bildades, men jag tror inte att det var så att man, dagen efter att man hade presenterat sin avsikt att regera tillsammans, rev upp motioner och reservationer som redan var skrivna och skrev ihop sig i alla frågor – faktiskt inte. Jag tror att ni kan vara lugna. Vi kommer att fixa det. Därmed har vi det avklarat.

Det är lite svårt att diskutera jobbskatteavdrag och andra inkomstskatter utan att komma in på det dagsaktuella läget i konjunkturen. Jag tror att det var Fredrik Schulte som sade att han inte tror på den keynesianska politiken, att man ska gå in och stimulera i lågkonjunktur och hålla igen i högkonjunktur, mer än den så att säga kontracykliska politiken, alltså den politik som sker i form av de automatiska stabilisatorerna och penningpolitiken.

Jag måste säga att jag i grunden delar den åsikten; i en normal lågkonjunktur bör penningpolitiken och de så kallade automatiska stabilisatorerna vara tillräckliga. Problemet är att vi inte har en vanlig lågkonjunktur utan samtidigt har en finanskris vilket försvårar för penningpolitiken att slå igenom. Därför kan det vara rimligt, och till slut har även regeringen kommit till skott, med ytterligare en del stimulanser.

Problemet är att vi i skatteutskottet diskuterar endast den ena sidan av saken, nämligen skattesidan. Man kan göra på två sätt, antingen genom sänka skatter eller ökade utgifter. När Jörgen Johansson säger att de minsann sänker skatter medan vi strör pengar över folket, eller hur det nu

var, har det ungefär samma effekt på konjunkturen. Det blir orättvist om ni bara lyfter fram ena sidan, som om det var det enda möjliga.

Prot. 2008/09:46
10 december

Anf. 31 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Jag är lugn. Jag tror att arbetet i den nya oppositionen nog kommer att möta en hel del problem, men från majoritetens sida ser vi fram emot att hjälpa dem med retoriska inslag. Jag är helt övertygad om att de kommer fram till någonting inför valet. Sedan får vi se vad väljarna säger om det.

När man tittar på lågkonjunktur och högkonjunktur och satsningarna på jobbskatteavdrag är de ekonomiska styrmedlen verksamma i båda. Men när man befinner sig i en lågkonjunktur gäller det att verkligen hålla i pengarna och se till att de satsningar som görs hamnar på rätt ställe så att man når de mål man satt upp.

Jag upplever att det program som presenterades förra veckan uppfyller det kravet. Där går man in med åtgärder för coachning vid Arbetsförmedlingen, man inför arbetspraktik, praktisk kompetensutveckling, permanentar en ersättning av nystartsjobben, inför ROT-avdrag och så vidare. Det är verkligen målinriktat. Man håller i penningnivån i stället för att gå ut med åtgärder som sänkt moms, ökade barnbidrag och annat där man på ett yvigt sätt bara kastar ut pengarna för att öka köpkraften.

Genom jobbskatteavdraget har vi fått en gigantisk höjning av köpkraften i landet, och det borde slå igenom. Därför sade jag i mitt anförande att det både är en ekonomisk och en psykologisk fråga i dag. I dag sitter såväl familjer som företag och banker på pengarna, och ingen vågar göra någonting. Vi måste börja konsumera och bankerna måste börja låna ut pengar. Det är bara på så sätt vi kan få i gång hjulen igen.

Anf. 32 HELENA LEANDER (mp) replik:

Fru talman! Miljöpartiet har varken föreslagit någon allmän moms-sänkning eller extra barnbidrag, så jag vet inte riktigt varför jag ska försvara de åtgärderna.

Vi har liksom alliansen föreslagit ett ROT-avdrag, även om vi valde att miljöinrikta det. Så sent som i torsdags i förra veckan sade majoriteten i skatteutskottet att ROT-avdrag nog inte var någonting de ville ha. På fredag kom så plötsligt ett förslag om införande av ROT-avdrag.

Vad gäller arbetsmarknadsåtgärderna är de precis de som Jörgen Johansson beskrev, coachning och arbetspraktik och vad det nu var, det som alliansen hela tiden varit emot. Nog tycker jag därför att de plockat lite idéer från oppositionen. Men det är lugnt, vi bjuder på det, det är absolut ingen fara.

Jag tror att vi måste vidta åtgärder som ser till att hjälpa de människor som nu hamnar i arbetslöshet, coachning och matchning och vad det kan vara, och samtidigt föra en bra politik som ser till att det finns nya jobb som kan ta vid när andra jobb försvinner.

Från Miljöpartiets sida är jag övertygad om att den klimatomställning som vi står inför kommer att ge många nya jobb. Därför har vi satsningar på järnvägsunderhåll och liknande som kan ge effekt på ett tidigt stadium och därmed redan nu hjälpa till i konjunkturen. Men de ger också bra långsiktiga effekter i och med att de minskar belastningen på klimatet.

*Sänkt skatt på
förvärvsinkomster
och Sänkt skatt
för pensionärer*

För att återgå till våra inkomstskatter som vi diskuterar i dag tror jag inte att en chockhöjning av inkomstskatterna i största allmänhet skulle vara någon bra idé. Däremot tror jag att vi mycket väl kan ha en tydligare inriktning på jobbskatteavdraget så att det i första hand går till låginkomsttagare. Bedömare anser nämligen att om man vill öka sysselsättningen är det mot låginkomsttagare man ska rikta jobbskatteavdraget. Att smeta ut det över höginkomsttagare genom ytterligare skattesänkningar för dessa är inte i första hand en sysselsättningsåtgärd.

Anf. 33 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Jag upplever att Miljöpartiet i sin retorik ligger nära alliansregeringen. Det är därför jag med stort intresse ser fram emot hur de ska kunna samarbeta med Vänsterpartiet. Jag tror att de har en lång väg att vandra, om jag uttrycker mig försiktigt.

Vad gäller ROT-avdraget, att vi sade nej ena dagen och ja andra dagen, ska vi ha klart för oss att det är två helt skilda typer av ROT-avdrag vi talar om. Det som nu föreslås är ett ROT-avdrag inriktat på individnivå och inte generellt. Nu är det samma system som i fråga om hushållsnära tjänster. RUT och ROT kommer att gå hand i hand. Det är alltså två skilda delar. Därför sade vi nej till det första förslaget.

Jag ska passa på att kommentera utbildningsplatserna; en del av mitt svar till Helena Leander rör det som även Socialdemokraterna tog upp. När man har en högkonjunktur gäller det att våga ta bort de utbildningsplatser det inte finns behov av och i en lågkonjunktur tillföra de utbildningsplatser det finns behov av. Vi kan se att man i dag inte har behov av den typ av utbildningsplatser vi hade tidigare. I dag behövs utbildningsplatser som är mer yrkesinriktade, alltså en helt annan typ av utbildning. Det gäller därför att ha modet att göra den typen av förändringar och inte ligga kvar med en organisation utifall att.

Anf. 34 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Vi debatterar i dag dels sänkt skatt för förvärsinkomster, dels sänkt skatt för pensionärer. Då kan man fråga sig: Vad är problemet? Om det hade varit fråga om höjd skatt på förvärsinkomster eller höjd skatt för pensionärer skulle det ha varit ett problem. Men nu diskuterar vi alltså det omvända. Jag noterar att vi på allianssidan inte har några problem med de sänkta skatterna, men oppositionen har ett förfärligt problem med detta.

Fru talman! Egentligen skulle jag vilja yrka återremiss på dessa två betänkanden. Visserligen behandlade oppositionen förslagen från regeringen före söndagens presskonferens, men nu är det en helt ny situation. Nu ska de komma överens. Miljöpartiet och de övriga två partierna är dock inte alls överens här, och det logiska vore därför att de yrkade återremiss för att kunna jämka förslagen så att svenska folket ska veta vad oppositionen tycker, varför de är så bekymrade över den sänkta skatten och hur mycket den ska sänkas.

Om någon framställer ett återremissyrkande tänker jag stödja det förslaget. Absolut. Det är väldigt bra om vi får reda på vad oppositionen egentligen tycker och vad problemet är. Vad är problemet med sänkta skatter?

Fru talman! Man ska inte visa mycket bilder men låt mig ändå för kammaren visa upp en sida ur dagens nummer av den obundna socialdemokratiska tidningen Aftonbladet. Den är nämligen väldigt intressant. Då tänker jag inte på artikeln om att Zlatans hus äntligen blir färdigt utan på artikeln som visar hur mycket var och en kan tjäna i form av sänkt skatt. Nina, 29 år, har ungefär 22 000 kronor i månaden. Hon kommer nästa år att få 288 kronor mer i månaden i sänkt skatt. Vad är problemet med detta? Hon får behålla lite mer av vad hon tjänat.

Jag har vid några tillfällen ställt en fråga i den här talarstolen som jag nu ska ställa till Laila Bjurling från Eskilstuna, där en av Volvos anläggningar finns, Bolinder-Munktell. Om man höjer skatten med 24 miljarder kronor, som ni vill göra från den 1 januari nästa år jämfört med regeringens förslag, hur många fler Volvobilar säljs det då i landet? Nu tänker jag inte i första hand på hjullastare från Eskilstuna. Detta är en mycket intressant och svår fråga. Den är delande för hur man ska se på vems arbetsfrukter tillhör.

Ni har problem med alla dessa skattesänkningar, men vi har inte det, inte ens för pensionärer. Vi tycker att det är bra att ni ställer upp för det här nu också. Pensionärerna behöver också sitt, men framför allt gäller det de människor som bidrar just nu, så att pensionärerna kan ha det bra och få högre pensioner. De kommer nästa år att få högre pensioner än någonsin tack vare att vi har en annan konstruktion på pensionen än tidigare.

Det är bra att så många arbetar. Men varför vill ni absolut höja inkomstskatterna med 24 miljarder nästa år jämfört med regeringen? Jag vet vad svaret är: Det är orättvist.

Jag tycker att det är väldigt bra att Vänsterpartiet och Socialdemokraterna har upptäckt att skatteskalan är progressiv. Det är det som är problemet för er, men jag tycker att det är bra. De människor som har högre inkomster får redan betala väldigt mycket i skatt. De får betala mer i procent än de som tjänar mindre. Det är väl bra? Men om man ska sänka skatten lite grann blir det i procent väldigt mycket mer. Så är det.

Det där med hälften kvar är väl inte så dumt. Det skulle vara bra om Socialdemokraterna och Vänsterpartiet anslöt sig till det för vanliga människor, för vanliga poliser, sjuksköterskor och så vidare.

Vi har infört ett jobbavdrag. Nu genomförs steg tre. Det första var på 40 miljarder, det andra var på 10 miljarder och nu är det 15 miljarder. Det blir ungefär 65 miljarder kronor. Jag tror att det är ganska bra att svenska folket, de arbetande människorna, har fått behålla så mycket mer av pengarna. Jag kan inte se något som helst fel i detta.

Fredrik Schulte gjorde en intressant uppdelning av de olika skattesänkningarna. Det är tre olika skattesänkningar vi talar om. Pensionärerna får sänkningar nu när man arbetar med grundavdraget. Det skildrades väldigt väl av Helena Leander hur detta fungerar när det gäller fördelningspolitiken. Vi höjer taket för vanliga människor, så att de slipper betala statsskatt. Jag tycker att det är jättebra. Det är den andra delen. Slutligen är det jobbskatteavdraget. Det är tre olika punkter. Men ni är egentligen i grund och botten emot alltihop.

Fru talman! Det är en vattendelare i svensk politik om man ska ha höjda eller sänkta skatter för vanligt folk. Den fråga som åhörarna, eventuella tv-tittare och kammarens ledamöter måste ta ställning till är: Ska vi

ha höjda inkomstskatter i landet eller ska vi ha sänkta? När jag går utanför denna kammare träffar jag aldrig på någon som vill höja skatterna. Däremot finns det ungefär 171 personer här, möjligen minus Miljöpartiet, som tycker att det är ett jätteproblem att vi vill sänka skatterna för vanliga människor och pensionärer. Jag tycker inte det.

Fru talman! Jag yrkar bifall till förslagen i utskottets betänkanden.

I detta anförande instämde Annicka Engblom och Fredrik Schulte (båda m) samt Lars Gustafsson (kd).

Anf. 35 HELENA LEANDER (mp) replik:

Fru talman! Tänk om världen vore så enkel! Höjd skatt eller sänkt skatt? Ja, sänkt skatt låter förstas trevligast. Men faktum är att frågar man människor är det många som säger att de rent av skulle kunna tänka sig högre skatt om de visste att pengarna gick till någonting bra. Skatten som vi tar in hamnar förhoppningsvis inte i Anders Borgs fickor, utan den går ut till olika saker, till exempel vår gemensamma välfärd och våra gemensamma trygghetssystem. Det är lätt att sänka skatten om man samtidigt skär ned i välfärd och trygghetssystem och hoppas att människor blir glada. Jag tycker som sagt att det är en lite förenklad bild.

Jag ser absolut inga problem med att sänka skatten som sådan, om det bara vore gratis. Men eftersom pengarna är begränsade tycker jag: Vad bra! Då sänker vi skatten för låginkomsttagare; däremot behöver vi kanske inte sänka skatten så mycket för höginkomsttagare. De pengarna kan vi i stället använda till exempel för att återupprätta våra trygghetssystem, återställa biståndet, som ni börjar urholka, eller vad det nu kan vara för angelägna hjärtefrågor vi har som vi vill stödja.

Gunnar Andrén säger att vi är emot alltihop som föreslås, även sänkta skatter för pensionärer. Vi vet alla att det inte är så. Från Miljöpartiets sida är vi tydliga med att vi vill ha en viss del av jobbskatteavdraget, men bara riktat mot låg- och medelinkomsttagare.

Men det som jag inte riktigt förstår – det är ett återkommande tema när vi diskuterar det här – är att Gunnar Andrén säger att anledningen till att höginkomsttagare får mest skattesänkningar är att vi har ett progressivt skattesystem. Riktigt så enkelt är det inte. Ni har konstruerat jobbskatteavdraget så att man får större sänkning i kronor räknat om man tjänar mycket. Det är bara en fråga om hur man konstruerar det. Man kan mycket väl tänka sig att ha lika stort avdrag för alla eller större för den som tjänar lite. Det är bara att sätta sig ned vid ritbordet eller blocket och konstruera ett mer rättvist avdrag. Skyll inte på det progressiva skattesystemet!

Anf. 36 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Det var ett illustrativt anförande om angelägenheten av en återremiss av det här förslaget, så att Miljöpartiet kan jämkas sig med de två andra partierna. Vi ska ju ha fram ett rättvist skattesystem som vi ska be svenska folket att ta ställning till.

Alltihop som Helena Leander sade är egentligen rätt. Men det är inga uppfattningar som de två andra partierna delar. Hur ska ni rösta? Ska det vara höjda eller sänkta skatter?

Jag förstår att man kan konstruera det vi kallar grundavdraget – vi har tidigare haft förvärvsavdrag och andra saker för att stimulera – an-norlunda. Men hur ska ni komma överens med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet? Det skulle vara väldigt intressant att få svar på den frågan.

Vad pengarna går till är en annan fråga. Det är väldigt svårt. Går de till Riksheraldikerämbetets expensanslag, som Olof Palme en gång i tiden brukade kalla detta, eller går de till vapensystem? Detta beror lite på vad folk får för sig att pengarna ska gå till. Om man säger att de ska gå till sjukvård tror jag att nästan alla säger: Ja, det är klart vi ska ha sjukvård. Vi talade en gång om eget rum på långvården. Det vill alla, att mormor ska ha ett eget rum på långvården. Men det är inte säkert, Helena Leander, att alla vill ha väldigt många nya vapensystem.

Hur är det med dina väljare? Vill de också ha höjda skatter? Ska vi kanske betala ytterligare någonting till något vapensystem från Bofors, om det nu skulle vara på det sättet? Vilket svar man får på frågan beror helt på vad man har pengarna till. Jag känner inte till någon utanför denna kammare som vill ha höjd skatt rent generellt. Här finns det dock 171 stycken.

Anf. 37 HELENA LEANDER (mp) replik:

Fru talman! Jag måste få protestera. Vi vill inte ha höjd skatt generellt för sakens skull och definitivt inte för några nya vapensystem. Däremot motsätter vi oss vissa av era skattesänkningar, dem som är riktade mot de människor som redan tjänar ganska mycket. Vi tror att de pengarna skulle kunna göra nytta på annat håll. Det är där vi sitter och väljer. Ja, vi kan höja vissa skatter för att i stället ge till bra saker. Då är det inte vapensystem vi snackar om.

Det blir som sagt lite snett. Vi ska bara prata om skattesidan här. Då blir det någon sorts principdiskussion om höjda eller sänkta skatter i största allmänhet utan någon diskussion om vad de går till. Det blir ganska snurrigt. Men det handlar inte bara om nivån som sådan utan också om vilka skatter man höjer och sänker. Det är en himla skillnad på om vi höjer skatter för höginkomsttagare eller låginkomsttagare och för den delen på om vi höjer skatter för miljöförstörande verksamhet eller för någonting som är bra. Försök inte göra det enklare än vad det är! Det är ändå lite krångligt.

Det är lite rörande med det fantastiska engagemanget för hur vi ska snacka ihop oss i oppositionen. Vi har ändå 15 gemensamma budgetar bakom oss, så uppenbarligen har vi lyckats.

Någonstans lyckas ni i den spretiga alliansen också få ihop er även om det svajar lite grann vad gäller äktenskap och det ena och det andra. Jag tror nog att det kommer att gå bra också på den här sidan.

Anf. 38 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Det var inte jag som förde in vad man skulle använda pengarna till, utan det var faktiskt Helena Leander.

Jag konstaterar i de två viktigaste frågorna att Miljöpartiet för en bra högskattepolitik för väldigt många människor över vissa inkomster. Där tvekar Helena Leander inte. Ni vill ha kraftigt höga skatter för dem. På

*Sänkt skatt på
förvärvsinkomster
och Sänkt skatt
för pensionärer*

den punkten skiljer vi oss åt. Vi tycker att det är bättre att människor får sänkta skatter även om de tjänar lite mer pengar.

Slutligen kommer jag till de 15 budgetarna. Det är säkert riktigt att ni kom överens om 15 olika budgetar. Men nu handlar det inte om forntiden utan om framtiden. Det föreligger visserligen inte 15 olika förslag utan två olika förslag. Det är de två förslagen som man behöver jämk just nu.

Det är därför som jag avser att stödja ett återremissyrkande om Helena Leander framställer ett sådant så att ni kan jämk er med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet i denna fråga om hur man ska sänka skatterna. Det är uppenbarligen mindre än vad vi har tänkt oss men ändå något.

Nu vet väljarna ingenting om hur den nya koalitionen som konstituerades häromdagen ska ha det med skattepolitiken. Det har de inte en aning om efter den här omröstningen.

Anf. 39 LAILA BJURLING (s) replik:

Fru talman! Jag säger som Helena Leander sade. Det är rörande hur bekymrad Gunnar Andrén är över vår nya koalition på vänstersidan. Det är lite märkligt, eftersom ni ändå inte bryr er om vad vi säger och tycker. Ni tar inte på något sätt hänsyn till våra motioner eller våra förslag. Det borde inte bekymra Gunnar Andrén särskilt mycket vad vi tycker. Men det är roligt att han har fått ett nyväckt intresse för det.

Däremot borde Folkpartiet vara bekymrat för vår gemensamma historia att skapa ett hållbart, rättvist och rimligt skattesystem. Vi har också en gemensam tradition att värna inkomstskyddet i våra socialförsäkringar. Men nu har Folkpartiet valt ett annat sällskap. Vår gemensamma, enkla och tydliga skattereform har totalt eroderat.

Skatter är, precis som sades i det förra replikskiftet, inte något självändamål på något sätt. Vi betalar dem för att få råd med sådant som vi tycker att vi ska finansiera gemensamt. Den borgerliga regeringen har nu valt att sänka skatter för dem som har jobb och låta dem som är sjuka och arbetslösa betala för det hela. Är det verkligen förenligt med Folkpartiets liberala tradition?

Anf. 40 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Det var ett välskrivet anförande som Laila Bjurling nu läste upp här oavsett vad jag hade sagt. Det är alldeles uppenbart att det var på det sättet.

Nu väljer hon att ta upp socialförsäkringarna, som jag inte nämnde någonting om över huvud taget. Jag trodde att debatten handlade om skattepolitiken, men jag kan ta upp frågan om socialförsäkringarna. Jag hörde inte heller att Laila Bjurling tidigare nämnde något om socialförsäkringarna.

Alliansen vill ha ett robust välfärdssystem. Vi ska se till att ingen kommer att lida nöd i det här läget. Men det handlar om att man ska bestämma att det ska vara just en ersättning på 80 procent eller 77 procent, eller på 70 procent som ni satte det till vid den förra krisen.

Vi kan alltid diskutera vad som är lämpligast. Folkpartiet och flera av de andra partierna, och jag tror alla, vill ha god försäkring vid inkomstbortfall. Sedan kan man diskutera exakt vilken procent det ska vara.

Kan Laila Bjurling säga att den alltid måste vara exakt 80 procent när Laila Bjurling själv har suttit i riksdagen och sänkt den tidigare? Därtill var hon nödd och tvungen. Jag betvivlar inte ett ögonblick att Laila Bjurling inte ville detta.

Ibland kan man bli tvingad att göra olika ändringar också i socialförsäkringarna för att uppnå andra mål. Men i det här landet ska vi ha bra socialförsäkringssystem och pensionssystem.

*Sänkt skatt på
förvärvsinkomster
och Sänkt skatt
för pensionärer*

Anf. 41 LAILA BJURLING (s) replik:

Fru talman! Det finns en anledning till att jag tar upp taken i socialförsäkringssystemet. I stället för att sänka skatten med mer än 10 000 om året för dem som tjänar mer än 40 000 kronor i månaden vill vi satsa de pengarna på att höja taken i socialförsäkringssystemet. Det tror jag också jag sade i mitt anförande om jag inte missminner mig.

Det är en trygghetsfråga som många människor drabbas av. Nästan alla blir någon gång i livet sjuka eller arbetslösa. Då gäller det att vi har nivåer så att vi kan känna oss trygga, komma tillbaka till jobbet och ägna tiden åt att bli friska, att söka jobb eller vad det nu kan vara.

Jag vill också svara på den fråga som Gunnar Andrén ställde till mig från talarstolen. Den handlade om hur många Volvobilar man kan sälja om man höjer skatten med 24 miljarder kronor. Ja, inte vet jag, och inte heller vet jag vem som har föreslagit en skattehöjning på 24 miljarder.

Vi är emot skattesänkningar, men vi höjer inte skatterna på något sätt. Däremot vet jag att fordonsindustrin frågar efter stöd för miljöbilssatsningarna. Vi hade en miljöbilspremie som ni drog tillbaka i förtid. Vi hade en befrielse från trängselskatter som ni drog tillbaka i förtid.

Nu har jag hört att ni har börjat tala om att man ska ha en sänkt fordonsskatt för miljöbilar under en viss tid av år. Vem kommer att våga tro på det? Det kommer inte att hjälpa till att sälja några fler Volvobilar.

Ni säger att ni satsar på miljöbilarna, och sedan drar ni tillbaka det. Ni satsar på en miljöbilspremie, och sedan drar ni tillbaka det. Ni befriar från trängselskatter, och sedan drar ni tillbaka det.

Ni talar nu om att fordonsskatten ska sänkas. Ni kanske kommer att dra tillbaka det också. Ingen kommer att lita på er fordonsindustripolitik vad gäller miljöbilar. Det säljer ni inga Volvobilar på.

Anf. 42 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Jag tycker att återremissyrkandet blir alltmer aktuellt. Vi debatterade till exempel trängselskatten häromdagen. Då visade det sig att ni visserligen var emot förslaget, men Miljöpartiet stödde Folkpartiet, Kristdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet.

Ni får egentligen ha ett återremissyrkande på alla frågor. Men vi vet ingenting om hur er koalition skulle göra med detta. Det är en jättebra illustration. Vi behöver fler återremissyrkanden.

Laila Bjurling säger att ni inte vill höja några skatter. Läs vad som står i oberoende socialdemokratiska Aftonbladet i dag! Jämfört med regeringen vill ni höja skatterna med ungefär 24 miljarder.

Det är väl ingenting att skämmas för. Ni vill ha högre skatter i förhållande till oss för år 2009. Det är därför jag frågar: Hur många nya Volvo-

bilar säljs det om man har 24 miljarder högre inkomstskatter i det här landet? Det var bara den frågan jag ställde.

Laila Bjurling talar om helt andra saker än detta. Men det är den frågan som är den viktiga. Det handlar om vilken konsumtionsnivå man kan ha i det här landet och hur mycket människor får ha kvar av sina pengar.

Det står att Nina som är 29 år får 288 kronor mer kvar i månaden. Det finns många Nina som är 29 år i det här landet och som tjänar 22 000 kronor. Frågan är om hon kan köpa en Volvobil eller inte.

Det handlar också om jobben i Volvo, och till och med ända borta i Eskilstuna. Där gör man inte bilar utan hjullastare. Man behöver något mer pengar för att köpa en sådan. Jag medger att det är lite svårt att köpa en hjullastare för 288 kronor mer i månaden.

Anf. 43 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag ska återknyta till det sist sagda. Man kan fråga sig hur mycket skatten ska behöva sänkas för att rädda Volvo. Det vet jag inte om Gunnar Andrén kan svara på.

Jag tycker inte att Gunnar Andrén ska kasta sten i glashus. Jag skulle kunna ta ned en packe med betänkanden från två år innan förra valet, år 2004, och visa på en lång rad spretiga reservationer från kristdemokrater, centerpartister, folkpartister och moderater.

Det var precis så det såg ut under förra mandatperioden. Jag tycker att diskussionen om återremiss bara drar ett löjets skimmer över kanske i första hand Gunnar Andrén och även övriga partier i alliansen.

Vad är det för problem med skattesänkning? Så sade Gunnar Andrén i sitt anförande. Ett av de stora problemen kanske är de som inte får någon skattesänkning. Det glömde Gunnar Andrén att berätta. Det är inte så att alliansen sänker skatten för alla grupper. Det är ett stort problem, och det är bland annat detta vi kritiserar från Vänsterpartiets sida. Man gör det också från andra håll. De som tvingas ut i arbetslöshet och kommer att få a-kassa – och vi vet att de är fler och fler – får faktiskt en skattehöjning med alliansens politik. Det gäller även människor som tvingas leva på sjukförsäkring.

Jag satt och funderade lite på varför Gunnar Andrén så ogärna vill prata om sjukförsäkringssystemet. Beror det på att det är en fråga som Folkpartiet förut har satt högt? Man har velat värna inkomstbortfallsprincipen, vilket jag tycker är bra. Jag förstår att Gunnar Andrén har svårt att över huvud taget prata om det i dag.

Anf. 44 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! När det gäller återremissyrkandet har ni ännu inte framställt det. Men man vet aldrig; det kan ju komma. Jag tycker inte att det sprider något löjets skimmer över mig. Det är riktigt att Folkpartiet, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna hade lite olika skatteförslag. Men till skillnad från era förslag pekade de alla i samma riktning. Det är det som är den stora skillnaden. Det fanns skillnader i detaljer, vill jag påstå, men det handlade i alla fall inte om att höja skatterna. Jag kan inte påminna mig om något mer än möjligtvis rulltobak som vi vid något tillfälle ville höja skatten på. Jag tror att det var det enda förslag om att höja skatter som vi hade under hela förra mandatperioden, så jag håller absolut inte med om att förslagen skulle vara spretiga.

Jag tycker att frågan om ersättning för inkomstbortfall är en viktig princip att hålla på. Det är en princip som jag uppfattar att alla partier inom alliansen också håller på. Det skiljer sig lite när det gäller hur man ska göra beräkningsgrunder. Det skiljer sig också något när det gäller vilken procentsats man ska ha. Det kan variera lite grann. Men det viktiga är att vi slår vakt om att vi har en hyfsad politik på detta område.

Marie Engström vet att vi för vår del i dagsläget har framfört att vi vill ha höjda tak i arbetslöshetsförsäkringen. Det kan finnas lite olika meningar om detta, men det är klart att det måste bli aktuellt med en höjning eftersom Socialdemokraterna och ni inte ens höjde taken mellan 2002 och 2006. Ni höjde väl i och för sig taket till 750 kronor om dagen; det är riktigt. Men i övrigt höjdes det inte. Så kan jag säga för att göra en historieskrivning så komplett som möjligt på dessa två minuter.

Anf. 45 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Man kan inte säga att ni ens har en hyfsad politik på det här området, som ju omfattar människor som är arbetslösa eller som har sjukersättning eller för den delen pensionärer. De sistnämnda får en mycket begränsad skattesänkning i era förslag. Det är väl inte en hyfsad politik?

Någon tog upp exemplet med en genomsnittlig metallarbetarlön. Med er politik minskas den disponibla inkomsten avsevärt – den nästan halveras. Det kan man väl inte säga är en hyfsad politik? Ni kastar ut människor i stor ekonomisk oro och otrygghet. Det gäller människor som är sjuka och som efter nyår tvingas ut på arbetsmarknaden. De kommer att få jättesvårt att hävda sig som det ser ut i dag. Det är väl ingen hyfsad politik. Jag tycker att det är en gördålig politik.

Gunnar Andrén svarar på min fråga angående reservationerna och säger att er politik pekade i samma riktning. Men varför i hela friden skrev ni då olika reservationer, om de pekade i samma riktning?

Anf. 46 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Vi gjorde upp i 16 olika program. De gjordes inte upp i alla detaljer. Det fanns till och med sådant som det inte fanns något program för, till exempel kulturpolitik. Efterhand skrev vi olika program, och i de fallen hade vi gemensamma förslag som vi hade kommit överens om. Det är därför jag väcker förslaget om återremissyrkande hela tiden, så att ni får chansen att göra detta. Men ni vill ju inte det. Ni vill inte ha ett gemensamt program.

Marie Engström säger att vi för en så förfärlig politik för alla. Jag vill inte använda ordet utanförskap; det är inte min vokabulär. Men man måste ändå konstatera att det är väldigt många fler människor i det här landet som har fått arbete och fått 100 procent av sin inkomst. Där skiljer vi oss mycket åt. Det handlar om hur vi arbetar med politiken över huvud taget, och det tror jag är viktigt.

Vi ska se till att inte någon som är sjuk blir ställd utan försörjning. Det är självklart. Men man kan väl diskutera, precis som ni och vi har gjort tidigare, vilka ersättningsnivåer – jag talar aldrig om bidrag – det är i olika försäkringar. Detta är någonting som alltid förekommer.

Jag bestrider inte att det finns en del människor som i det här övergångsskedet har råkat illa ut. Men jag kan lova Marie Engström att vi ska

se till att ta hand om dem också så långt det någonsin går. Ingen i det här landet ska behöva lida nöd. Det är min fasta föresats.

När det gäller inkomstbortfallsprincipen tror jag för min del att det är bättre att det är många människor som har ett ordinarie jobb och slipper bli beroende av försäkringar. Där skiljer vi oss mycket åt när det gäller var vi lägger tyngdpunkten i politiken.

Anf. 47 LARS GUSTAFSSON (kd):

Fru talman! När debatten började kände jag mig som mannen som hade gått fel. Jag var på väg till skatteutskottets debatt och hamnade i finansdebatten. Men det rättade till sig med tiden.

Skatt på förvärsinkomst har en stor inverkan på arbete och sysselsättning. Det har också de senaste årens skattereformer på området visat. I betänkandet breddas även skattereduktionen för pensionärer, vilket är särskilt glädjande för oss kristdemokrater. Likväl är det totala skatte- och avgiftsuttaget högt i en internationell jämförelse. Det går inte att direkt göra jämförelse mellan länder, men det finns ändå en möjlighet att göra rimliga bedömningar, vilket bland andra OECD har gjort. Därför är regeringens politik rätt på det här området.

Att höja skatten samtidigt som man förespråkar höjda tak i ersättningar rimmar dåligt med att öka antalet arbetade timmar. Det finns faktiskt också en merkostnad för dem som är förvärsaktiva jämfört med dem som inte förvärsarbetar på grund av ökade kostnader för inkomsternas förvärvande. Samtidigt har den totala effekten för till exempel inkomstpensionärer ökat relativt att man inte hade infört ett förvärsavdrag.

2009 års höjning av inkomstpensionen är den hittills högsta sedan det nya pensionssystemet infördes. En del av detta är kopplat till både skatte- och näringspolitiken och till arbetslinjen. Det är också en ganska dålig metod att använda sig av sådant som medborgarlön och friår att fungera som en regulator för sysselsättningen.

Fru talman! Kristdemokraternas vallöfte om att förbättra för de sämst ställda pensionärerna har i och med detta betänkande tagit ett första viktigt steg. Det innebär ett trendbrott. Enligt flera institut är pensionärerna också något av budgetens vinnare. Jag skulle inte vilja säga så, för jag vill inte överdriva dessa påståenden. Men jag noterar med glädje att garantipensionärerna får en real förbättring som dessutom förstärks av hur beräkningarna av prisbasbeloppet har fastställts. Det blev något högre än själva utfallet av inflationen för 2008 blev.

Regeringen har som vi har hört infört flera skatteförbättringar för personer med låga inkomster, även pensionärerna, inom olika skatteområden såsom fastighetsskatt etcetera.

Det finns en liknelse, en berättelse, som jag själv väl känner till från början av 60-talet då man kunde köpa en östtysk dammsugare till väldigt lågt pris. Det var så bra för alla kunde köpa den, men den fungerade väldigt dåligt.

Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 17 §.)

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU14
Några beskattnings- och kontrollfrågor vid införsel av vissa punktskattepliktiga varor för privat bruk (prop. 2008/09:48).

*Några beskattnings-
och kontrollfrågor
vid införsel av vissa
punktskattepliktiga
varor för privat bruk*

Anf. 48 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Fru talman! Det här betänkandet berör punktskattepliktiga varor och införsel av exempelvis alkohol. Vi kan konstatera att det supps rejält i landet. Den illegala införseln av alkoholhaltiga drycker är ett problem. Den förändring som skett vid halvårsskiftet genom den så kallade Rosengrensdomen har inte gjort situationen enklare.

I dag får en privatperson föra in sprit till vänner och bekanta, det som då kan benämnas som yrkesmässig befördran, om tull betalas för varorna. Problemet för samhället är att kunna påvisa att detta går rätt till. Mot den bakgrunden kommer en åtstramning av införseln genom det beslut vi fattar i dag, vilket innebär att den som för in alkoholhaltiga drycker till annan än sig själv ska ha ett så kallat ledsagardokument. Tanken är att detta ska tydliggöra att skatt ska betalas för de införda varorna.

Förändringen innebär att det blir förändringar i ett antal lagar. Jag ska för enkelhetens skull uppehålla mig vid det grundläggande problemet som är kopplat till införseln av alkoholhaltiga drycker.

Fru talman! Den illegala införseln av alkohol är kopplad till de kriminella nätverken. En 13-åring i Sverige kan vilken tid på dygnet som helst och vilken dag i veckan som helst få tag på öl och sprit till låga priser. Lönsamheten för en smugglare bedöms av polisen ligga på 60 000–80 000 kronor i månaden. Tullen konstaterar i dag att lönsamheten är så god att man kan transportera ölen 1 555 kilometer med god lönsamhet. Det är alltså från Tyskland till Överkalix.

Problemet för tullen framstår tydligt då bedömningen i rättskedjan är något svajande. Nyligen frikände tingsrätten en person i Piteå som hade fört in 3 600 liter öl, och det var givetvis för personligt bruk. Frågan vi alla måste ställa oss är om det är meningsfullt att stoppa bilar vid gränsen när regelverket uppenbarligen inte fungerar. Att den beslagtagna andelen alkohol är 8,7 promille av den smugglade mängden visar dessutom att problemet är gigantiskt.

Fru talman! Ett tullbeslag tar en viss tid att hantera vid gränsen. Under den tid som kontrollen sker passerar åtskilliga transporter som är lastade till bristningsgränsen. Trots det är det bra att tullens mål är att öka samhällsnyttan i sitt arbete med 100 procent och slå ut 80 procent av de kriminella nätverken. Även om ett ambitiöst arbete görs av tullen kan jag att konstatera att det inte räcker.

Fru talman! I mitt hemlän görs en kontinuerlig uppföljning av bland annat alkoholvanorna hos befolkningen. Av den statistiken kan jag konstatera att det inte är godtagbart att en 13-åring dricker sprit och super sig full minst en gång i månaden. Det är inte godtagbart att 50–60 procent av 17-åringarna super sig fulla minst en gång i månaden. Här måste någonting göras som också ger resultat.

I Västmanland samarbetar polisen, tullen, Försäkringskassan, Skattemyndigheten och sociala företrädare för att komma åt drogförsäljningen. Då det ofta är personer som har en koppling till bidragsberoende som ägnar sig åt den här verksamheten finns det i allmänhet någon angreppspunkt för att komma åt den illegala verksamheten. Går det inte via den direkta illegala försäljningen kan det kanske gå via bidragsfusk.

Men frågan är om detta räcker för att komma åt den illegala sektorn. När vi de resultat vi eftersträvar, nämligen att minska tillgången på alkoholhaltiga drycker främst till den unga generationen? Jag anser inte att vi gör det. Hade det varit så hade inte möjligheten funnits att köpa öl så billigt vilken tid på dygnet och vilken dag i veckan som helst.

Fru talman! Vi har här i kammaren ständigt talat oss varma för en stram och ansvarsfull alkoholpolitik. Vi är alla överens om det målet. Frågan är bara om det är kartan eller verkligheten som ska gälla när vi vidtar åtgärder mot den illegala införseln. Jag konstaterar att fagra tal i den här kammaren inte löser problemen. I stället gäller det att undanröja incitamenten för den illegala införseln. En översyn av beskattningen av främst öl är därför nödvändig.

Menar vi någonting med de fagra orden om att skydda den uppväxande generationen från alkoholskador måste en förändring komma till stånd. Mer pengar till tull och polis eller rättskedjan är inte den mest effektiva lösningen på det här problemet.

Fru talman! I det här arbetet krävs mod och fokusering på problemet. Jag vet att frågan om sänkt ölskatt är brännhet i de flesta partier, och även i mitt, men jag vill ändå inför julhelgen uppmana alla ledamöter att se problemen, se alternativen och framför allt se möjligheten. Det måste bli ett slut på att gömma sig bakom statistik som är tveksam. Det gäller att se verkligheten i stället. Ta kontakt med vården och kom tillbaka efter juluppehållet med en klar uppfattning om vad som måste göras! Därefter är jag övertygad om att vi kan vara överens om att en sänkning av ölskatten är en åtgärd som gagnar nykterheten och då främst för den unga generationen. Det är genom att ta bort lönsamheten i den illegala verksamheten som vi också får bort den. Langningen från Systembolaget är lättare att kontrollera för polisen. Den går också att få bort betydligt mycket lättare än den illegala försäljningen.

Fru talman! Det betänkande som vi har att hantera berör den här frågan marginellt. Det är en del av helheten, men den är viktig att framhålla. Det beslut vi nu fattar är en naturlig följd av ett påpekande från EU-domstolen.

Jag yrkar därmed bifall till utskottets förslag till beslut och hoppas också att ledamöterna funderar över den här frågan över julhelgen.

I detta anförande instämde Karin Nilsson (c).

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 17 §.)

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU15
Nya bestämmelser om skatte- och tullfrihet för resande från tredje land m.m. (prop. 2008/09:54).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 17 §.)

14 § Undvikande av internationell dubbelbeskattning

*Undvikande av
internationell
dubbelbeskattning*

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU17
Undvikande av internationell dubbelbeskattning (prop. 2008/09:63).

Anf. 49 ANNICKA ENGBLOM (m):

Fru talman! I skatteutskottets betänkande nr 17 tillstyrks regeringens förslag om undvikande av internationell dubbelbeskattning. Betänkandet är enigt och innehåller egentligen inte något politiskt sprängstoff, men det förtjänar ändå en liten stunds uppmärksamhet.

I betänkandet föreslås bland annat förenklingar i förfarandet i bestämelsen om avdrag för utländsk skatt. Det ska i fortsättningen bara ske om den skattskyldige begär ett sådant avdrag. Att den här valmöjligheten införs är efterfrågat från företagen. Det är viktigt därför att det kan ur likviditetssynpunkt vara mer fördelaktigt att direkt kunna dra av den utländska skatten som en kostnad.

Carry forward-perioden förlängs också från tre till fem år. Det är alltså den period under vilken den skattskyldige har möjlighet att få avräkning för en utländsk skatt som man inte har kunnat dra av vid den tidpunkt då den först skulle ha avräknats.

Alliansregeringens vallöfte att lätta på regelbördan och sänka de administrativa kostnaderna för företagen med 25 procent håller stadigt och säkert på att infrias. Företagsbeskattningen är en oerhört komplicerad materia. Att den är komplicerad är positivt i den bemärkelsen att det ger många arbetstillfällen för revisorer och skattekonstuler, men i all sin komplexitet kan den också verka avskräckande vid första anblicken för den som tänker ge sig i kast med att starta ett företag.

Förenklingar på företagsskatteområdet gör man inte över en natt eller på ett bräde utan i väl genomtänkta steg så att man också har en möjlighet att se över konsekvenserna med den förändrade lagstiftningen.

Fru talman! Jag kommer inte att vara mer långrandig än så utan vill härmed yrka bifall till förslaget i skatteutskottets betänkande nr 17.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 17 §.)

15 § F-skatt åt fler

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU18
F-skatt åt fler (prop. 2008/09:62).

Anf. 50 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Fru talman! Först av allt vill jag yrka bifall till Socialdemokraternas reservation som vi delar med Vänsterpartiet och Miljöpartiet, och avslag på propositionen.

Fru talman! Vi går mot bistra tider med långvarig djup lågkonjunktur och stor finansiell oro. Varslen om uppsägningar duggar tätt. Det har vi hört tidigare i kammaren. Senast var det SSAB som varslade drygt 1 200 personer runt om i landet. De senaste två månaderna har 40 000 personer fått besked om att de kommer att förlora jobbet. Det är utöver de 40 000 som redan har fått lämna arbetsplatserna.

Konjunkturinstitutet och Arbetsförmedlingen spår en ökad arbetslöshet med 150 000 eller fler fram till 2010. Arbetsmarknadsminister Littorin sammanfattade de dåliga tiderna i nyheterna i går med uttalandet: Det blir ett par riktiga skitår.

Bankernas agerande i den finansiella oron kommenterar han med orden: Det är åt helvete.

I stället för att satsa på en omfattande arbetsmarknadspolitik och en akassa som man kan leva på väljer regeringen att driva igenom en proposition om förändrade regler för att få F-skattsedel.

Vad betyder F-skatt? Kort kan man säga att innehavare av F-skattsedel själva får stå för att betala in de skatter och avgifter som staten kräver. Man klassas som näringsidkare. De anställda får sina skatter och avgifter inbetalade av arbetsgivaren.

Vice statsminister Maud Olofsson myntade ju uttrycket att alla borde födas med en F-skattsedel som det bara är att aktivera när man fyller 18 år.

Med det säger hon att alla borde betala in sina skatter själva.

Fru talman! Regeringens förslag om förändrade regler för F-skattsedel förändrar balansen kraftigt mellan arbetsgivare och arbetstagare. Med den här regeringen blir det naturligtvis till arbetstagarnas nackdel. Arbetsgivarna får mycket större möjligheter att laborera mellan anställnings- och uppdragsförhållanden gentemot löntagarna för att på så vis slippa ta det fulla ansvaret för de anställda.

Det är faktiskt ett nytt element av otrygghet som förs in på den svenska arbetsmarknaden.

Problem med missbruk av F-skattsedeln finns redan på många håll, bland annat inom bygg- och städbranscherna. Nu ges det legitimitet av den borgerliga regeringen.

Ibland undrar jag om alla verkligen förstår den här frågan. Att starta företag kan säkert vara en lösning som passar en del av dem som nu förlorar jobbet. Det är därför viktigt att vi har ett bra företagsklimat där det är lätt att starta och driva företag för den som har en seriös företagsidé.

Men regeringens förslag har inte ett dugg med det att göra. Regeringens förslag innebär inte på något vis att det är lättare att starta ett företag.

Det är något som jag verkligen vill få svar på av den borgerliga majoriteten.

Förändringarna av F-skattsedeln har heller inte något att göra med att det skulle bli bättre produktivitet eller bättre bärkraft för våra företag. Tvärtom. Regeringens politik för fler företagare tycks främst handla om att anställda, i många fall påtvinget, ska omvandlas till egna företagare och göra samma saker som man gjorde tidigare på sin gamla arbetsplats, men nu får man göra det med eget framförhandlade affärsavtal. Därför ställer jag frågan: Har ni förstått detta?

Det skapar knappast några nya jobb. Däremot raderar ni nu ut det arbetsrättsliga skydd som finns i lagen om anställningsskydd, arbetsmiljölagen, medbestämmandelagen och semesterlagen. Det är massor som bara försvinner. Inga kollektivavtal blir tillämpliga.

Hur ser Folkpartiet på det?

En förväntad effekt av detta är att priset på arbete kommer att sänkas. Tänk på vilka tider vi nu går in i med hög arbetslöshet! Det betyder att många, som tidigare var löntagare, nu måste ut och konkurrera med varandra. Det gör man genom att sänka sina avtalspriser.

Allt detta hotar den svenska modellen som bygger på att det finns starka parter på arbetsmarknaden som tecknar kollektivavtal. Det har ni kanske inte tänkt på.

Fru talman! Regeringen skriver, med benäget gillande från Skatteutskottets utskottsmajoritet, följande: ”Det kan inte heller uteslutas att den som enbart hyr ut sin arbetskraft till kortare uppdrag hos flera olika uppdragsgivare kan anses bedriva näringsverksamhet.”

Vad betyder det? Vad gör ni i det borgerliga lägret för tolkning av det?

Jag ska ge ett exempel. När det är er tur får ni väl i era anföranden säga att jag står här och far med osanning, eller också får ni säga att jag har rätt – ni socialdemokrater har rätt i er analys.

Jag ska försöka göra det enkelt med ett exempel.

Tänk er två människor – den ena heter Stina, den andra heter Lisa. De jobbar i en dagligvaruhandel med de vanligt förekommande arbetsuppgifter som finns i affären. De sitter i kassan och så vidare.

Stina är anställd och omfattas av samtliga framförhandlade trygghetsystem och försäkringar. Hennes arbetstid och lön framgår av kollektivavtalet. Hennes skatter och avgifter betalas regelbundet in av arbetsgivaren. Hon får en förtryckt deklaraionsblankett byggd på kontrolluppgifter. Det är ordning och reda.

Lisa, däremot, som tidigare var timanställd blev uppmanad av chefen att skaffa sig en F-skattsedel för att hon ska kunna jobba kvar vid arbetstoppar och ersätta sjukskrivna arbetskamrater.

Hon ansöker och blir tilldelad en F-skattsedel. Därefter skriver hon ett affärsavtal med butikschefen där priset görs upp mellan henne och chefen. Nu kan Lisa påbörja sin företagarkarriär.

Hon omfattas inte av trygghetssystem, försäkringar, kollektivavtal eller arbetsrätt. Lisa måste själv se till att hon betalar in alla skatter som krävs – moms och avgifter. Nu måste hon som nybliven företagare se till att få svar på en rad frågor.

Redan vid ansökan måste hon ha en uppfattning om vilka intäkter och kostnader som beräknas uppkomma i verksamheten under året.

Då ställer sig Lisa flera frågor: Hur beräknar jag vilket priset ska vara för en tjänst eller vara? Vilken moms ska gälla för mina tjänster respektive varor? Vad har jag för kostnader för att få intäkter? Hur stor del av de fasta kostnaderna måste betalas innan jag kan ta ut min lön? Hur mycket lön kan jag ta ut eller behöver jag varje månad för mina kostnader, inkluderat skatter för löneuttagen?

Uppgifterna i deklARATIONEN måste hämtas från bokföringen. Därför behöver Lisa veta vad det innebär att sköta en bokföring. Vilka underlag behöver jag för intäkterna? Vilka underlag behövs jag för inköp? Hur ska fakturorna se ut? Hur kan jag veta vilken vinst jag har? Kan jag själv välja om jag ska ha bokföringen på papper eller i datorn? Finns det krav på årsbokslut?

Slutligen måste Lisa ta ställning till skiljelinjen mellan när hon är privat och när hon är företagare. Vilka kostnader hör till företaget? Hur ska hon bokföra sin lön? Vad krävs om hon anställer någon?

Har det verkligen blivit enklare att starta företag med regeringens usla förslag till förändring av F-skattsedeln? Det kräver vi socialdemokrater att få ett svar på från er i majoriteten.

Vi har ett svar på det. Ni måste argumentera och försöka bevisa för oss att det blir enklare med det här förslaget.

För oss är svaret nej, nej och åter nej.

Centerpartiet kanske sitter inne med argumenten för hur den nya förändringen av F-skattsedeln förbättrar företagsklimatet. Det tycker jag är en lämplig fråga att rikta till Centerpartiet. Moderaterna kan ju ta frågan på vilket sätt det blir enklare.

Sedan kan vi väl ta Folkpartiet. De kan väl svara på frågan om det här betyder att man ökar tryggheten för dem som i dag är anställda, kanske timanställda, i servicebranscher som handel, hotell och restaurang, städ eller tvätt.

Vi socialdemokrater ser gärna fler företagare, men inte ofrivilliga sådana som hellre hade fortsatt som anställda.

Fru talman! Den utredning som föregick propositionen *F-skatt åt fler* avlivade de borgerliga myterna om att det är svårt att få F-skattsedel. Sedan år 2000 har antalet F-skattsedlar ökat med nästan 25 procent. Vid utgången av förra året, 2007, fanns det ungefär 750 000 personer med F-skattsedel. Avslagen från Skatteverket är endast runt 1 procent. Utredningen konstaterade efter granskningen av avslagen att det heller inte finns något belägg för uppfattningen att kravet på fler uppdragsgivare skulle vara särskilt negativt för kvinnligt företagande.

Trots detta har regeringen rent av gått ännu längre än utredningen och utformat lagstiftning och författningskommentarer som öppnar för en omfattande förändring. Jag ställer återigen frågan: Har ni verkligen förstått detta?

Det är överlag svårt att se när personer utifrån den nya lagstiftningen inte kan bedömas som näringsidkare. En vikarie eller en extraanställd vid jul kan göras till näringsidkare, egenföretagare. Att någon utför arbetet i uppdragsgivarens lokaler eller använder dennes maskiner är inte heller något hinder.

Se till exempel på den utbildade läraren som går in i en ekonomisk realitet där den offentliga ekonomin blir sämre. Han får väl ta lärarvick då, som påhugg, och skaffa sig F-skattsedel. Han kanske jobbar en vecka

på en skola och tre månader på en annan. Vad är det för regler som gäller? Får han göra detta? Vem kan svara på den frågan? Kan ni svara? Titta på Skatteverkets styrregler. Vad säger de?

Lärarvikarien får göra precis som Lisa. Allt det krånglet får han dra på sig. Men han ska vara noga med att betala in sina skatter rätt, så att han inte blir restförd. På vilket vis blir det enklare med det här förslaget? Vem är det som har fått det enklare?

Det här leder bara till att man tvingar in många, ofrivilligt, i krångel och otrygghet. Man leder in dem i arbete med lägre ersättning. Då måste man fråga sig: Håller Sverige med den borgerliga regeringen på att styras i riktning mot ett samhälle som är mer likt USA – är det detta ni eftersträvar? Där springer man på så kallade påhugg och kanske har tre olika jobb. Man är sin egen företagare.

Fru talman! Det faktum att åtskilliga löntagare med den nya lagstiftningen kan klassas som näringsidkare underlättar för oseriösa personer, som ser större möjligheter till skattefusk när de som näringsidkare, i motsats till anställda, själva ansvarar för att skatten blir inbetalad. Att anställda kan tvingas eller lockas att ansöka om F-skattsedel innebär också ett problem för Skatteverket. Det kan ju vid själva taxeringen visa sig tveksamt om deras tänkta verksamheter uppfyller kravet.

Propositionens lagförslag innebär en ärendeökning för Skatteverket. Med tanke på kraven på att ansökningar om F-skattsedel ska behandlas likartat och snabbt kan detta bli riktigt svårhanterligt för Skatteverket. Osäkerheten gäller precis den preliminära bedömningen av om näringsverksamhet bedrivs som man gör i samband med tilldelningen av skattsedeln. Stämmer den verkligen när man sedan går till taxering? Detta är särskilt påtagligt i de fall där sökande avser att enbart ställa sin egen arbetskraft till förfogande.

I propositionen hittar vi inga konkreta exempel på nya kategorier av uppdragsgivare som skulle kunna få F-skattsedel med de föreslagna ändringarna. Förslaget är otydligt. Ni kanske har tydligare besked att ge här? Det ger ingen reell vägledning för vare sig presumtiva nya företagare eller Skatteverket. Har ni någon annan uppfattning?

Skatteverket varnar för problem med skattekontrollen. Det är ett faktum att utredningen kom till slutsatsen att denna förändring leder till ökat skatteundandragande. Alla i skatteutskottet vet vad det betyder, nämligen ökat skattefusk. I utredningen förde man i stället resonemang om hur man skulle kunna stävja utnyttjande av dagens system med F-skattsedel, som används vid ekonomisk brottslighet i dag. Regeringen erkänner att skattefusket kommer att öka. Det är häpnadsväckande!

Fru talman! Jag vill citera ur propositionen och betänkandet: ”Det finns dock anledning att följa utvecklingen och återkomma i frågan om förslaget leder till en oacceptabel ökning av skattefelet.” Det vill säga skattefusket.

Kära kolleger i borgerligheten! Ni har jamsat med och tagit med precis samma text. Då blir ju frågan given: Är skattefelet acceptabelt i dag? Accepterar ni nivån på dagens skattefusk?

De beräkningar som Skatteverket har gjort och som ni väl känner till ligger på svindlande 133 miljarder kronor. Mikroföretagen står för en tredjedel av detta. Att göra fler privatpersoner till mikroföretagare är ju precis vad den här propositionen syftar till. Var går då gränsen, Lena

F-skatt åt fler

Asplund, för skattefusket innan det blir oacceptabelt? Kan ni, vill ni och vågar ni svara på den frågan?

Fru talman! Utredningen *F-skatt åt fler* kom egentligen fram till att en lagändring inte behövdes. Det står i utredningen. Men man såg sig ändå tvungen att leverera någon form av lagändringsförslag. Regeringen visar tydligt vad man vill. Oavsett vad utredningen kom fram till vill regeringen ha en större och mer genomgripande förändring. Det är förändringar som stärker arbetsgivarna. Det är förändringar som försvagar arbetsrätten.

Återigen sticker denna borgerliga regering kniven i ryggen på fackföreningsrörelsen. Samtidigt understöder ni era favoritprojekt, till exempel avdrag för hushållsnära tjänster. Men skattekontrollen bryr ni er inte ett dyft om. Var i denna proposition framgår det att ni bryr er om skattekontrollen?

Mot bakgrund av det växande hotet från både oseriösa företagare och kriminella organisationers växande aktivitet är det anmärkningsvärt att regeringen inte har tagit tillfället i akt att ställa några som helst krav på innehavare av F-skattsedel. Varför vill man inte ge större möjligheter att vägra utfärda F-skattsedel och att återkalla dem då det uppenbart handlar om oseriösa företagare eller kriminella? Just i frågan om prövning och återkallande måste regeringen återkomma till riksdagen med förslag enligt ordningen.

Det här är ett mycket dåligt förslag. Det leder inte till bättre företagande. Det leder till otrygghet. Alla dessa saker och alla de frågor som jag har ställt vill jag i repliker höra hur ni argumenterar om. Varför lägger ni er platt för att försämra arbetsrätten, försvåra skattekontrollen och öka skattefusket? Det är obegripligt.

Anf. 51 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag kan notera att den anmälda talartiden överskreds med drygt 50 procent.

Anf. 52 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Vi har alltså att debattera ett betänkande som handlar om att fler ska kunna få F-skattsedel. Det handlar egentligen om att utvidga näringsbegreppet på ett sådant sätt att vi kan äventyra den arbetsrättsliga gränsdragningen mellan arbetstagare och arbetsgivare.

Raimo Pärssinen har på ett målande sätt beskrivit den otrygghet som många kan hamna i när arbetsrätt och kollektivavtal inte längre gäller, till följd av förslagen i betänkandet.

Frågan om F-skattsedel har debatterats många gånger i den här kammaren, och från borgerligt håll har man alltid hävdat att det är väldigt svårt och besvärligt att få F-skattsedel. Det spelar ingen roll hur mycket statistik vi har presenterat.

Efter era utfästelser i valrörelsen tillsatte ni med buller och bång den här utredningen som kom till slutsatsen att det faktiskt inte var speciellt svårt att få F-skattsedel. Man konstaterar att 24 procent fler har fått F-skattsedel jämför med år 2000. Man konstaterar också att andelen som nekas F-skattsedel är försvinnande liten. I en stor del av fallen handlar det om att näringsverksamhet inte bedrivs eller att det finns ett näringsförbud. Det kan vara sådana mer eller mindre naturliga orsaker.

Men detta stoppar inte regeringen. Man har bestämt sig för att det ska fram en proposition om att det ska bli lättare att få F-skattsedel, kosta vad det kosta vill.

Jag känner mig lite upprörd, eftersom jag själv är intresserad av småföretagarfrågor och tycker att det är viktigt med småföretag. Men jag tycker också att det ska vara ordning och reda. Det måste finnas en ärlighet i politiken. Det känns inte speciellt ärligt när man nu går in och börjar tassa på andra områden som är oerhört viktiga att värna. Det gäller områden som arbetsrätt och kollektivavtal och så vidare.

Dessutom har man inte reflekterat över att utredningen påtalar risken för skattefusk. Det är väldigt märkligt mot bakgrund av den diskussion vi har haft.

Jag skulle också vilja ha svar på frågan: Varför gör ni detta? Är det något slags spel för gallerierna, eller vad är motivet till att ni lägger fram en sådan här proposition när siffrorna i den utredning ni har tillsatt talar sitt tydliga språk?

Med detta tror jag att jag underskred min talartid med kanske mer än 50 procent. Jag yrkar bifall till reservationen.

Anf. 53 HELENA LEANDER (mp):

Fru talman! Vi ska se om även jag lyckas underskrida min tid lite grann så att vi i oppositionen hjälps åt att hålla vår gemensamma talartid.

Ibland måste man kunna erkänna att man har haft fel och backa ett steg. Vi i Miljöpartiet har en ambition att det ska bli lättare och roligare att starta och driva företag. Den ambitionen har vi definitivt inte backat från. Utifrån den utgångspunkten föll det sig naturligt för oss att stödja idén om att man skulle kunna luckra upp reglerna för att få F-skattsedel något så att det skulle kunna bli lättare att bli företagare. Vi var bekymrade över att självständighetskravet skulle kunna innebära ett hinder för till exempel kvinnor i vården som ville starta ett företag, för att ta ett klassiskt exempel, men som skulle kunna hindras av att de bara hade landstinget som uppdragsgivare.

Nu har frågan utretts noga, och vi måste faktiskt inse att vår oro var obefogad. Det är inte i allmänhet svårt att få F-skattsedel i dag. Tvärtom har allt fler människor F-skattsedel. Bara några promille av ansökningarna avslås på grund av att självständighetskravet inte uppfylls. Inte heller finner utredningen något stöd för farhågan att det skulle vara svårare för kvinnor än för män att få F-skattsedel beroende på självständighetskravet.

I det läget framstår plötsligt en förändring inte längre som särskilt akut. Det är klart att man skulle kunna göra en förändring ändå om man inte såg några andra problem med det, men det är inte helt oproblematiskt att luckra upp självständighetskravet för att få F-skattsedel. Risken finns att det inte bara påverkar skattereglerna utan också det arbetsrättsliga arbetstagarbegreppet.

Spontant låter det kanske sympatiskt att parterna själva ska bestämma vad de har för relation – om de är arbetsgivare och arbetstagare eller uppdragsgivare och uppdragstagare, om man är anställd eller företagare helt enkelt. Problemet är att den här relationen inte är helt jämlik. Om en arbetsgivare tycker att det verkar enklare och bekvämare att jobba mot företagare än mot anställda, kanske för att slippa tillhandahålla de för-

måner och det skydd anställda ändå har, är det kanske inte helt lätt för den som utför jobbet att säga att ja, jag vill jättegärna ha jobbet men helst som anställd i så fall. Trots allt är det så att om vi bara omvandlar tidigare anställda till företagare, kanske dessutom mot deras vilja, för att göra precis samma jobb som förut, fast i en ny form, så har vi egentligen inte skapat några nya jobb.

Det är svårt att säga hur stor den risken är med det här förslaget, men den är i alla fall tillräckligt stor för att jag ska känna mig klart tveksam.

Om regeringen ändå vill göra förändringar i reglerna för F-skattsedel har jag några förslag. Det är knappast en hemlighet att det finns människor, även företagare, som fuskar med skatten. Ett gott företagsklimat handlar inte bara om att det ska vara lätt att starta företag utan också om att den som har en seriös företagsidé ska kunna konkurrera på lika villkor utan att behöva tävla med människor som inte gör rätt för sig utan fuskar med skatten. Då är det förstås viktigt att oseriösa och kanske rentav kriminella företagare inte ska kunna få F-skattsedel, och om man upptäcker att en F-skattsedel används för fusk och kriminell verksamhet ska den kunna dras tillbaka.

Här finns en hel del att göra, så mitt förslag är att regeringen helt enkelt återkommer med några idéer om vad man skulle kunna göra på det här området om man vill ha en förändring på F-skatteområdet som löser de stora problem vi ser och inte problem som visade sig vara marginella.

Därför, fru talman, yrkar jag bifall till den rödgröna reservationen.

Anf. 54 LENA ASPLUND (m):

Fru talman! Ericsson, Skanska och Electrolux är några exempel på stora svenska företag som är oerhört viktiga för Sverige. De stora företagen utgör dock bara en liten del av Sveriges alla företag. Bara 0,1 procent av alla svenska företag består av stora företag. Mindre än 1 procent av företagen har mellan 50 och 249 anställda. Ensamföretagare står däremot för drygt för 68 procent. År 2007 startades 53 364 nya företag. Dessa företag sysselsatte knappt 96 500 personer.

Vart jag vill komma med dessa siffror är att enmansföretag och små företag är viktiga för Sverige och kommer säkert att så förbli.

Alla dessa företag, även de stora, har startat från någonstans. Därför är det viktigt att vi ger bra och rätt instrument för att kunna starta och driva företag. Propositionen *F-skatt åt fler* är en liten del i detta.

Privata företag är grundstenen för ett lands ekonomi. Utan en god företagsamhet finns inga pengar till omsorg av barn och äldre, en bra skola, sjukvård, infrastruktur med mera.

Fru talman! Yngre människor i dag har en benägenhet att vara mycket rörliga på arbetsmarknaden. Man vill vara självständig. Man vill inte ha någon som styr över en på samma sätt som i den äldre generationen.

Rekordmånga ungdomar startar så kallade UF-företag, ungdomsföretag, under gymnasietiden. Min son och ett par av hans kamrater hade en glasputsarfirma under gymnasiet: Glasklart. I år har över 5 000 UF-företag startats. 23 procent av dessa ungdomar väljer som vuxna att starta företag. Det är jättepositivt. Det är jobbskapande. Det är bra för Sverige.

Många pensionärer väljer att efter pensioneringen starta ett bolag eftersom de fortfarande anser sig ha mycket att bidra med kunskapsmäss-

igt. Även det blir lättare nu. Det är positivt. Det är jobbskapande. Det är bra för Sverige.

Fru talman! Sverige har en relativt låg företagandel om man jämför med Europa – knappt 10 procent mot EU:s 15 procent. Det är inte positivt. Det är inte jobbskapande. Det är inte bra för Sverige.

När det gäller kvinnligt företagande är siffrorna ännu sämre – 5 procent mot EU:s 10 procent. Det kan kanske förklaras av att mer än hälften av alla yrkesverksamma kvinnor i Sverige är sysselsatta inom offentlig sektor som till alldeles för liten del har varit utsatt för konkurrens. Det är inte positivt. Det är inte jobbskapande. Det är inte bra för Sverige.

Det är därför oerhört viktigt att vi gör det enkelt att starta företag och även enkelt att driva dem. Om man vill starta ett företag ska man kunna göra det även om man bara har en uppdragsgivare. Vikten ska i stället ligga på relationen mellan parterna och deras gemensamma avsikt.

En annan aspekt på den här reformen är att den kan motverka svartarbete om detta arbete i stället utförs av en företagare med F-skatt. Svartarbetet kommer säkert att minska ytterligare nu när privatpersoner kan göra avdrag för hushållsnära tjänster och ROT-arbeten under förutsättning att de som utför det har F-skattsedel.

Fru talman! Jag vill med detta yrka bifall till förslagen i skatteutskottets betänkande SkU18.

I detta anförande instämde Annicka Engblom (m).

Anf. 55 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik:

Fru talman! Jag börjar med det sista som Lena Asplund sade: Svartarbetet kommer att minska. Samtidigt säger hon i utskottsmajoritetens text att skattefusket kommer att öka. Det går inte ihop.

Låt oss gå till grundfrågan. På vilket sätt innebär den här propositionen att det blir enklare att starta ett företag? Fundera över den frågan och svara på den! På vilket sätt? Vi konstaterar allihop, som Helena sade på ett utmärkt sätt, att det inte finns några problem med att få F-skattsedel. Vari ligger problemet, Lena Asplund?

Är problemet att man som anställd i dag inte kan gå in och säga att jag vill bli egen företagare och jobba på Tjalles som jag alltid har gjort? Är det det som är problemet? Vari ligger problemet, och på vilket sätt blir det enklare nu?

Är det när Lisa ska lära sig bokföring och se till att hon betalar in skatterna rätt? Bli det enklare för Skatteverket? Här är det ju inte fråga om några förtryckta deklaraionsblanketter.

Till slut: Skattefusket kommer att öka. Det är klart att Moderaterna, Centern, Folkpartiet och Kristdemokraterna kommer att slå till om det blir en oacceptabel ökning. Lena kan ta den frågan också. Men börja med att svara på frågan på vilket sätt det blir enklare nu. Vari ligger problemet?

Anf. 56 LENA ASPLUND (m) replik:

Fru talman! Av ansökningarna – exakt från vilket år utredningen är vet jag inte – var det ungefär 330 som inte fick en F-skattsedel på grund av självständighetskriteriet. De skulle kanske i dag få en F-skattsedel. Hur många är det som inte har ansökt om F-skattsedel i dag därför att de

vet i förväg att de ändå inte kommer att få någon därför att de inte uppfyller självständighetskriteriet?

Jag skulle vilja fråga Raimo Pärssinen i stället: Vad är problemet med propositionen? Vad är problemet med att människor gör egna, fria val? Du pratar om Lisa som skulle sköta bokföringen. Hon skulle betala in sin skatt, och det var så bedrövligt. Allting var så hemskt. Tror inte du på människans egen drivkraft, att man kan klara av det här? Tycker du att människor inte är kapabla att betala in sin egen skatt när de jobbar? Kan man inte sköta sin bokföring? Kan man inte räkna ut vad man är värd? Hur ser du på människor?

Socialdemokraterna vill ha in allihop i samma led – anställda. Du och du ska göra så. Sedan ska facket styra över mig, och jag har ingen självständighet. Är det så du vill att det ska vara? Är det det som är problemet? Jag kan inte se vad problemet annars är. Det är ju ingen gigantisk förändring som föreslås i den här propositionen. Det är ett litet steg på väg. Från er i oppositionen låter det som om det är en jättestor förändring. Nu raserar vi hela arbetsrätten, nu riskerar vi alla anställda. Så är det inte, Raimo Pärssinen.

Anf. 57 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik:

Fru talman! Det bekräftar bara den fråga som jag ställde tidigare. Förstår ni det här över huvud taget? Tänk om Lisa inte har valfrihet. Tänk om butikschefen säger att du måste skaffa dig F-skattsedel, annars har du ingenting här att göra. Tänk om Lisa bara vill vara en vanlig anställd och ha ordning och reda. Tänk om det är så.

I dag är det många som startar företag. I och för sig blir det många konkurser också, men det är många som startar företag och nog gör det av egen fri vilja. Varför skulle du öppna för att tvinga Lisa, Pelle och alla andra att starta företag? Betänk då, Lena Asplund, att det handlar om de så kallade mikroföretagen. Det blir ofta människor som har lite lägre utbildningsnivå som blir tvungna att skaffa F-skattsedel och ett företag. Det är ett problem.

Man kan ha en arbetsplats där fem stycken har F-skattsedel. Jörgen Johansson tycker att det är jättebra. De fem övriga är anställda. Vad händer med lönerna då? Vad händer med arbetsrätten? Är det inget problem för Moderaterna om hela systemet med arbetsmiljölagen, medbestämmandelagen, semesterlagen och allt det andra bara försvinner? Är Moderaterna så blåögda och naiva att de tror att det här kommer att gå frivillighetens väg? Naturligtvis inte, därför att det är precis som organisationen Företagarna sade när de var till skatteutskottet. Det finns ett starkt skäl till att man är för det här förslaget. Det blir billigare. Det finns ingen som kan stötta dig när du konkurrerar med dina avtal.

Vad är det som gör det lättare? Är det de 330 vikarierna som ville gå in med F-skattsedel och vara egna företagare och vikariera på skolan? Var det detta som var bekymret som gjorde att man öppnade fullständigt?

Anf. 58 LENA ASPLUND (m) replik:

Fru talman! Jag vet inte om Raimo Pärssinen inte har läst vad som står i propositionen, om han inte förstår eller om han inte vill förstå. Därför måste jag läsa upp den ändring vi gör i inkomstskattelagens 13 kap. 1 §. Där kommer de här raderna till: ”Vid bedömningen av om en

uppdragsgivares verksamhet bedrivs självständigt ska det särskilt beaktas vad som avtalats med uppdragsgivaren, i vilken omfattning uppdragstagaren är beroende av uppdragsgivaren och i vilken omfattning uppdragstagaren är inordnad i dennes verksamhet.”

Inordnad i dennes verksamhet, Raimo Pärssinen. Med det menas att du inte kan säga upp en person från företaget. Där står Hans Karlsson och skruvar i en mutter. Sedan kommer arbetsgivaren och säger: Hans Karlsson, vi har inte användning för dig längre som anställd. Du får kliva av, skaffa en F-skattsedel och komma tillbaka och skruva i muttern som egen företagare.

Då är uppdragstagaren inordnad i denna verksamhet. Du kanske kan få F-skattsedeln, men när Skatteverket gör bedömningen vid inkomstdeklarationen kommer Skatteverket att säga att du är inordnad i verksamheten. Du har inte rätt att ha F-skattsedel. Därför kommer man inte att få F-skattsedel. Det här kommer inte att hända. Jag har pratat med skattejuridiska experter om det här. De säger att det här inte kommer att hända. Det här är någonting som oppositionen har fabulerat fram, därför att det är det enda man kan hitta som är problemet, som man säger. Men det är inget problem.

Anf. 59 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag har lyssnat på Lena Asplund och jag har några frågor.

Lena Asplund pratar först om vikten av livskraftiga företag. Det kan jag instämma i. Det är oerhört viktigt. Jag tror inte att det regelverk som i dag styr hur man får F-skatt på något sätt skulle begränsa möjligheten att starta nya företag.

Lena Asplund pratar om frihet, men jag menar att människor också måste få välja fritt att vara arbetstagare. Det måste man också kunna respektera. Det vi från oppositionen pekar på med anledning av betänkandet är ju risken för att arbetstagarbegreppet luckras upp och att den enskilde hamnar i otrygghet.

Till några saker som Lena Asplund har sagt, bland annat att denna proposition ska motverka fusk. På vilket sätt då? är min fråga. Hon sade också att den här propositionen är ett litet steg på väg. Mot vad? är då min fråga.

Anf. 60 LENA ASPLUND (m) replik:

Fru talman! Jag börjar med skattefusket. Vi införde ju ett avdrag för hushållsnära tjänster den 1 juli i fjol. För att du ska få göra avdrag måste du ha anställt någon som har F-skattsedel. Den personen deklarerar och betalar in sin skatt. På så sätt undviker man skattefusket. Det har visat sig att svartjobben har minskat. Tidigare anställde man svart arbetskraft.

Nu inför vi ett ROT-system i detta. Du måste likväl även då ha F-skattsedel för att kunna åberopa detta. Då används vit arbetskraft i stället för svart. Många gånger har man även där svart arbetskraft.

Det pratas om de 65 miljarderna. Skatteverket säger att de hör till skattefelskartan som kommer från mikroföretag. En stor del av skattefelet för mikroföretagen utgörs av att anställda i företagen säljer sina tjänster svart. Det är inte företagarna. Det är inte där problemet många gånger finns.

Visst finns det oseriösa företagare. Det är dem vi och Skatteverket ska jaga. Men man kan inte säga att alla de 65 miljarderna beror på att mikroföretagare är oseriösa och undanhåller skatt. Det är inte seriöst att säga så.

Anf. 61 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag har inte pekat ut mikroföretagare. Jag har över huvud taget inte pekat ut någon grupp. Jag kan bara konstatera att vi har ett stort skattefel i det här landet. Jag tror att företagare, stora som små, liksom privatpersoner, eller skattebetalare i vid mening, är de som står bakom skattefusket och skattefeLEN. Vi kan konstatera det.

Jag förstår inte svaret, det vill säga att hänvisa till F-skattsedel. F-skattsedel är delvis ett konsumentskydd. Men Lena Asplund hänvisar till att när det handlar om hushållsnära tjänster är det tryggt att det kommer hem någon som har F-skattsedel. Men ni har lagt fram en proposition där någon som inte har F-skattsedel ska komma hem. Hur fungerar det? Jag förstår inte alls vad Lena Asplund säger. Jag förstår inte heller propositionen. Jag måste läsa den en gång till för att få det här att gå ihop. Det här är ett jätteproblem. Har Lena Asplund själv läst propositionen som ni har lagt på riksdagens bord?

Lena Asplund sade att det här är ett litet steg på väg. Mot vad?

Anf. 62 LENA ASPLUND (m) replik:

Fru talman! Det är ett steg på väg att göra det enkelt att vara företagare. Vi tittar i dag på möjligheterna att förenkla för företagare. Vi har sagt att vi ska förenkla reglerna med 25 procent. I det här ligger steget att göra det enklare att vara företagare.

Det är rätt roligt att höra oppositionen orera över skattefelet. Det var s, v och Miljöpartiet som de senaste tolv åren före 2006 styrde Sverige, men inte uppstod skattefelet på 133 miljarder den 16 september 2006. Varför är det plötsligt nu så oerhört viktigt?

Vi jobbar givetvis hårt med frågan. Det är ingen som accepterar skattefel. Men ni hade tolv år på er att göra något åt skattefelet, och det är fråga om 133 miljarder. Jag tycker inte att det är speciellt seriöst när man inte har klarat det på tolv år och sedan säger att vi på två år ska få bort de 133 miljarderna.

Anf. 63 KARIN NILSSON (c):

Fru talman! Jag anser att oppositionen i den här frågan gör en stor höna av en liten fjäder eller ser spöken mitt på ljusa dagen. Att avdramatisera användandet av F-skattsedel och göra det enklare att bli företagare, eller om man hellre vill kalla det att bli sin egen arbetsgivare, kan vara ett bra sätt för en enskild företagsam person att skaffa sig en försörjning. Därmed ges företag och enskilda kunder tillgång till att köpa specifik kompetens och produkter från en flexibel arbetskraft vid de tillfällen man efterfrågar dem.

Visst finns det siffror som visar på att det har funnits fastställda skatter på strax över 2 procent som inte har blivit inbetalda för företagare som är fysiska personer. Det bortfallet är något högre än vad gäller löntagare, där bortfallet stannar en bit under 2 procent. Men det är ändå en marginell skillnad på dessa siffror.

Det finns de som gör misstag i redovisningen av skatter och alldeles säkert de som avsiktligt gör fel för att komma undan skatter. Oärliga människor finns inom alla kategorier, tydligen också bland löntagare eftersom det finns ett skattebortfall även hos denna grupp.

Fru talman! Att det skulle vara ett tillräckligt starkt skäl för att inte försöka förenkla för kreativa individer så att de genom eget ekonomiskt ansvarstagande för skatter och egenavgifter kan bli företagare och skapa arbetstillfällen åt sig själva och även åt andra i vårt samhälle ser jag inte som något tillräckligt starkt argument för att avslå förslaget.

Skatteverket har uppskattat att uppbördsförlusten kan beräknas öka med 15–20 miljoner kronor beräknat på 10 000 årsarbeten. Det skulle innebära ett skattebortfall på mellan 1 500 och 2 000 kronor per nytt arbetstillfälle. Det som inte framgår i beräkningarna i betänkandet är hur mycket skatt dessa 10 000 årsarbeten i snitt genererar in i skattesystemet.

Om jag gör ett enkelt räkneexempel och räknar 30 procent skatt på en beskattningsbar inkomst på 100 000 kronor per arbetstillfälle efter avdrag, genererar det in i skattesystemet 300 miljoner skattekröningar till den gemensamma välfärden. I jämförelse med 300 miljoner i skatteintäkter är 15–20 miljoner i förluster trots allt en ganska liten del.

Fru talman! För mig som centerpartist är varje försök till företagande och entreprenörskap viktigt. Alla de arbetsplatser som i dag sysselsätter många hundra löntagare har en gång i begynnelsen varit små och grundats av enskilda individer som har trott på sin affärsidé och varit eldsjälar i den bygd de har verkat i.

Fru talman! Det är intressant att Socialdemokraterna inte kan se det goda syftet med lagförslaget. LO har uttalat att man tycker att utredningen är väl genomförd och att frågan är ett icke-problem. Man ser inte att förändringarna är särskilt dramatiska. De problem som finns vad gäller skattebortfall, avsiktliga eller oavsiktliga, finns redan i dag med den lagstiftning som Socialdemokraterna bär ansvar för.

Organisationen Företagarna vill inte cementera dagens F-skattesystem. De ser positivt på denna förenkling i lagstiftningen, och de anser att lagförslaget visar på nytänkande och är framtidsinriktat. Vi bör göra det så smidigt som möjligt för kreativa entreprenörer att påverka sin verksamhet och inte sätta onödiga käppar i hjulen för dem. F-skatt är enbart en form av uppbörd, men syftet med lagen är en helt annan. Företagarna tror att förslaget ska leda till fler entusiastiska företagare som tillåts vara olika och inte förutsätts vara kassörskor.

Fru talman! Regeringen lovade redan i regeringsförklaringen den 6 oktober 2006 att minska svårigheterna att få F-skatt. Genom att göra det lättare att få F-skatt vill regeringen förbättra företagsklimatet ytterligare för att möjliggöra för fler nya företag och fler växande företag som kan bidra till att öka sysselsättningen ytterligare. Nu har vi fått fram detta förslag till beslut, och jag tycker att det är lovvärt. Jag vill därför tillstyrka regeringens förslag och därmed också yrka avslag på motionen.

I detta anförande instämde Åke Sandström (c).

Anf. 64 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik:

Fru talman! Karin Nilsson hänvisade till LO. Hon kanske inte var med på skatteutskottets möte när LO, TCO och Företagarna var där på

besök. Saken är nämligen den att om utredningen hade följts är det möjligt att det Lena Asplund sade hade inträffat. Hon säger att jag står här och fabulerar. Om man hade följt utredningen hade det blivit en mildare skrivning, men nu gick regeringen längre. Regeringen har gjort tillägg i texten. Remissinstanserna har yttrat sig till utredningen. Men efteråt har tillägg gjorts, till och med på ett så flagrant sätt att det gjordes tillägg efter det att utredningen gick ut på remiss till Lagrådet.

Det här kanske inte Karin Nilsson har förstått, men så var det faktiskt. LO är riktigt upprört över förslaget. Hur kan det komma sig? Jo, det nämns att det ska vara jämbördiga kriterier – uppdragsgivarna, beroendet, inordningen och så vidare.

Men det regeringen skriver är att det är partsviljan som ges ökad betydelse. Och hur läser Skatteverket det? Det är avtalet som kommer att styra det.

Man lade dessutom till meningen att det inte kan uteslutas att den som enbart ger ut sin arbetskraft, och så vidare. Då har man ändrat innebörden och gått mycket längre. Det är därför jag frågar er: Har ni förstått det?

Vad finns det för poänger i att den som jobbar i en butik blir tvungen att gå från anställd till att bli företagare? Jag förstår inte det. Ni måste förstå att ni håller på att rasera och byta system i det här landet. Vi går från en A-skattmodell mot en F-skattmodell.

Men Karin Nilsson kanske drömmer om att alla ska ha en F-skattsedel, att alla betalar in sina skatter själva och att det bara finns företagare. Man gör jämförelser med Europa. Där finns det fler företag. Ta Thailand! Där finns det företagare, men de har ett annat samhällssystem.

Anf. 65 KARIN NILSSON (c) replik:

Fru talman! Var ska jag börja? Jag var faktiskt inte med på skatteutskottets sammanträde. Det kan jag erkänna. Men det finns partimedlemmar som har öron. Man kan kanske använda sina öron och lyssna väldigt olika. Men den uppfattningen har jag i alla fall fått refererad.

Att alla skulle betala in sin skatt skulle trots allt ge en medvetenhet om vilken skatt som ska betalas in och vilka avgifter som en anställning omfattar. Men i det fall som du redovisade med Lisa och kassörskan måste Lisa naturligtvis själv ta ställning till om hon vill bli företagare och om hon vill ta på sig ansvaret att stå för sina utgifter och åtaganden själv.

Fru talman! Jag tycker att Raimo Pärssinen bygger oöverstigliga hinder med sin argumentering och skrämmer folk från att ens försöka bli företagare. Han skräms med hur besvärligt det är. Vi hörde här från talarstolen att det var det ena med det andra med det tredje med det fjärde. Det lät så oerhört besvärligt, omfattande och otryggt.

Då är frågan vem det är som tidigare har gjort det besvärligt och i så fall också otryggt. Nu kommer det att presenteras ett trygghetssystem för företagare. Det kommer en proposition under våren som vi har längtat länge efter. Och det har vi gjort under Socialdemokraternas tid givetvis också, för det har inte funnits någon likställd trygghet när det gäller arbetstagare och företagare.

Det ser vi fram emot. Då kanske också skrämselfpropagandan skulle kunna ge med sig lite.

Som anställd är man trygg och har ordning och reda, uttrycktes det här från talarstolen. Det finns varianter på det redan i dag. Frågan är vilken makt arbetsgivare och arbetstagare har gentemot varandra. Det är inte alltid som kollektivavtalet har gett den största tryggheten. Det finns olika varianter på detta.

Anf. 66 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik:

Fru talman! Jag börjar med att fråga: Vad är problemet i dag? Karin Nilsson står här och säger att det här är jättebra. Då kan äntligen företagarna köpa en speciell kompetens. Kan man inte det i dag? Det gör man väl i dag.

Vad är det som är problemet? Är det de 330 vikarierna som Lena Asplund pekar på? Är det de som gör att man kan tvingas in och bli företagare?

Karin Nilsson säger lite blåögt – ursäkta – att det är väl bra att Lisa kan få bli egen företagare. Men om inte Lisa vill det? Då säger företagen: Då får du gå härifrån.

Då kanske Peter vill. Han kanske läser på högskolan, men han har F-skattsedel och springer och jobbar extra på Ica, Hemköp, och så vidare. Han har ett lägre bud. Då säger naturligtvis butikschefen: Det var intressant. Det blir billigare för mig.

Det ser inte Karin Nilsson något problem med. Då kanske vi kan komma upp i en högre andel påtvingade företagare. Då kanske vi kommer upp till 12, 13 eller 14 procent. Då kanske vi kan jämföra oss med länder som har ett helt annat samhällssystem. Svenskt Näringsliv har ju så fina staplar. Man säger: Titta på Thailand! Där finns det företagare. Men det är ett helt annat samhällssystem.

Det ni säger här och det Karin Nilsson säger är att vi ska byta system. Vi ska gå från A-skattesystemet mot ett F-skattesystem. Fredrick Federley, er kände partikompis, har länge pläderat för det. Alla borde betala in sin skatt.

Alla varnar för skatteundandragandet, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten, Brottsförebyggande rådet, och så vidare. Det blundar ni fullständigt för. Det är inget bekymmer för er.

Då är frågan: Hur mycket skattefusk accepterar ni? Ni svarar inte på de frågorna. Ni kan inte heller beskriva vad som är problemet i dag.

Är det de 330 som fick avslag av de 75 000? Är det problemet?

Anf. 67 KARIN NILSSON (c) replik:

Fru talman! Om det nu inte påstås vara så stor skillnad i de här förslagen mot det som har varit tidigare, som en del har påstått, förstår jag inte heller vad som är problemet för Socialdemokraterna.

När det gäller att tvingas att bli företagare finns det ett textstycke i det nya lagförslaget i 13 kap. 1 § som Lena Asplund redovisade. Jag vet inte om det finns något skäl att jag läser upp samma sak en gång till. Där står det i alla fall att man betraktar vilket avtal som skrivs mellan arbetstagare och arbetsgivare och om det är en självständig företagsform man bedriver eller om det är en direkt ersättning för en anställning.

Det ska framgå i den bedömning som görs. Om den görs både i samband med att man söker F-skattsedel och i samband med att man betalar sin skatt finns det en kontrollfunktion att den här delen i lagen efterföljs.

Jag ser inte faran på samma vis. Jag tycker att man ser spöken på lju-san dag, som jag inledde med.

Anf. 68 AGNETA BERLINER (fp):

Fru talman! Det ska bli lättare att vara egen företagare i Sverige. Då behöver det bland annat, bland många andra saker, bli enklare att få F-skattsedel. Syftet är att fler ska få möjlighet att starta företag, och det tycker jag är bra.

Jag gick in på Wikipedia och kikade på vad det står om begreppet näringsfrihet. Där står det så här: Näringsfrihet innebär att det i ett land inte finns några begränsningar för medborgarna att starta företag. I stort sett innebär näringsfrihet att vem som helst får starta eget företag och att konkurrensen mellan företagen ska vara fri utan att det allmänna gör ingrepp. Personer som är belagda med näringsförbud får under en viss tid inte bedriva näringsverksamhet.

Det var någon gång på mitten av 1800-talet, om jag inte minns fel, som vi införde det i Sverige. Då innebar det egentligen att var och en fick lov att välja yrke.

Jag landar i de här tankarna på näringsfrihet när jag funderar på detta förslag. Jag ser det som ett led i att det ska bli enklare att bli företagare i Sverige och att vi stärker näringsfriheten i Sverige.

Om vi tittar bakåt ser vi att merparten av Sveriges i dag största företag startades vid det förra sekelskiftet. Det var dåtidens stora entreprenörer som L M Ericsson, Gustaf de Laval, C E Johansson med flera som lade grunden till det välstånd som sedan generationer av svenskar har haft väldigt mycket gott av. I bakgrunden fanns många av de liberala 1800-talsreformerna: avskaffandet av inrikestillar, införandet av folkskola, avskaffandet av skråväsendet, aktiebolagslagstiftningen, ökade rättigheter för kvinnor, banklagstiftning och ett starkt värnande om näringsfriheten.

Slutsatser från den tiden är att det bästa sättet att få företag att blomstra och växa är att ge dem chansen att göra det. Det handlar om att inte låta skatterna bli för höga, att ha stabila institutioner, ta bort krångliga regelverk, satsa på utbildning, tillåta frihandel och stå upp för näringsfriheten. Mycket av det gör alliansen.

Fru talman! Förenklingen av F-skattsedeln är ett förslag i den tidens anda, tycker jag. Det behöver vi i Sverige för att öka entreprenörskap och välstånd framöver.

Jag tycker att det är märkligt att så fort vi pratar om företagare, företagande och i det här fallet F-skattsedel börjar Socialdemokraterna att prata om skattefusk, skattefel och möjligheter att luras eller att bli lurad. Man pratar om oärlighet, om problem, om otrygghet och om att bli tvingad.

Jag tycker att det här visar en väldigt stark skillnad i synsätt mellan alliansen och socialdemokratin. Jag tror att det behövs en förändrad attityd, att man inte bara säger att man står upp för företagande utan också gör det i de konkreta fallen. Det handlar väldigt mycket om attityd.

Jag ser det på ett helt annat sätt än socialdemokratin. Jag ser det privata företagandet som väldigt centralt för samhällets utveckling. Vårt välstånd bygger på att fler människor kan och vill driva företag nu och i framtiden. Det finns en otroligt stark drivkraft i det egna företagandet, en

dynamik som hela samhället kan tillgodogöra sig. Jag vet att det finns många människor som både vill driva eget och kommer att göra det framöver. I framtiden hoppas jag att det är lika naturligt att vara anställd som att vara företagare i Sverige och att det valet ligger hos den enskilda personen.

Prot. 2008/09:46
10 december

F-skatt åt fler

I detta anförande instämde Lena Asplund och Ulf Berg (båda m) samt Lars Gustafsson (kd).

Anf. 69 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik:

Fru talman! Ja, det är en skiljelinje. Så fort vi pratar om företag kommer ni borgerliga och säger att vi pratar om skattefusk. Det är faktiskt regeringen som pratar om skattefusk. Det är regeringen som säger att skattefusket kommer att öka. Det är ni som säger det. Agneta Berliner säger det, och ni skriver det också i betänkandet: Skattefusket kommer att öka. När det når en oacceptabel nivå säger ni att ni accepterar en viss nivå av skattefusk – kanske det som sker i dag?

Tillbaka till det här med att man i framtiden ska kunna välja mellan att vara anställd och att ha företag: Självklart! Är det inte så i dag? Vad är problemet? Vem är det som inte kan välja att vara företagare? Det är min ena fråga.

Den andra frågan gäller att vi fick höra här att Skatteverket åtminstone har lite kontroll. Vad har våra kära tjänstemän på Skatteverket för möjlighet att göra kontroll av den som ansöker om F-skattsedel? Om man säger att man tänker bedriva näringsverksamhet får man F-skattsedel. Kontrollen kan möjligtvis göras långt senare genom taxeringen. Vilka möjligheter ger ni dem att stävja missbruk av F-skattsedlar? Inga.

Om vi socialdemokrater är så tråkiga som pratar om skattefusk och företag, vad gör ni då? Bidragsfusk! Om jag inte kan lämna Julia på förskolan när hon är sjuk måste jag visa intyg. Här ska det minsann inte fuskas! Det fuskas så enormt med bidrag! Det är hemskt – det håller jag med om. Men även om skattefusket är tio gånger större blir jag anklagad för att driva det här.

Vi värnar om de seriösa företagarna. Vi hävdar att det inte är några problem att få F-skattsedel och starta företag i dag. Ni hävdar att det är problem i dag. Jag frågar återigen, Agneta Berliner: På vilket sätt blir det nu lättare att starta företag med den här förändringen?

Anf. 70 AGNETA BERLINER (fp) replik:

Fru talman! Raimo Pärssinen sade i sitt inledningsanförande att vi i alliansen måste övertyga er om en massa saker. Jag tänker inte ens försöka göra det. När vi resonerar känner jag att vi har så otroligt skilda ingångar till företagande och arbetsmarknad att vi har väldigt svårt att övertyga varandra.

Socialdemokraterna hamnar nästan alltid direkt i ett kollektivt tänkande. Det är något slags ryggmärgsreflex som slår till. Man hamnar direkt i arbetsrätten. Man hamnar i att den enskilda människan är svag och behöver skyddas mot de illvilliga arbetsgivarna. Arbetsgivarna är företagarna! Det är inte någon ond kapitalist som sitter någonstans.

Ni hamnar direkt i att ni ska skydda arbetsrätten och LO, känner jag – arbetsrätten, denna svenska heliga ko. Jag hörde LO-representanten, Ingemar Göransson, när han var i utskottet, och han sade i och för sig precis det som du nämnde, att han inte var nöjd med det här upplägget. Däremot sade han att han inte trodde att den här lagen skulle innebära några dramatiska förändringar när det gällde arbetsrätten. Det noterade jag väldigt noga. Däremot har LO gått i gång efter det och haft kommentarer, men han uttryckte det inte så.

Anf. 71 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik:

Fru talman! Jag ska inte misstolka Agneta Berliner. Jag tror inte att hon har någonting emot den arbetsrätt som finns i Sverige i dag – eller? Så kan det väl inte vara?

(AGNETA BERLINER (fp): Jo, det har jag.)

Ja, men det var ju bra. Då kanske vi kan få höra lite besked om hur den skulle förändras i så fall.

Återigen, när det gäller de praktiska frågorna, är vi alla här i kontakt med Skatteverket och frågar: Vad kan det innebära? Vilka styrsignaler får Skatteverket? Vad kommer det att innebära? Det kommer att innebära precis det jag har sagt. Jag sade också i talarstolen: Far jag med osanning, säg det! I och för sig har Moderaterna sagt att jag fabulerar, men jag gör inte det.

Det är att göra det lite enkelt för sig att säga att vi är ett stort kollektiv och att vi är emot. Det är en mycket enkel retorik, Agneta Berliner. Ni ser inte problemet i dag. Utredningen sade själv att man egentligen borde sätta i gång en annan utredning för att titta på hur man stävjar fusket. Är inte Folkpartiet intresserat av det, inte på det minsta lilla vis? Varför?

Hur kan ni hamna i en sådan situation att en regering och en majoritet i riksdagen säger att man accepterar skattefuskar? Varför är man inte intresserad av att kunna ge Skatteverket bättre möjligheter att stävja det som är oseriöst, för att kunna främja det som är seriöst?

Om det är så att Agneta Berliner och Folkpartiet tycker att det är fel med arbetsrätten i dag, och att det här kanske är ett sätt att ändra på den, blir jag nästan rädd. Så har jag aldrig upplevt Folkpartiet förr, att man skulle göra stora förändringar när det gäller arbetsrätten.

Det här är ett dåligt förslag, och det kommer att drabba många människor som tvingas bli företagare.

Anf. 72 AGNETA BERLINER (fp) replik:

Fru talman! Jag börjar bara väldigt kort med arbetsrätten, för jag tror inte att vi ska ta den diskussionen nu. Alliansen har sagt att man inte avser att röra arbetsrätten och att man värnar den svenska modellen. Folkpartiet står väldigt starkt bakom det. Däremot har jag lite annorlunda åsikter i den frågan, så det kan vi ta vid ett annat tillfälle när det handlar om en annan debatt. Raimo Pärssinen är välkommen att läsa mina motioner. Jag tror att vi måste se över hela den svenska arbetsrätten på många olika sätt om vi ska vara konkurrenskraftiga i framtiden. Den bygger, enligt mitt sätt att se det, väldigt mycket på en 1800-talsmodell.

Men alliansen och Folkpartiet värnar, som sagt, den svenska modellen väldigt starkt.

Stävja skattefusk: Det är självklart att både Folkpartiet och alliansen – det har väl alla våra partier sagt i dag – vill att skattefusket inte ska frodas i Sverige.

Jag vill ändå gå tillbaka lite grann till det här med hur vi ser på människor och människans egna val. Jag tror att vi måste komma bort från att se människan som något slags neutral produktionsresurs – jag känner att det ligger väldigt mycket bakom – som inte har en fri vilja. Jag tycker att det nya F-skatteförslaget innebär ett nytt synsätt och tydliggör att den som vill driva en egen verksamhet och har en överenskommelse med den andra parten ska få F-skattsedel. Det är väldigt naturligt för mig att utgå från individens egen vilja, så jag tycker att det är ett väldigt bra förslag.

Anf. 73 LARS GUSTAFSSON (kd):

Fru talman! För många företagare eller för få företagare – det är frågan. För mig som representant för soloföretagen känns det något märkligt med den beskrivning som innebär att man försöker tala om hur allvarligt och problematiskt det är att vara företagare så till den milda grad att man vill avhålla arbetstagare från att bli företagare. Det känns väldigt främmande, om man ska tala om att man vill värna och öka företagandet i landet. Det har vi fått höra alltför många exempel på här.

Dessutom kan man tro att de som vill bli företagare har en större benägenhet att fuska än andra genomsnittssvenskar. Det gör mig ganska upprörd att man använder den argumenteringen.

Näringsliv och arbetsliv genomgår i dag löpande förändringar och möter nya utmaningar. Den traditionella anställningsformen kontra företagande och arbetsgivare är i en övergångsfas där tidigare förutsättningar inte gäller. Det gäller i form av verksamhet och i form av anställningar. Dessa förändringar måste mötas med administrativa justeringar som svarar mot verkligheten. Det gäller särskilt inom tjänstesektorn där anställning och företagande ibland blandas. Projektarbete, uppdrag, deltidsanställning och deltidsföretagande ökar och blandas på ett nytt sätt som inte var känt tidigare. Mot denna bakgrund finns det goda skäl att bifalla förslaget i betänkandet där det föreslås en förenkling och en uppluckring när det gäller att få F-skattsedel.

För enskilda som vill finna nya vägar till egenförsörjning, ofta vid en övergång till annan anställning eller i ett gränsland mellan anställningar i företag, är det positivt att man ger en signal om att det blir lättare att få F-skattsedel.

Jag har hört lite olika siffror när det gäller de så kallade skattefelen. Jag har hört siffran 103 miljarder. Dessa skattefel har funnits långt tillbaka i tiden. Ingen har väl bejakat att detta skulle vara ett skattefel. Å andra sidan måste man nog komma ihåg att det är skillnad på skattefel och skattefusk. Många skattefel som har gjorts handlar om misstag, felaktigheter eller okunskap. Men de personer som har gjort dessa fel har tyvärr drabbats av ganska stora skattetillägg.

Alla så att säga kriminella skulle i så fall ha frodats under de tidigare regeringarna som tydligen hade ordning och reda. Denna typ av argumentation känns lite konstig. Vi skulle vinna mycket mer på att hålla oss till sakfrågan.

Det står faktiskt att utredningen har kommit fram till att man vid flera bedömningar har varit tvungen att driva saken till länsrätt och kammarrätt för att få ett avgörande och där domstolen har gjort en annan bedömning än Skatteverket. Det innebär alltså att det sakligt sett inte är bra som det har varit. Då öppnar vi denna möjligt.

I betänkandet skriver man att man ska se över och göra en uppföljning av utfallet för att se om det behöver göras några justeringar. Men det gör man i vartenda betänkande när det gäller varje ny förordning som vi fattar beslut om här i kammaren.

Socialdemokraterna har gått så långt att de vill se över möjligheten för förtidspensionerade att få jobba utan att deras sjukskrivning ska ifrågasättas. Har ni hört på maken? Man ska se över möjligheterna för de stackare som redan har lämnats ute, de 550 000.

Då tycker jag att man ska vara lite försiktigare när man jagar människor som kanske vill skapa ett företag och i stället se det som positivt och hitta vägar att på ett bättre sätt hjälpa skattemyndigheten med enkla regler så att risken att göra fel blir mindre, det blir lättare att komma åt dem som avsiktligt gör fel och de som råkar göra fel av misstag får en rättelse.

Jag läste i min länsstidning att det var en dam som hade råkat skriva en nolla för mycket i sin inkomstcolumn. Hon fick ett skattetillägg på 40 000 kronor. Det vill vi ändra på.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 17 §.)

*Sänkt bolagsskatt
och vissa andra
skatteåtgärder
för företag*

16 § Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU19
Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag (prop. 2008/09:40 och prop. 2008/09:65).

Anf. 74 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Nu ska vi tala om företag igen. Regeringen har skrivit i sin budgetproposition att den relativa positionen för företag i Sverige har försämrats i jämförelse med andra länder när det gäller bolagsskattesänkningar.

Man skriver också att bolagsskatten ur ett tillväxtperspektiv tillhör de skatter som betyder mest för tillväxten. Detta har jag hakat upp mig på lite grann och funderat på. Är det verkligen så att sänkningen av bolagsskatten är den bästa åtgärden om vi ska skapa tillväxt?

Jag är av den uppfattningen att åtgärder för mindre företag på ett mycket bättre sätt skapar tillväxt, om vi ska använda en påse pengar och göra någonting för företagandet. Jag tror inte att man ska tillmäta sänkningen av bolagsskatten en så stor betydelse som jag tycker att ni i alliansen gör i budgetpropositionen.

Jag tror att det finns en lång rad åtgärder som man kan vidta för de mindre företagen. Jag tänker inte ta upp frågan om F-skattsedel. Jag tror inte att den har så stor betydelse i detta sammanhang.

Jag tänker på en sådan sak som att begränsa de mindre företagens kostnader för sjuklön och att införa skattereduktion för forskning och utveckling. Jag tror på sådant som vi till stor del har gjort, till exempel att reformera 3:12-reglerna. Något som vi inte har gjort och som ingen har föreslagit är att faktiskt titta lite mer på hur situationen ser ut för enskilda firmor och handelsbolag. Jag tror att det är något som man ska gå vidare med. Varför jobbar vi inte med till exempel 3:12-reglerna?

Något bra som alliansen har gjort är att försöka komma till rätta med problematiken kring räntesnurrorna. Jag tycker att vi ska gå vidare och titta på skatteflyktlagen i dess helhet. Varför är den så tandlös? Varför har den släppt igenom sådana upplägg som vi sedan faktiskt har tvingats förhindra genom att lägga fram förslag som rör uppläggen med de så kallade räntesnurrorna?

Det finns en annan fråga som jag också tycker borde diskuteras lite mer ingående, nämligen frågan om sänkning av arbetsgivaravgifter. Det är som ett mantra att en sänkning av arbetsgivaravgifter skulle vara en väldigt bra åtgärd för att skapa sysselsättning. Jag tror att vi ska ta till oss och läsa det som Riksrevisionen har skrivit i sina rapporter och som Riksdagens revisorer skrev på sin tid, nämligen att det är väldigt dyra åtgärder. Man kan inte påvisa någon märkbar höjning av sysselsättningen med anledning av de åtgärder som man har vidtagit.

Man har nu också tittat på alliansens förslag om kraftigt sänkta arbetsgivaravgifter för ungdomar. Dessa åtgärder har blivit oerhört dyra. Man säger att om syftet var att få fler unga människor i arbete hade en satsning på arbetsmarknadspolitiska åtgärder och utbildning varit så mycket mer effektiv och så mycket billigare. Den hade förmodligen också resulterat i att ungdomar hade fått jobb.

Detta ville jag ta upp och diskutera med anledning av detta betänkande. Jag tänker inte yrka bifall till min reservation.

Anf. 75 ANNICKA ENGBLOM (m):

Herr talman! Skatteutskottets betänkande 19 handlar om lite olika saker i fråga om företagsbeskattning. Betänkandet handlar om sänkt bolagsskatt, sänkt expansionsfondsskatt, ränteavdragsbegränsningar, förbättringar av 3:12-regler, mervärdesskatt och uttagsbeskattning avseende vissa fastighetstjänster. Jag tänker inte beröra allt i mitt anförande utan koncentrera mig på sänkt bolagsskatt och sänkt expansionsfondsskatt samt begränsning av ränteavdrag.

Regeringen har kommit med ett förslag om en sänkning av bolagsskatten med ca 2 procent – från 28 procent till 26,3 procent – eller närmare räknat 1,7 procent.

Nivån på den svenska bolagsskatten är faktiskt viktig i flera avseenden. Bolagsskatten påverkar företagens kapitalkostnad för investeringar, och en sänkt kapitalkostnad innebär att fler investeringar faktiskt blir lönsamma. En låg bolagsskatt är också viktig för lokalisering av företag till Sverige. Signalvärdet här kan inte underskattas.

Under en lång period har Sverige relativt sett i jämförelse med sina traditionella handelspartner haft en låg bolagsskatt. Men i takt med EU-utvidgningen har skattekonkurrensen tilltagit i EU, vilket är positivt. Vi ser en tydlig utveckling inom EU mot lägre bolagsskatter. Jag ska ge några exempel på länder som vi har omkring oss. I Danmark är bolags-

skatten 25 procent, i Finland 26 procent och i Grekland 25 procent. Vi kan sedan titta på de nya EU-länderna. I Lettland och i Litauen är bolagsskatten 15 procent, i Irland 12 ½ procent, i Estland 23 procent och i Polen 19 procent. Det är alltså betydligt lägre bolagsskatter än i Sverige. De har också ett högre investeringstempo i fråga om utländska investerare än vad Sverige har.

Enligt OECD beräknas varje procent som man sänker bolagsskatten med motsvara ungefär 3 ½ miljard kronor i utländska direktinvesteringar. Om man nu skulle räkna fritt på dessa 1,7 procent som bolagsskatten sänks med är det över tid en ökning av direktinvesteringar till Sverige med i runda slängar 5 ½ miljard kronor – icke föraktligt.

Herr talman! Analogt med sänkningen av bolagsskatten sänks också expansionsfondsskatten i motsvarande grad. Att i princip börja på ruta noll i och med den här lagstiftningen – det vill säga att avsättningar i expansionsfonder före den 1 januari 2009, då detta träder i kraft, även räknas in i den nya, lägre, skattesatsen – innebär de facto en engångsförstärkning för företagen.

Herr talman! En del av finansieringen av denna breda bolagsskattesänkning är de lagändringar i syfte att stoppa avancerad skatteplanering som föreslås av regeringen.

Skatteverket identifierade för en tid sedan ett antal skatteplaneringsförfaranden, så kallade räntesnurror, och uppvaktade skatteutskottet i det hänseendet. Jag ska försöka våga mig på att enkelt beskriva en räntesnurra – återstår att se om jag lyckas – och då med talmannens godkännande. Det handlar inte om morötter eller annan rekvisita utan bara om några små gubbfirurer som jag ställer upp här och som ska representera företag.

Ett svenskt företag ägs av ett bolag i ett skatteparadis. Skatteparadisbolaget säljer det svenska företaget till ett holdingbolag – kamrat Marx kan också stå här. Holdingbolaget får en skuld till bolaget i skatteparadiset och får därmed ett koncernbidrag från det svenska företaget för att betala ränta på lånet. Det svenska företaget kan då dra av koncernbidraget mot sin vinst, och holdingbolaget kan skicka vidare räntebetalningen till bolaget i skatteparadiset. Där betalar man inte skatt på några ränteinkomster. Snurrigt och fiffigt men fult! Det handlar alltså om rent skatteflyktsmässiga upplägg omfattande ca 27 miljarder kronor per år, eller 27 miljarder i utebliven bolagsskatt.

Det första utkastet till en proposition fick kritik från flera remissinstanser. Man stödde syftet med förslaget – om det tror jag att vi alla här i kammaren är eniga – men menade att det i sin första utformning skulle kunna träffa transaktioner som inte är affärsmässigt motiverade. Regeringen tog till sig detta och arbetade in remissinstansernas påpekanden och inarbetade också två undantag från den här avdragsbegränsningen.

Herr talman! I detta instämmer inte Vänsterpartiet. Jo, man instämmer i att det är bra att regeringen motverkar räntesnurror. Men nuvarande skattesats på 28 procent kan fortfarande, påstår man, anses som konkurrenskraftig. Jag vill då peka på och hänvisa till de siffror som jag tidigare räknat upp. Man anser att en bolagsskattesänkning inte är av avgörande betydelse för viljan att investera och att nyanställa. Jag håller inte med här.

Bolagsskatten och dess betydelse för investeringar ska inte underskattas. Att den hålls på en konkurrenskraftig nivå är av avgörande betydelse för företagen. Bolagsskatten är en rörlig skattebas. Vi lever i en alltmer globaliserad värld. De lagändringar som nu föreslås gynnar dessutom mindre företag eftersom man använder de ”fulpengar” som stora koncerner har kunnat skatteplanera med och sänker skatten för *alla* företag. Det om något är väl rättvisa!

Jag yrkar bifall till skatteutskottets förslag i betänkande 19.

Anf. 76 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Annicka Engblom säger att bolagsskattens betydelse inte får underskattas. Men den får inte heller överskattas; det är det som är poängen i mitt resonemang.

I går intervjuades en finansanalytiker i en tv-sändning. Han trodde att utdelningarna nästa år kommer att vara oförändrade – detta trots den förändrade konjunkturen, trots situationen på arbetsmarknaden och så vidare. Jag började då lite grann fundera på förslaget om sänkt bolagsskatt. Vilka garantier finns, om man sänker bolagsskatten och därmed ökar en utdelbar vinst, för att man inte därmed också ökar utdelningarna? Det är en fråga.

När det gäller borttagandet av möjligheten att fuska genom räntesnurror kompenserar man företagen – om jag förstått Annicka Engblom rätt – genom att sänka bolagsskatten. Men att säga åt företagen att följa lagen tycker man väl kanske inte omedelbart måste följas av en typ av kompensation.

Jag tog upp en lång rad andra frågor som rör företagsamhet och beskattning. Men jag har inte fått någon som helst kommentar från Annicka Engblom till exempel om synen på sänkta arbetsgivaravgifter.

Anf. 77 ANNICKA ENGBLOM (m) replik:

Herr talman! Detta med att överskatta eller underskatta bolagsskatten kan vi förstås stå här och argumentera om. Vi kan i alla fall vara överens om att Vänsterpartiet underskattar betydelsen av att hålla konkurrenskraftiga nivåer på vår bolagsskatt.

Av betänkandet framgår att man vill hålla fast vid de 28 procenten. Man tycker att det är en rimlig nivå. Tidigare har Vänsterpartiet till och med föreslagit en höjning av bolagsskatten till 30 procent. I nuläget kan jag tänka mig att det inte är så fiffigt att föreslå det. Det skulle innebära en höjning med ca 4 procent i förhållande till förslaget här, så det är kanske inte så lätt att sälja in det hos företagen.

I dessa tider är det tufft nog ändå för företagen. En talare sade tidigare här att antalet företagskonkurser ökar. Då ska vi väl inte göra det ännu svårare för våra företag att konkurrera. Vi ser ju att det nu är tuffare för företagen också när det gäller kreditvillkor och likviditetsproblem. Regeringen är ganska hård i sin kritik. Jag tror att vi alla kan instämma i att vi alla måste ta vårt ansvar i detta avseende.

Ärligt talat, Marie Engström, antecknade jag inte alla dina frågor i ditt anförande. Vi kan väl ändå konstatera att vi har olika politik. Jag respekterar att man vill använda pengarna på olika sätt – de 7 miljarder som man räknar med att till en början kunna få in genom den här lagstiftningen. Vi använder pengarna till att gynna alla företag – fördel-

ningsmässigt rättvist, kan man väl tänka sig. Miljöpartiet vill använda de pengarna på ett annat sätt. Ja, så må det väl vara.

Anf. 78 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Miljöpartiet vill säkert använda de pengarna på sitt sätt.

(ANNICKA ENGBLOM (m): Förlåt!)

Det spelar ingen roll. Jag tror mig veta att också Miljöpartiet vill gynna de mindre företagen.

Det jag i mitt anförande hakat upp mig på är det ni skrivit om att bolagsskatten i ett tillväxtperspektiv tillhör de skatter som betyder allra mest för tillväxten.

På något sätt fastslår ni detta, medan jag anser att det i ett tillväxtperspektiv är mycket viktigare att göra satsningar som riktas till de mindre företagen. Vi talar ju om ett tillväxtperspektiv. Därför tog jag med det som finansanalytikern sagt. Jag tänker då mer i ett ägar- och placerarperspektiv. Men jag vill prata om ett tillväxtperspektiv, så jag delar inte riktigt uppfattningen där.

Jag tycker att det är mycket viktigare med åtgärder som gynnar de mindre företagen. Det gäller till exempel, som du själv nyss tog upp, problemet med att få krediter. Det och att krediter sägs upp är ett oerhört problem, för det betyder att företag som kanske inte är på obestånd ändå tvingas gå i konkurs genom att de får likviditetsproblem. Detta är det viktiga för dagen så att säga. Det måste få en lösning; någonting måste hända.

Jag tog också upp frågan om sjuklönekostnader för mindre företag. Jag ifrågasatte om sänkta arbetsgivaravgifter var den rätta vägen mot bakgrund av vad till exempel Riksrevisionen har kommit fram till. Vi måste kunna vända på alla stenar och använda de bästa åtgärderna, de som faktiskt skapar jobb och skapar en hållbar tillväxt. Det är det som är poängen i mitt anförande, plus att jag inte har yrkat bifall till min reservation, för jag ville ha den här debatten.

Anf. 79 ANNICKA ENGBLOM (m) replik:

Herr talman! Jag får backa lite grann. Jag hade visst skrivit upp de olika saker som togs upp. Jag har framfört det tidigare här i talarstolen och får framföra det igen att jag tycker Marie Engström är en seriös debattör, påläst och mycket klok i många avseenden. Många av de saker som Marie Engström framförde i sitt inledningsanförande kan jag definitivt skriva under på, och det är någonting som regeringen jobbar väldigt aktivt med. Man ser hela tiden över 3:12-reglerna. Vi föreslår i det betänkande som vi nu tar ställning till ytterligare förenklingar i 3:12-reglerna. Man ska titta på hur det ser ut för enskilda firmor och handelsbolag, absolut!

Det var lite intressant att Marie Engström tog upp skatteflyktslagen som varandes tandlös. Jag kan faktiskt hålla med om det. Här har vi just haft en process i regeringsrätten med de största målen vad gäller skatteflykt, det vill säga industrivärlden, och man fann lagen inte tillämplig. Om man ska se över den eller inte kan vara en fråga. En fråga som vi kan skicka i väg från den här kammaren är om man kanske ska ha skatte-

flyktslag över huvud taget, om den är för generell och tandlös, precis som Marie Engström påstår.

Det är inte bara den kulturella sektorn som är kreativ, utan skattesektorn är också väldigt kreativ. Det finns alltid fiffiga personer och skatteplanerare som hittar vägar runt våra lagstiftningar hela tiden. Det är en energi som förvisso skulle kunna riktas mot någonting bättre, att starta ett företag till exempel. Är det då skatteflyktslagen som gör att vi kommer åt de icke affärsmässigt planerade förehavandena eller är det kanske att, som vi gör nu, vi täpper till hålen när de kommer upp?

Anf. 80 ÅKE SANDSTRÖM (c):

Herr talman och alla uthålliga skattedebattörer! Låt mig ge några reflexioner kring detta betänkande om sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag. Det handlar om de lagändringar som behövs för att genomföra flera av de förändringar på företagsskatteområdet som aviserades i budgetpropositionen för 2009. Den största förändringen, den som också har debatterats här, är sänkningen av företagsskatten från 28 till 26,3 procent. Den gäller från årsskiftet.

Förslaget syftar till att förbättra villkoren för lokalisering av företag till Sverige, för investeringar i Sverige, för redovisning av inkomster i Sverige och därmed till att förstärka svensk skattebas. Här kan man få en liten andhämtning med anledning av Marie Engströms inlägg. Jag är alldeles övertygad om att det är fler faktorer som är viktiga för ett gott företagsklimat. Efter de år då jag jobbade med företagsinformation och rådgivning är jag alldeles övertygad om att det är den samlade infrastrukturen som är en av de saker som är viktiga.

Frågan är också att kunna stärka den svenska skattebasen. Jag utgår från att vi är överens om att en solidariskt finansierad välfärd fortfarande är utgångspunkten för samhällsarbetet. Där har vi en mycket stor utmaning, inte minst för de mer gleasa områdena i vårt land. Vi måste ha en skattebas som klarar den utmaningen.

För det andra finns en annan positiv förändring gällande de så kallade 3:12-reglerna. Nu är det området inte något under av enkelhet, om man uttrycker sig milt. Men det handlar om att fler företagare ska komma att använda förenklingsregeln. Förutom att det medför en skattelättnad minskar det den administrativa bördan för de företag som använder sig av denna regel.

För det tredje handlar det om, och det har berörts här utförligt, att man vill förhindra ett skatteupplägg inom koncerner med räntesnurror. Jag har inte några attribut för att på ett så fint sätt som föregående talare åskådliggöra hur det fungerar. Som sagt är det ett stort problem.

Det har väckts bara en motion i ärendet, och jag har förståelse för flera av punkterna där. Det är lite för tidigt att döma ut arbetsgivaravgiftssänkningarna. Visst, de kostar en hel del, men just när det gäller de unga har de gällt en kort tid, och det kan finnas en del problem med att nå ut med budskapet.

Det är en stor stamstämmighet om betänkandet, och för tids vinnande yrkar jag direkt bifall till skatteutskottets förslag och avslag på motionen.

Prot. 2008/09:46
10 december

*Sänkt bolagsskatt
och vissa andra
skatteåtgärder
för företag*

Anf. 81 AGNETA BERLINER (fp):

Herr talman! Alliansen har genomfört många reformer för att förbättra villkoren för företagen i Sverige. Det har blivit enklare och billigare att anställa genom bland annat sänkta arbetsgivaravgifter för unga och äldre, en bättre matchning. Förmögenhetsskatten har slopats så att visst kapital kan stanna i landet. En skattereduktion för hushållsnära tjänster har införts, och medfinansiering när det gäller långtidssjukskrivning har slopats.

För att fler än i dag ska vilja starta företag och för att man ska ha lättare att driva företag som har varit i gång ett tag behövs ytterligare förändringar. Därför är en ganska stor del av alliansens nästa års budget inriktad på företagande. Företagarpaketet är värt 16 miljarder och innehåller bland annat den bolagsskatt som vi nu debatterar. Jag ska försöka snäva in till den, jag tänkte nämligen fokusera på den. Det finns andra bra förslag i betänkandet – de förbättrade 3:12-reglerna och att vi täpper till hålet i skattelagstiftningen – men dem tänkte jag inte prata så mycket om.

Bolagsskatten är alltså den skatt som aktiebolag betalar på den vinst som företaget gör. Sedan får vi inte glömma att ytterligare beskattning förstås görs på de medel som delas ut till aktieägarna. Jag tittade lite historiskt, för jag kände att jag inte kunde så mycket om bolagsskatten, och såg att vi fram till 1989 hade en bolagsskatt på 52 procent. I skattereformen i början av 90-talet sänktes bolagsskattesatsen först till 40 procent och sedan till 30 procent. Samtidigt breddades skattebaserna på lite olika sätt. Dagens skattesats på 28 procent har legat oförändrad sedan 1994, men nu föreslår vi alltså en sänkning. Att sänka bolagsskatten är en internationell trend som har pågått de senaste åren. Nu redogjorde Annica Engblom så förtjänstfullt för hur det ser ut runt omkring oss, så jag tänkte inte gå in så mycket mer på det. Men vad man kan konstatera är att när vi tidigare internationellt sett har haft en förhållandevis låg bolagsskatt har vi det inte längre på samma sätt, och vi förlorar därmed i konkurrenskraft.

Herr talman! Jag ser att den kanske viktigaste utmaningen för svenska företag i framtiden är globaliseringen, och kapitalmarknaden är i allra högsta grad global. Då ska inte vi i Sverige ha villkor som försämrar vår konkurrenskraft. Om svenska företag får behålla mer av sin vinst är de bättre rustade att investera. Sänkt bolagsskatt ska ses mot bakgrund av utvecklingen i omvärlden.

Jag själv har inte läst så mycket nationalekonomi, men jag tar gärna del av vad de som har gjort det tycker och tänker. Sedan är det inte alltid så lätt att lotsa, för nationalekonomerna tycker ju inte alltid samma sak.

En nationalekonom som jag tyckte var väldigt intressant att ta del av är Erik Norrman, som förra året gav ut en bok ihop med Niclas Wirin, som är före detta skattedirektör i Riksskatteverket. Boken heter *Slopad bolagsskatt, analys och konsekvenser*. Där gör de en oerhört omfattande genomgång av de praktiska, juridiska, redovisningsmässiga och företagsekonomiska problem som företagsbeskattning föranleder. Deras analyser av de ekonomiska konsekvenserna pekar på stora svenska vinster när det gäller investeringar och statsfinanser om man reducerar bolagsskatten. De menar att de problem som bolagsskatten vållar är stora och framhåller inte minst att det är oerhört viktigt att inte hamna på ef-

terkälken, för då går investeringspengarna till andra länder som har lägre bolagsskatt. De menar också att även om utländska investerare i och för sig inte är känsligare för förändringar av bolagsskatten än de svenska kan utländska investerares stora volymer få ett väldigt starkt och positivt genomslag i den svenska ekonomin, eftersom vi är en liten, öppen ekonomi. Det återstår väl att se vad som händer med den här sänkningen.

Herr talman! Företagens vinst är ett mått på tillväxt, tillväxt är det som möjliggör ökat välstånd, och välstånd är förutsättningen för en god välfärdspolitik, så jag tycker att vi ska göra allt vi kan för att underlätta för företag som åstadkommer tillväxt och välstånd. Jag skulle mycket väl – och jag vill betona att jag pratar för mig själv – kunna tänka mig att ytterligare sänka bolagsskatten på sikt. Men först ska vi se hur den här sänkningen slår.

Jag tror att vi genom att sänka bolagsskatten nu gör det förmånligare att investera i svenska företag och svenska jobb. En lägre bolagsskatt är en del i vårt totala arbete med att skapa fler jobb och minska utanförskapet.

I detta anförande instämde Annicka Engblom och Fredrik Schulte (båda m) samt Lars Gustafsson (kd).

Anf. 82 LARS GUSTAFSSON (kd):

Herr talman! Ett land som Sverige kan inte under en längre tid avvika från omvärldens företagsbeskattning. Det är därför klokt att börja sänka bolagsskatten så att den närmar sig det europeiska genomsnittet.

Jag tycker att Marie Engström är ett föredöme när det gäller att argumentera sakligt. Det tycker jag att hon ska ha all uppskattning för här från talarstolen.

För några år sedan visade det sig att Österrike och Ungern höll på att konkurrera med detta för att se var man fick flest företag, så det blev nästan ett litet krig där. Jag vet inte var de har landat, men bolagsskatten där är betydligt lägre än i Sverige fortfarande. Jag tror ändå att på sikt måste man ha likvärdiga skattenivåer med omvärlden, för man konkurrerar ändå om samma arbetskraft med samma förutsättningar för företagen.

Under många år har de så kallade 3:12-reglerna varit föremål för debatt, inte minst i skatteutskottet. Regelverket, som Åke Sandström nämnde här, har inte varit direkt enkelt för den oinvidige. Man kan säga att flera beteckningar är rena hieroglyferna för en utomstående. Man kan bara som exempel ta det här med klyvningsränta, som kan få en vedhugande villaägare på landet att tro att han ska betala ränta på vedträna till pannan i källaren. Detsamma gäller pomperipossa som gör att man kommer att tänka på Astrid Lindgren och Gunnar Sträng.

För att nu vara lite mer seriös är det viktigt att bifalla förslaget till förbättringar av 3:12-reglerna som dock påverkar företagare på ett ganska markant sätt. Jag tror att man också får gå vidare för att se hur man kan förbättra ännu mer.

De ändringar som föreslås i betänkandet är viktiga, att man inte ska kunna undgå skatteregler genom så kallad skatteplanering. Om det nu bara var en freudiansk felsägning som gjorde att vi hade tre gubbar som exempel här, som om det inte finns damer som fuskar, vet jag inte, men det kan vara bra att tänka på det till nästa gång.

Jag tror också att det är viktigt att vi stärker tilltron till skattesystemet och vad vi använder våra pengar till genom att ha ett regelverk som fungerar på ett riktigt sätt.

Därmed bifaller jag utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 83 FREDRIK SCHULTE (m):

Herr talman! Jag skulle också vilja sälla mig till skaran av dem som har yrkat bifall till förslaget i betänkandet i en mycket angelägen fråga.

Jag tänker inte gå in så mycket på räntesnurren, utan anledningen till att jag begärde ordet var Marie Engströms inspel här om behovet av att se över skatteflyktslagen. För den som inte känner till den lagstiftningen finns det en lagparagraf som säger att även om man följer skattelagstiftningens alla regler till punkt och pricka kan man dömas för skattebrott om man har agerat på ett sätt som inte ligger i linje med lagstiftarens intentioner. Det här är någonting som jag och så gott som alla landets jurister och professorer inom juridik menar står i fundamental motsats till det som är rättsstatens grundläggande tanke, nämligen att samhällets regler utgår från lag och inte från makthavares intentioner.

I Sverige har vi dessutom ett rättssystem som ger stort utrymme för att utgå från just förarbetet, till skillnad från till exempel det amerikanska juridiska systemet där det endast är varenda liten stavelse i den faktiska lagen som man utgår från. Därför är risken för att en person behandlas godtyckligt av lagen mycket större i svensk rätt än i många andra länder. Det betonar att den typ av regler som skatteflyktslagen innehåller är någonting som står i motsats till rättsstaten. Det har dessutom visat sig att skatteflyktslagens tillämpning har varit väldigt godtycklig, eftersom det finns domare i olika domstolar som har dömt olika i nästan identiska mål.

Dessutom har vi nu konfronterats med en situation gällande räntesnurren, att skatteflyktslagen inte har fungerat och varit tillämplig i det mål som kanske är det mest centrala skattemålet i sammanhanget, där uppemot 7 miljarder kronor står på spel. Företag kan genom tricksande, rattande och micklande med skatteplanering undslippa skatt på 7 miljarder. Om skatteflyktslagen inte ens fungerar då, om man nu skulle agera som djävulens advokat och argumentera för den, säger det något om hur otidsenlig den är.

Vad gör man då när man ställs inför situationer som med räntesnurren och att skatteflyktslagen inte funkar? Jo, man stiftar en ny lag som ser till att täppa igen hålet, täppa igen luckan – precis det vi har gjort nu.

Då undrar jag, Marie Engström: Varför är det så viktigt att se över denna skatteflyktslag så att den blir, som jag tolkade dig, ett än mer viktigt inslag i hanteringen av den här typen av skattefusk eller skatteplanering? Varför kan vi inte helt enkelt bara säga att vi jobbar lite hårdare här i riksdagen? Jag är faktiskt beredd att komma hit till riksdagen på julafton. Jag är beredd att avstå från julbordet och Kalle Anka på tv för att jobba hårdare, om det är det som krävs för att komma till rätta med skatteplanering. Jag är faktiskt beredd att göra det arbetet i rättssäkerhetens namn, därför att så som det fungerar nu står det i motsats till rättssäkerheten.

Anf. 84 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Det har i det här ärendet varit en rätt stillsam debatt vad beträffar de åtgärder som regeringen vidtar för att förhindra avancerad skatteplanering, de så kallade räntesnurrorna. Däremot har det i samhället och inte minst i näringslivet under augusti, september och oktober varit en rätt omfattande diskussion om hur de förändringar som regeringen aviserat och som nu har satts på pränt i lagtext skulle komma att slå i praktiken.

Jag finner det därför vara av viss betydelse att tydligt erinra om vad skatteutskottet i det avseendet säger. Utskottet noterar att Skatteverket i sin tillämpning av reglerna ska säkerställa att affärsmässigt motiverad verksamhet påverkas så lite som möjligt. Vi påtalar också att regeringen kommer att följa upp den nya lagstiftningens effektivitet när det gäller att nå önskat resultat, det vill säga att motverka skatteupplägg med avdrag.

Det gäller alltså att följa upp så att det inte får negativ effekt på affärsmässigt riktiga upplägg men samtidigt se till att lagstiftningen når det önskade resultatet beträffande att motverka avancerad och skadlig skatteplanering.

På samma sätt finns det också anledning för regeringen att se vilken effekt lagstiftningen får beträffande lånefinansiering i kommunsektorn. Man har till exempel från SKL påtalat att detta kan komma att få effekter som man möjligen inte har kartlagt helt i samband med lagstiftningen.

Detta är frågor som regeringen har anledning att närmare följa i sin uppföljning av lagen.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 85 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Skatteflyktslagen ska förhindra att upplägg som inte är affärsmässigt motiverade inte görs. Det är naturligtvis det viktiga. Vad jag menade med att den var tandlös var att skatteflyktslagen ändå har släppt igenom upplägg som har gjorts i syfte att undgå skatt och inte varit affärsmässigt motiverade. Det var orsaken till det jag sade i debatten förut och till det som vi har skrivit i vår motion.

Lennart Hedquist har redogjort lite grann för hur majoriteten i skatteutskottet har resonerat i frågan. Det var ett måttligt resonemang.

Men ska vi ha en skatteflyktslag ska den vara något att räkna med och inte en chimär.

Anf. 86 FREDRIK SCHULTE (m) replik:

Herr talman! Nu tycker jag, Marie, att du väljer att inte konfronteras med det som är kärnan i problematiken med skatteflyktslagen. Du hittar inte en professor eller forskare inom juridiken som inte skulle hålla med mig om att skatteflyktslagen står i strid med den grundläggande tanken om rättssäkerhet som vår demokrati bygger på.

Jag förstår inte varför vi inte kan göra som vi gör nu. Varje gång det uppkommer ett problem, när man hittar skattemässiga upplägg som fungerar så att den som gör uppläggen lyckas undkomma skatt kan vi väl samlas, göra vårt arbete här i riksdagen och justera lagen. Är du rädd för det extra arbetet, eller finns det dolda avsikter som just går på tvärs med rättssäkerheten?

Anf. 87 TALMANNEN:

Det är inget fel på anföranden i sig, men jag ber er ändå att i huvudsak hålla er till betänkandet. Jag är dock medveten om att detta ligger dikt an.

Anf. 88 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Naturligtvis kan vi göra som vi gör nu. Det gör vi också. Nu täpper vi till ett hål. Hur många gånger har inte riksdagen fått täppa till hål? Det finns alltid människor som vill kringgå skatt. Det är kärnan i problemet. Ibland har vi fått ta till stopplagar som fått slå till samma dag som propositionen lagts på riksdagens bord. Det har hänt flera gånger. Det finns alltid kreativa människor – kanske mer i vissa kretsar än andra, vad vet jag – som hittar kryphål och olika sätt att kringgå skatt. Det vet vi. Det är ett stort problem som dyker upp i många debatter som skatteutskottet har. Visst kan vi göra som vi gör i dag, men det är väl heller inget fel att ha en skatteflyktslag som förhindrar upplägg som inte är affärsmissigt motiverade.

Anf. 89 FREDRIK SCHULTE (m) replik:

Herr talman! I grunden tror jag att vi har en hygglig värdegemenskap vad gäller att bekämpa den typ av skatteupplägg som uppenbarligen är konstruerade på ett sätt som vi här i riksdagen inte hade tänkt. Räntesnuran är det perfekta exemplet. Det gläder mig att Marie öppnar för att primärt hantera den typen av frågor på det sätt som vi nu gör, det vill säga genom att förändra lagstiftningen.

Jag beklagar ändå att Marie vägrar att se den principiella dimensionen av frågan, nämligen att skatteflyktslagen står i diametral motsats till grundtanken i rättssäkerheten.

Anf. 90 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Jag har avgivit mitt svar. Jag och Fredrik Schulte använder nog inte ordet rättssäkerhet på samma sätt. Vi värderar det nog inte på samma sätt heller. Att göra rätt för sig och att ha en lagstiftning som förhindrar skattefusk på ett effektivt sätt handlar också om rättstrygghet för det stora kollektivet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 17 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.46 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

SkU11 Beskattning av vinster på utländska premieobligationer och utländska lotterivinster, höjd beloppsgräns för avdrag för resor och höjt schablonavdrag vid upplåtelse av den egna bostaden

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU12 Sänkt skatt på förvärvsinkomster

1. utskottet

2. res. 1 (s, v)

3. res. 2 (mp)

Förberedande votering:

129 för res. 1

14 för res. 2

144 avstod

62 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

148 för utskottet

128 för res. 1

14 avstod

59 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 83 m, 24 c, 22 fp, 19 kd

För res. 1: 109 s, 19 v

Avstod: 14 mp

Frånvarande: 21 s, 14 m, 5 c, 6 fp, 5 kd, 3 v, 5 mp

SkU13 Sänkt skatt för pensionärer

1. utskottet

2. res. (s)

Votering:

162 för utskottet

109 för res.

19 avstod

59 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 83 m, 24 c, 22 fp, 19 kd, 14 mp

För res.: 109 s

Avstod: 19 v

Frånvarande: 21 s, 14 m, 5 c, 6 fp, 5 kd, 3 v, 5 mp

SkU14 Några beskattnings- och kontrollfrågor vid införsel av vissa punktskattepliktiga varor för privat bruk
Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU15 Nya bestämmelser om skatte- och tullfrihet för resande från tredje land m.m.
Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU17 Undvikande av internationell dubbelbeskattning
Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU18 F-skatt åt fler

1. utskottet

2. res. (s, v, mp)

Votering:

148 för utskottet

142 för res.

59 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 83 m, 24 c, 22 fp, 19 kd

För res.: 109 s, 19 v, 14 mp

Frånvarande: 21 s, 14 m, 5 c, 6 fp, 5 kd, 3 v, 5 mp

SkU19 Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag
Kammaren biföll utskottets förslag.

Meddelande om inställd votering

Tredje vice talmannen meddelade att voteringen *torsdagen den 11 december kl. 10.00* skulle utgå.

Voteringen kl. 16.00 skulle äga rum enligt tidigare planering.

18 § Bordläggning och beslut om förlängd motionstid

Anmäldes och bordlades

Proposition

2008/09:87 Tydligare mål och kunskapskrav – nya läroplaner för skolan

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för denna proposition skulle förlängas till *fredagen den 16 januari 2009*.

Utrikesutskottets betänkanden

2008/09:UU1 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

2008/09:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Anmälades att följande interpellation framställdes

den 10 december

2008/09:204 Arbetslöshetsförsäkringen

av Patrik Björck (s)

till finansminister Anders Borg (m)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 16 december.

20 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 10 december

2008/09:370 Reell operativ kapacitet för lufttankning av JAS 39 Gripen

av Allan Widman (fp)

till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2008/09:371 Rätten att byta religion i muslimska länder

av Lennart Sacrédeus (kd)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:372 Utbildning i stället för varsel

av Fredrik Lundh (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2008/09:373 Mänskliga rättigheter i Turkiet

av Anne Ludvigsson (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:374 Djurplågeri inom travsporten

av Anne Ludvigsson (s)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2008/09:375 Trängselskatt för förmånsbilar

av Helena Leander (mp)

till finansminister Anders Borg (m)

2008/09:376 Upphandlingsregler för kommunerna med anledning av Sysavdomarna

av Jacob Johnson (v)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2008/09:377 Kompetensen inom den sociala tillsynsverksamheten

av Solveig Hellquist (fp)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2008/09:378 Militärregimen i Burma

av Birgitta Ohlsson (fp)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:379 Regler för fyrverkerier
av *Mats Pertoft* (mp)
till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 16 december.

21 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 10 december

2008/09:326 Bostadstillägg för förtidspensionärer
av *Eva-Lena Jansson* (s)

till statsrådet *Cristina Husmark Pehrsson* (m)

2008/09:327 Närfångad svensk torsk

av *Göran Persson* i Simrishamn (s)

till jordbruksminister *Eskil Erlandsson* (c)

2008/09:328 Rättssäkerhet för enskilda

av *Annie Johansson* (c)

till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

2008/09:329 Fortsatta rättsövergrepp i Turkiet

av *Yilmaz Kerimo* (s)

till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

2008/09:330 Förbud mot sexköp

av *Lena Olsson* (v)

till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

2008/09:331 Sexköpslagen

av *Carina Hägg* (s)

till integrations- och jämställdhetsminister *Nyamko Sabuni* (fp)

2008/09:332 Gränshinder för funktionshindrade

av *Maria Stenberg* (s)

till statsrådet *Cristina Husmark Pehrsson* (m)

2008/09:333 Märkesåret och Åland

av *Raimo Pärssinen* (s)

till statsminister *Fredrik Reinfeldt* (m)

2008/09:334 Ny fastighetsmäklarlag

av *Marie Nordén* (s)

till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

2008/09:335 Aeroseums framtid

av *Cecilia Magnusson* (m)

till finansminister *Anders Borg* (m)

2008/09:336 Åtgärder för att behålla akademernas arbetsförmedling

av *Mikael Damberg* (s)

till arbetsmarknadsminister *Sven Otto Littorin* (m)

2008/09:337 Konsekvenser av eventuell devalvering i Baltikum

av *Birgitta Eriksson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2008/09:338 Slutsatser kring bankernas kapitaltäckning

av *Birgitta Eriksson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2008/09:339 Bankägande av företag

av *Birgitta Eriksson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2008/09:340 Märkesåret, Västerbotten och Norrbotten

av *Britta Rådström* (s)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

**2008/09:341 Byggande vid markstridsskolan P 4 i Kvarn och jobb-
krisen**

av *Johan Löfstrand* (s)
till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2008/09:342 Varsel i Örebro län

av *Matilda Ernkrans* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2008/09:343 Travhästarnas situation

av *Solveig Hellquist* (fp)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2008/09:344 Vildsvinsstammens expansion och lantbruket

av *Mikael Oscarsson* (kd)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2008/09:345 Kulturarvet under vatten

av *Lars Wegendal* (s)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2008/09:346 Icke-materiellt kulturarv

av *Lars Wegendal* (s)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2008/09:347 Fördelning av världskulturarv

av *Lars Wegendal* (s)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2008/09:348 Beståndet av varg

av *Patrik Forslund* (m)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2008/09:349 Demokrati och kvinnofrihet i Förenade Arabemiraten

av *Ameer Sachet* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:350 Initiativ för världens migrantarbetare

av *Ameer Sachet* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:351 Gästarbetares rättigheter i Förenade Arabemiraten

av *Ameer Sachet* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:352 Alkotester och polisens resurser

av *Thomas Bodström* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2008/09:354 Stöd till demokratisk utveckling i Etiopien

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till statsrådet *Gunilla Carlsson* (m)

2008/09:355 Förföljelse av kristna i Indien

av *Cecilia Wikström* i Uppsala (fp)
till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

2008/09:356 Ekonomiskt överskott i JAS 39 Gripen-projektet

av *Allan Widman* (fp)
till försvarsminister *Sten Tolgfors* (m)

2008/09:357 Enprocentsmålet

av *Ameer Sachet* (s)
till statsrådet *Gunilla Carlsson* (m)

2008/09:358 Handelspolitiken och migrantarbetarna

av *Ameer Sachet* (s)
till statsrådet *Ewa Björling* (m)

2008/09:359 Begränsade registerutdrag beträffande idrottsledare inom barn- och ungdomsidrotten

av *Johan Linander* (c)
till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

2008/09:360 Ungdomars utanförskap

av *Gunilla Carlsson* i Hisings Backa (s)
till integrations- och jämställdhetsminister *Nyamko Sabuni* (fp)

2008/09:361 Hot om konfiskation av Sankt Gabriel-klostret i syd-östra Turkiet

av *Lennart Sacrédeus* (kd)
till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

2008/09:362 Den kristna minoritetens situation i Turkiet

av *Annelie Enochson* (kd)
till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

2008/09:363 Polisens ekonomi

av *Michael Hagberg* (s)
till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

2008/09:364 Polisens alkoholkontroller

av *Johan Pehrson* (fp)
till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

2008/09:365 Fördelning av kollektivtrafik på väg respektive spår

av *Karin Svensson Smith* (mp)
till statsrådet *Åsa Torstensson* (c)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 16 december.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 11 § anf. 30 (del-
vis),
av tredje vice talmannen därefter till och med 15 § anf. 73 (delvis),
av talmannen därefter till ajourneringen kl. 13.46 och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Högtidlighållande av 60-årsdagen av FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna	1
Anf. 1 TALMANNEN	1
Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	2
Anf. 3 MONA SAHLIN (s).....	3
Ajournering.....	5
Återupptagna förhandlingar	5
2 § Justering av protokoll	5
3 § Meddelande om skriftliga frågor och svar under juluppehållet.....	5
4 § Meddelande om information från regeringen.....	5
5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	5
6 § Hänvisning av ärende till utskott	6
7 § Förnyad bordläggning.....	6
8 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 3 december	6
NU3 Utgiftsområde 21 Energi	6
UbU2 Utgiftsområde 15 Studiestöd	7
9 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 8 december	7
MJU1 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård	7
MJU2 Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar m.m.	8
MJU7 Befogenhet att beslagta fisk och annan egendom enligt fiskelagen	9
FöU4 Immunitet och privilegier för Organisationen för gemensamt försvarsmaterielsamarbete (Occar)	9
10 § Beskattning av vinster på utländska premieobligationer och utländska lotterivinster, höjd beloppsgräns för avdrag för resor och höjt schablonavdrag vid upplåtelse av den egna bostaden.....	10
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU11	10
Anf. 4 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	10
(Beslut fattades under 17 §.)	10
11 § Sänkt skatt på förvärvsinkomster och Sänkt skatt för pensionärer.....	11
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU12	11
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU13	11
Anf. 5 LAILA BJURLING (s)	11
Anf. 6 MARIE ENGSTRÖM (v)	13
Anf. 7 HELENA LEANDER (mp)	14
Anf. 8 FREDRIK SCHULTE (m).....	16
Anf. 9 MARIE ENGSTRÖM (v) replik.....	20
Anf. 10 FREDRIK SCHULTE (m) replik.....	20
Anf. 11 MARIE ENGSTRÖM (v) replik.....	20
Anf. 12 FREDRIK SCHULTE (m) replik.....	21
Anf. 13 LAILA BJURLING (s) replik	21

Anf. 14 FREDRIK SCHULTE (m) replik	22
Anf. 15 LAILA BJURLING (s) replik	23
Anf. 16 FREDRIK SCHULTE (m) replik	23
Anf. 17 HELENA LEANDER (mp) replik	24
Anf. 18 FREDRIK SCHULTE (m) replik	24
Anf. 19 HELENA LEANDER (mp) replik	25
Anf. 20 FREDRIK SCHULTE (m) replik	26
Anf. 21 JÖRGEN JOHANSSON (c)	26
Anf. 22 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	29
Anf. 23 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	29
Anf. 24 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	29
Anf. 25 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	30
Anf. 26 LAILA BJURLING (s) replik	30
Anf. 27 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	31
Anf. 28 LAILA BJURLING (s) replik	31
Anf. 29 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	32
Anf. 30 HELENA LEANDER (mp) replik	32
Anf. 31 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	33
Anf. 32 HELENA LEANDER (mp) replik	33
Anf. 33 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	34
Anf. 34 GUNNAR ANDRÉN (fp)	34
Anf. 35 HELENA LEANDER (mp) replik	36
Anf. 36 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	36
Anf. 37 HELENA LEANDER (mp) replik	37
Anf. 38 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	37
Anf. 39 LAILA BJURLING (s) replik	38
Anf. 40 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	38
Anf. 41 LAILA BJURLING (s) replik	39
Anf. 42 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	39
Anf. 43 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	40
Anf. 44 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	40
Anf. 45 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	41
Anf. 46 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	41
Anf. 47 LARS GUSTAFSSON (kd)	42
(Beslut fattades under 17 §.)	42
12 § Några beskattnings- och kontrollfrågor vid införsel av vissa punktskattepliktiga varor för privat bruk.....	43
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU14	43
Anf. 48 JÖRGEN JOHANSSON (c)	43
(Beslut fattades under 17 §.)	44
13 § Nya bestämmelser om skatte- och tullfrihet för resande från tredje land m.m.	45
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU15	45
(Beslut fattades under 17 §.)	45
14 § Undvikande av internationell dubbelbeskattning	45
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU17	45
Anf. 49 ANNICKA ENGBLOM (m)	45
(Beslut fattades under 17 §.)	45

15 § F-skatt åt fler	46
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU18	46
Anf. 50 RAIMO PÄRSSINEN (s)	46
Anf. 51 TREDJE VICE TALMANNEN	50
Anf. 52 MARIE ENGSTRÖM (v)	50
Anf. 53 HELENA LEANDER (mp)	51
Anf. 54 LENA ASPLUND (m)	52
Anf. 55 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik	53
Anf. 56 LENA ASPLUND (m) replik	53
Anf. 57 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik	54
Anf. 58 LENA ASPLUND (m) replik	54
Anf. 59 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	55
Anf. 60 LENA ASPLUND (m) replik	55
Anf. 61 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	56
Anf. 62 LENA ASPLUND (m) replik	56
Anf. 63 KARIN NILSSON (c)	56
Anf. 64 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik	57
Anf. 65 KARIN NILSSON (c) replik	58
Anf. 66 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik	59
Anf. 67 KARIN NILSSON (c) replik	59
Anf. 68 AGNETA BERLINER (fp)	60
Anf. 69 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik	61
Anf. 70 AGNETA BERLINER (fp) replik	61
Anf. 71 RAIMO PÄRSSINEN (s) replik	62
Anf. 72 AGNETA BERLINER (fp) replik	62
Anf. 73 LARS GUSTAFSSON (kd)	63
(Beslut fattades under 17 §.)	64
16 § Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag	64
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU19	64
Anf. 74 MARIE ENGSTRÖM (v)	64
Anf. 75 ANNICKA ENGBLOM (m)	65
Anf. 76 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	67
Anf. 77 ANNICKA ENGBLOM (m) replik	67
Anf. 78 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	68
Anf. 79 ANNICKA ENGBLOM (m) replik	68
Anf. 80 ÅKE SANDSTRÖM (c)	69
Anf. 81 AGNETA BERLINER (fp)	69
Anf. 82 LARS GUSTAFSSON (kd)	71
Anf. 83 FREDRIK SCHULTE (m)	72
Anf. 84 LENNART HEDQUIST (m)	72
Anf. 85 MARIE ENGSTRÖM (v)	73
Anf. 86 FREDRIK SCHULTE (m) replik	73
Anf. 87 TALMANNEN	73
Anf. 88 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	74
Anf. 89 FREDRIK SCHULTE (m) replik	74
Anf. 90 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	74
(Beslut fattades under 17 §.)	74

Ajournering.....	74	Prot. 2008/09:46
Återupptagna förhandlingar	74	10 december
17 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	75	
SkU11 Beskattning av vinster på utländska premieobligationer och utländska lotterivinster, höjd beloppsgräns för avdrag för resor och höjt schablonavdrag vid upplåtelse av den egna bostaden.....	75	
SkU12 Sänkt skatt på förvärvsinkomster	75	
SkU13 Sänkt skatt för pensionärer	75	
SkU14 Några beskattnings- och kontrollfrågor vid införsel av vissa punktskattepliktiga varor för privat bruk	76	
SkU15 Nya bestämmelser om skatte- och tullfrihet för resande från tredje land m.m.	76	
SkU17 Undvikande av internationell dubbelbeskattning	76	
SkU18 F-skatt åt fler	76	
SkU19 Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag.....	76	
Meddelande om inställd votering	76	
18 § Bordläggning och beslut om förlängd motionstid	76	
19 § Anmälan om interpellation	77	
20 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	77	
21 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	78	
22 § Kammaren åtskildes kl. 16.06.....	81	

Prot. 2008/09:46
10 december

Tryck: Elanders, Vällingby 2009